

REPUBLIKA HRVATSKA
ŠIBENSKO - KNINSKA ŽUPANIJA
OPĆINA KIJEVO

**STRATEGIJA RAZVOJA
OPĆINE KIJEVO
ZA RAZDOBLJE OD
2022. DO 2027.
GODINE**

SADRŽAJ

1. UVOD	7
1.1. CILJEVI STRATEGIJE RAZVOJA	8
1.2. METODIKA IZRADE STRATEGIJE RAZVOJA	8
1.3. PLAN AKTIVNOSTI.....	9
1.4. USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA.....	9
2. ANALIZA STANJA.....	12
2.1. PROSTORNA OBILJEŽJA OPĆINE KIJEVO	12
2.1.1. GEOMORFOLOŠKE KARAKTERISTIKE PODRUČJA OPĆINE.....	14
2.2. SUSTAVNI KAPACITETI OPĆINE KIJEVO.....	16
2.2.1. IMOVINA I (SU)VLASNIČKI UDJELI.....	16
2.2.2. PRORAČUN.....	17
2.2.3. FISKALNI KAPACITET	20
2.2.4. LJUDSKI POTENCIJALI – ORGANIZACIJSKA STRUKTURA.....	22
2.3. DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE	23
2.3.1. STANOVNIŠTVO.....	23
2.4. GOSPODARSTVO	26
2.4.1. PODUZETNIČKA ZONA.....	27
2.4.2. TURIZAM	28
2.4.3. POLJOPRIVREDA	29
2.5. INFRASTRUKTURNA OBILJEŽJA OPĆINE KIJEVO	30
2.5.1. PROMETNA INFRASTRUKTURA	30
2.5.2. TELEKOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA	32
2.5.3. VODOOPSKRBA I ODVODNJA	33
2.5.4. ENERGETSKI SUSTAV	33
2.5.5. GOSPODARENJE OTPADOM	34
2.5.6. PROSTORNO - PLANSKI DOKUMENTI.....	34
2.5.6.1. PROSTORNI PLAN ŠIBENSKO – KNINSKE ŽUPANIJE.....	35
2.5.6.2. PROSTORNI PLAN OPĆINE KIJEVO	35
2.6. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA.....	36
2.6.1. ODGOJNO OBRAZOVNI KAPACITETI.....	36
2.6.2. ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA SKRB.....	36
2.6.3. CIVILNO DRUŠTVO.....	37
2.6.4. KULTURNA OBILJEŽJA	37
2.6.5. SPORT I REKREACIJA	39
3. SWOT ANALIZA I TOWS MATRICA	41
4. PEST(EL) ANALIZA	46
5. SREDNJOROČNE RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI OPĆINE KIJEVO	49
6. STRATEŠKE ODREDNICE RAZVOJA.....	51
6.1. VIZIJA I MISIJA	52
6.2. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI.....	52
6.3. PROJEKTI OD STRATEŠKE VAŽNOSTI.....	63
6.4. OKVIR ZA PROVEDBU, PRAĆENJE I VREDNOVANJE STRATEGIJE RAZVOJA.....	64
6.5. TERMINSKI PLAN PROVEDBE STRATEGIJE RAZVOJA S INDIKATIVNIM FINACIJSKIM PLANOM	65
6.6. USKLAĐENOST STRATEGIJE RAZVOJA S NACIONALNIM I EUROPSKIM STRATEŠKO - PLANSKIM DOKUMENTIMA.....	68
7. ZAKLJUČAK.....	73
8. LITERATURA.....	74
9. REZULTATI PROVEDENIH ANKETA.....	76

POPIS TABLICA

<i>Tablica 1. Metodika izrade Strategije razvoja</i>	9
<i>Tablica 2. Prikaz kretanja broja stanovnika Općine Kijevo u odnosu na ŠKŽ i RH</i>	13
<i>Tablica 3. Poslovni prostori u vlasništvu Općine Kijevo i njihovi korisnici</i>	16
<i>Tablica 4. Trgovačko društvo u vlasništvu Općine Kijevo</i>	17
<i>Tablica 5. Čestice koje je Općina Kijevo zatražila od Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine</i>	17
<i>Tablica 6. Proračun Općine Kijevo za 2022. godinu i projekcija proračuna za 2023. i 2024. godinu</i>	19
<i>Tablica 7. Broj stanovnika u općini Kijevo prema podacima popisa stanovništva</i>	23
<i>Tablica 8. Stanovništvo prema starosti i spolu Općine Kijevo prema podacima popisa stanovništva iz 2021. godine</i>	24
<i>Tablica 9. Stanovništvo Općine Kijevo prema najvišoj završenoj školi prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine</i>	24
<i>Tablica 10. Broj članova kućanstva na području općine Kijevo prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine</i>	25
<i>Tablica 11. Stanovi i kuće prema načinu korištenja prema podacima popisa stanovništva iz 2011. godine</i>	25
<i>Tablica 12. Osnovni financijski podaci poslovanja poduzetnika Šibensko – kninske županije u 2020. godini</i>	26
<i>Tablica 13. Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta po kategorijama u općini Kijevo i Šibensko – kninskoj županiji prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine</i>	29
<i>Tablica 14. Pregled razvrstanih cesta Općine Kijevo</i>	30
<i>Tablica 15. Pregled nerazvrstanih cesta na području općine Kijevo</i>	31
<i>Tablica 16. Popis udruga koje djeluju na području općine Kijevo</i>	37
<i>Tablica 17. Zaštićena kulturna dobra Općine Kijevo</i>	38
<i>Tablica 18. SWOT analiza</i>	41
<i>Tablica 19. TOWS matrica</i>	44
<i>Tablica 20. PEST(EL) ANALIZA</i>	47
<i>Tablica 21. Opći cilj 1. 1. Kontinuirani razvoj Općinske uprave</i>	56
<i>Tablica 22. Opći cilj 2. Povećanje kvalitete života</i>	58
<i>Tablica 23. Opći cilj 3. Konkurentno i inovativno gospodarstvo i komunalna infrastruktura</i>	60
<i>Tablica 24. Prioriteti i mjere koji proizlaze iz strateških ciljeva</i>	63
<i>Tablica 25. Terminski plan provedbe Strategije razvoja Općine Kijevo s indikativnim financijskim planom</i>	65

POPIS SLIKA

<i>Slika 1. Ciljevi održivog razvoja Strategije Europa 2030.</i>	10
<i>Slika 2. Geografski smještaj Šibensko – kninske županije u Republici Hrvatskoj</i>	12
<i>Slika 3. Geografski smještaj Općine Kijevo u Šibensko – kninskoj županiji</i>	13
<i>Slika 4. Administrativna podjela Općine Kijevo</i>	14
<i>Slika 5. Prikaz fiskalnog kapaciteta Općine Kijevo u razdoblju 2014. – 2020. godine</i>	21
<i>Slika 6. Slikovni prikaz transparentnosti proračuna Općine Kijevo za razdoblje od 2015. do 2022.</i> 21	
<i>Slika 7. Organizacijska struktura Općine Kijevo</i>	22
<i>Slika 8. Kijevo lito</i>	28
<i>Slika 9. Ukupno raspoloživo zemljište na području općine Kijevo (1. lipnja 2003.)</i>	29
<i>Slika 10. Ceste na području općine Kijevo</i>	32
<i>Slika 11. Crkva Sv. Mihovila u Kijevu</i>	38
<i>Slika 12. Utvrda Glavaš</i>	39
<i>Slika 13. Grb Boćarskog kluba "Kijevo"</i>	40
<i>Slika 14. Prikaz općih razvojnih ciljeva Strategije razvoja Općine Kijevo</i>	53

<i>Slika 15. Pregled temeljnih strateških ciljeva i prioriteta</i>	54
<i>Slika 16. Prikaz razvojnih smjerova i strateških ciljeva NRS-a 2030.</i>	71

POPIS GRAFIKONA

<i>Grafikon 1. Usporedba broja stanovnika Općine Kijevo 2001., 2011. i 2021. godine</i>	23
---	----

POPIS KRATICA

JLS	Jedinica lokalne samouprave
EU	Europska unija
PKK	Program Konkurentnost i kohezija
PULJP	Program Učinkoviti ljudski potencijali
ITP	Integrirani teritorijalni program
PPMP	Provedbeni program Ministarstva poljoprivrede
SP ZPP	Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske
NRS	Nacionalna razvojna strategija
RH	Republika Hrvatska
ŠKŽ	Šibensko – kninska županija
JUO	Jedinstveni upravni odjel
KČ.BR.	Katastarska čestica, broj
K.O.	Katastarska općina
DVD	Dobrovoljno vatrogasno društvo
PPUO	Prostorni plan uređenja općine
NN	Narodne novine
HP	Hrvatska pošta
TS	Transformatorska stanica
D.O.O.	Društvo s ograničenom odgovornošću
PŠ	Područna škola

Kijevo
Općina koja ljubi nebo!

*Općina bogate kulturne znamenitosti,
maleno mjesto podno Dinare,
sa čistim zrakom i smirujućom prirodom
koje svakako vrijedi posjetiti!*

UVODNA RIJEČ NAČELNIKA

Poštovani,

Sa zadovoljstvom Vam predstavljamo Strategiju razvoja Općine Kijevo za razdoblje od 2022. do 2027. g., temeljni dokument gospodarskog i društvenog razvoja naše zajednice u kojoj se jasno izražava politika Općine Kijevo u smjeru jačanja cjelokupnog gospodarskog razvoja kroz kreiranje specifičnih ciljeva, prioriteta i mjera.

Vizija naše Općine do 2027. godine usmjerena je ka unaprijeđenu životnog standarda lokalnog stanovništva kroz racionalno korištenje proračunskih sredstava te unaprijeđenju gospodarskog, infrastrukturnog te obrazovnog aspekta uz stvaranje „zelene“ Općine kroz programe zaštite i uređenja okoliša. Potencijali Općine Kijevo moraju se iskoristiti u cijelosti, kako u svrhu gospodarskog i turističkog razvoja, tako i u svrhu promocije Općine kao privlačne destinacije za turiste i potencijalne investitore, što bi u konačnici imalo pozitivan efekt na gospodarstvo Općine i Županije. Cilj je stvoriti preduvjete za razvoj gospodarskog potencijala kroz povećanje efikasnosti i stavljanjem u funkciju svih raspoloživih resursa važnih za gospodarski razvoj lokalne zajednice.

Strategija koju vam predstavljamo nastala je u suradnji sa organizacijama i pojedincima iz javnog, privatnog i civilnog sektora te kao takva predstavlja zajedničku inicijativu u razvoju vizije Općine Kijevo. Ovim putem želim se zahvaliti svima koji su sudjelovali u izradi ovog strateškog dokumenta te iste pozivam da se aktivno uključe u provedbu postavljenih strateških ciljeva kroz konkretne aktivnosti, na dobrobit svih mještana Općine.

Martin Ercegovac
Načelnik Općine Kijevo

1. UVOD

Broj izazova i tema s kojima se JLS u današnje vrijeme suočava je izrazito velik te zahtijeva dugoročan pristup problemu, iz čega proizlazi kako se Općina mora orijentirati traženju adekvatnih rješenja za sljedeće razvojne segmente:

- ✓ diversifikacija izvora rasta,
- ✓ obrazovanje i
- ✓ demografski izazovi.

Strategija razvoja krovni je strateški dokument zasnovan na dugoročnoj razvojnoj viziji, relevantnoj analizi ključnih izazova i razvojnih potencijala, jasno definiranim strateškim ciljevima te akcijskim planom za koherentno djelovanje u etapama koji su ciljano usmjereni sa svrhom postizanja željenog učinka.

Strategija razvoja u narednom provedbenom razdoblju od 2022. od 2027. godine, činiti će podlogu za planiranje proračuna i programiranje sredstava iz fondova EU i drugih dostupnih izvora (su)financiranja.

Proces izrade Strategije razvoja temelji se na sveobuhvatnom participativnom procesu koji uključuje sve ciljne i interesne skupine od značaja za razvoj Općine. Prilikom izrade Strategije vodit će se računa o usklađenosti i prioritetima na županijskoj i državnoj razini.

Strategijom razvoja Općine Kijevo za razdoblje od 2022. do 2027. godine izražava se politika Općine Kijevo u smjeru jačanja cjelokupnog gospodarskog razvoja kroz kreiranje specifičnih ciljeva, prioriteta i mjera. Ovaj strateški dokument kroz primijenjene analize, pravovremeno identificira probleme i potrebe te razvojne projekte koji će biti nosioci održivog razvoja Općine.

Strategija razvoja Općine Kijevo ključni je dokument za apliciranje projekata na fondove Europske unije, postojani razvoj poduzetništva, gospodarski razvoj te kontinuirano privlačenje investitora.

Ovaj strateški dokument sadrži dugoročnu viziju održivog razvoja Općine te sadrži temeljne prioritete za investicijske aktivnosti u okviru razdoblja za koje se Strategija razvoja izrađuje. Kompleksan proces izrade, njegovo usvajanje, provođenje te praćenje i izvještavanje o rezultatima uključuje kontinuirani angažman svih ključnih dionika te lokalnog stanovništva.

Vizija Strategije razvoja u cijelosti je usklađena s vizijom Šibensko – kninske županije i Nacionalnom strategijom razvoja Republike Hrvatske te predstavlja važan alat za cjelokupnu lokalnu zajednicu, sve pravne subjekte te institucije javnog i privatnog sektora.

1.1. Ciljevi Strategije razvoja

Temeljni cilj i svrha izrade Strategije razvoja ogleda se u usklađenju s formiranom vizijom i misijom Općine Kijevo čija je glavna smjernica unaprjeđenje životnog standarda lokalnog stanovništva kroz racionalno korištenje proračunskih sredstava te unaprjeđenje gospodarskog, infrastrukturnog te obrazovnog aspekta uz stvaranje „zelene“ Općine kroz programe zaštite i uređenja okoliša.

Ostali razvojni ciljevi koje je potrebno implementirati kroz Strategiju razvoja:

- razvoj gospodarskih potencijala (turizam, malo i srednje poduzetništvo),
- održavanje i izgradnja objekata komunalne, sportske, obrazovne i kulturne infrastrukture,
- podizanje razine kvalitete života te razvoj civilnog društva,
- unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i zaštite okoliša.

1.2. Metodika izrade Strategije razvoja

Na temelju članka 41. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 123/17, 151/22) tijelo zaduženo za izradu akata strateškog planiranja, uključujući izmjene i dopune, dužno je prije započinjanja postupka izrade ishoditi mišljenje ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša, odnosno nadležnog upravnog tijela za zaštitu okoliša u jedinici područne (regionalne) samouprave, o potrebi provedbe postupka ocjene odnosno strateške procjene prema zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

Dakle, sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne Novine«, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18), Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne Novine«, broj 123/17, 151/22) te Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (»Narodne novine«, broj 03/17), Općina Kijevo je od Upravnog odjela za zaštitu okoliša, prostorno uređenje, gradnju i komunalne poslove Šibensko – kninske županije zatražila mišljenja o potrebi provedbe postupka ocjene odnosno strateške procjene prema zakonu kojim se uređuje zaštiti okoliša, ali u zakonskom roku nisu dobili zatraženo mišljenje.

Izradi Strategije razvoja Općine Kijevo za razdoblje od 2022. do 2027. godine pristupilo se na strateški način, odnosno putem usklađenja Strategije razvoja sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 123/17, 151/22), i s Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, broj 89/18).

U narednoj tablici detaljno je prikazana metodika izrade Strategije razvoja.

Tablica 1. Metodika izrade Strategije razvoja

METODIKA IZRADE STRATEGIJE RAZVOJA		
ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA	EKSTERNO OKRUŽENJE	Usklađenje Strategije razvoja sa zakonodavnim okvirom te s državnim i županijskim strateškim dokumentima
	INTERNO OKRUŽENJE	Evaluacija kapaciteta Općine Evaluacija potreba i stavova lokalne zajednice
STRATEŠKE ODREDNICE RAZVOJA	RAZVOJNA VIZIJA	Strateški ciljevi; Prioriteti; Mjere
AKCIJSKI PLAN	IMPLEMENTACIJA	Dugoročni razvojni projekti
		Izvori financiranja
		Vremenski okvir
		Pokazatelji uspješnosti

Izvor: Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske

1.3. Plan aktivnosti

U svrhu kvalitetne izrade Strategije razvoja Općine Kijevo pripremljena je:

- ✓ Analiza prostornih obilježja,
- ✓ Demografska analiza,
- ✓ Analiza gospodarske situacije,
- ✓ Analiza poljoprivrednih resursa,
- ✓ Analiza poduzetničkog potencijala,
- ✓ Analiza infrastrukturnih aspekata,
- ✓ Analiza kulturne i povijesne baštine,
- ✓ SWOT analiza i TOWS matrica,
- ✓ PEST(EL) analiza,
- ✓ Utvrđivanje strateških odrednica razvoja.

1.4. Usklađenost sa strateškim dokumentima

Općina Kijevo sastavni je dio nacionalnog prostora Republike Hrvatske i Šibensko – kninske županije te stoga i strateški razvojni planovi Općine trebaju predstavljati integralni dio razvojnih planova višeg reda, dakle, županijskog i nacionalnih planova.

Strategija razvoja Općine Kijevo u cijelosti je usklađena s brojnim relevantnim strateško - planskim dokumentima na razini EU, RH i regionalnoj razini, kroz utvrđene strateške ciljeve, prioritete i mjere. Strategija razvoja Općine Kijevo usklađen je i sa Strategijom Europa 2030., koja predstavlja desetogodišnju strategiju za rast i radna mjesta Europske unije, a pokrenuta je 2020. godine. Strategija Europa 2030., sljedbenica je Strategije Europa 2020.

Ciljevi Strategije Europa 2030. orijentirani su na postizanje održivog razvoja, odnosno razvoja koji će zadovoljiti potrebe sadašnjih generacija bez ugrožavanja mogućnosti budućih naraštaja da zadovolje svoje potrebe. Održivi razvoj duboko je ukorijenjen u europski projekt. Održivi razvoj znači poboljšanje životnog standarda tako što nam omogućuje stvarni izbor i stvara poticajno okruženje u kojem se širi znanje i pružaju bolje informacije. Na taj bismo način trebali stvoriti uvjete u kojima „dobro živimo u granicama svojeg planeta” uz pomoć pametne uporabe resursa i modernoga gospodarstva koji služe našem zdravlju i dobrobiti.¹

Izvor slike: [Projekt Lora](#)

Slika 1. Ciljevi održivog razvoja Strategije Europa 2030.

Izvor: Dokument za razmatranje o održivoj Europi do 2030.

¹ Izvor: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/rp_sustainable_europe_hr_v2_web.pdf

Temelji politike za održivu budućnost:

- ✓ Od linearnog na kružno gospodarstvo;
- ✓ Održivost od polja do stola;
- ✓ Energija, zgrade i mobilnost otporni na promjene u budućnosti;
- ✓ Osigurati socijalnu pravednost i potporu pravednom prijelazu na održivost.

Kružno gospodarstvo smanjuje otpad i potrebu za izdvajanjem novih resursa

Izvor: Europska komisija.

Horizontalni čimbenici za prijelaz na održivost:

- ✓ Obrazovanje, znanost, tehnologija, istraživanje, inovacije i digitalizacija;
- ✓ Financije, određivanje cijena, oporezivanje i tržišno natjecanje;
- ✓ Odgovorno poslovanje, društveno odgovorno poslovanje i novi poslovni modeli;
- ✓ Otvorena trgovina utemeljena na pravilima;
- ✓ Upravljanje i osiguravanje usklađenosti politika na svim razinama.

Ciljevi Strategije razvoja Općine Kijevo prema Strategiji Europa 2030. su:

- prevladavanje krize od koje se naša gospodarstva postupno oporavljaju,
- rješavanje nedostataka modela rasta i stvaranje uvjeta za pametan, održiv i uključiv rast,
- razvoj poljoprivrednog aspekta i udruživanje poljoprivrednika u klastere,
- provedba projekata energetske učinkovitosti,
- povećanje i osiguranje pristupa obrazovanju, obuci i mogućnostima zapošljavanja za žene, invalide i druge skupine,
- poticanje rada neprofitnih organizacija i organizacija civilnog društva.

2. ANALIZA STANJA

2.1. Prostorna obilježja Općine Kijevo

Općina Kijevo čini jednu od jedinica lokalne samouprave koja se nalazi na sjeveroistočnom rubnom području Šibensko – kninske županije. Općina Kijevo jedna je od manjih općina u županiji, a prostire se na 74,34 km², što obuhvaća 2,49% ukupne površine Šibensko – kninske županije.

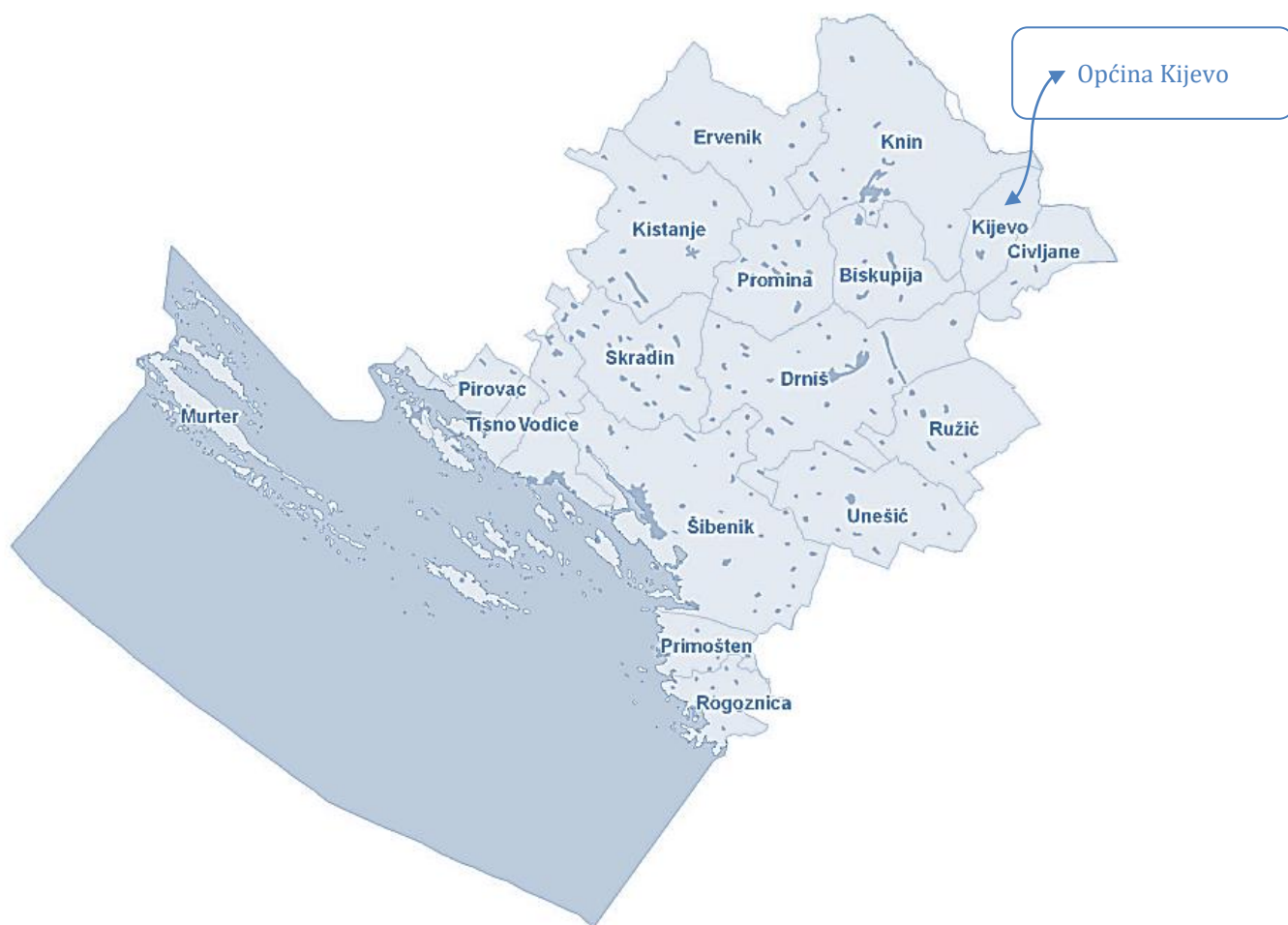
Općina Kijevo nalazi se u dolini između planina Dinare i Svilaje, a svojom sjeveroistočnom stranom graniči Bosnom i Hercegovinom. Također, izravno je omeđena Gradom Kninom i Drnišom te Općinama Biskupijom i Civljane.

Slika 2. Geografski smještaj Šibensko – kninske županije u Republici Hrvatskoj

Izvor: Karte Hrvatske

Slika 3. Geografski smještaj Općine Kijevo u Šibensko – kninskoj županiji

Izvor: Internet stranica/Teritorijalno ustrojstvo u Šibensko-kninskoj županiji

Općina Kijevo svrstava se u skupinu manjih općina Republike Hrvatske budući kako je prema posljednjem popisu stanovništva iz 2021. godine zabilježen broj od 272 stanovnika. Obzirom na podatke iz popisa stanovništva 2011. godine (417 stanovnika) radi se o padu broja stanovnika (34,77%), uzrokovanom prirodnom depopulacijom, deruralizacijom i migracijom stanovništva.

Tablica 2. Prikaz kretanja broja stanovnika Općine Kijevo u odnosu na ŠKŽ i RH

Područje	Površina (km ²)	Stanovništvo (popis 2021.)	Gustoća naseljenosti (broj st/ km ²)
Općina Kijevo	74,34	272	3,77
ŠKŽ	2.984	96.381	32,30
RH	56.594	3.871.833	68,41

Izvor: Državni zavod za statistiku

Kao što je s naredne slike vidljivo, u sastavu Općine nalazi se jedno administrativno središte, općinsko naselje Kijevo te sljedećih 20 zaseoka: Bajani, Centar, Cicvarići, Čavke, Ercegovci, Glavaš, Gojevići, Jurići, Kovačevići, Maloče, Miljkovići, Novo Naselje, Pod Dinarom, Pod Gredom, Potok, Slavići, Suhopolje, Teskere, Validžići te Vujići.

Slika 4. Administrativna podjela Općine Kijevo

Izvor: Općina Kijevo

2.1.1. Geomorfološke karakteristike područja općine

Šibensko – kninska županija smještena je između Jadranskog mora i dinarske planinske zone, a prema reljefnim karakteristikama teritorij županije možemo podijeliti na dva područja: priobalno (primorsko) i zaobalno (kontinentalno) područje. Općina Kijevo pripada zaobalnom (kontinentalnom) području, a krški karakter i njegov vapnenačko i dolomitni sastav tla čine ovo područje posebnim.

Ovakav reljef odlikuju topive karbonatne stijene s pukotinama koje se sastoje od minerala kalcita i dolomita, a upravo zbog njihove poroznosti (šupljikavosti) dolazi do tektonske poremećenosti te se zbog toga na području općine ne nalaze površinski vodni tokovi. S druge strane, ovakav reljef pruža mnoštvo mogućnosti za nabavu arhitektonsko – građevinskog materijala (kamena, pijeska i šljunka).

Posljedica ovakvog reljefa je poroznost tla i visoka tektonska poremećenost zbog koje se na području općine ne nalaze površinske vode, što predstavlja veliki nedostatak za poljoprivredu i poljoprivrednike. Iako se na području općine ne nalaze vodni tokovi, u blizini planine Dinare izvire rijeka Krka, rječica Krčić te rijeka Cetina, koja izvire iz nekoliko jakih vrela kao što su Glavaš jezero, Kotluša, Nele, Barašovo vrelo, Gavranov Begovac, Vukovića vrelo, Milaševo vrelo, Milaševo jezero, Garginta, Preočko vrelo i Vranješ vrelo.

Prema Prostornom planu uređenja Općine Kijevo iz 2005. godine, na području općine se nalazi 427ha građevinskog područja, 279ha izgrađene strukture van građevinskog područja, 566ha poljoprivrednih površina, 5.799ha šumskih površina i 597ha ostalih površina. Iz priloženog možemo zaključiti, kako se stanovništvo u većini bavilo stočarstvom i to uglavnom uzgojem stoke sitnog zuba, ovaca i koza. Poljoprivredne površine su uglavnom oranice, voćnjaci i vinogradi.

➤ **Obilježja reljefa**

Općinu Kijevo svrstavamo u krševit kraj te se zbog reljefa kojeg odlikuju topive karbonatne stijene s pukotinskom i kanalskom poroznošću razlikuje od ostalih reljefa. Gotovo cijelo područje prekriveno je dolomitnim i sedimentnim stijenama i lako možemo zaključiti da je vrijednih obradivih poljoprivrednih površina na području općine vrlo malo. Gotovo 80% površina kojima Općina raspolaže su isključivo šumske površine. Zbog svojih bogatih i raznolikih oblika, geoloških karakteristika, špiljske faune i ljepote, Dinarski krš pripada svjetskoj prirodnoj baštini.

➤ **Hidrografska obilježja**

Općina je smještena između planina Dinare i Kozjaka, od kojih je Dinara razvođe rijeka Krke i Cetine a Kozjak obiluje mnoštvom manjih izvora. Na južnim padinama Dinare nalazi se izvorište rječice Krčić, za koju se govori da je prva pritoka rijeke Krke, duga je 20km i povezuje Knin, Kijevo i Vrliku. S obzirom na karakteristike tla (velika poroznost), sve padaline nestaju u podzemlju te izviru u podnožju planine Dinare. Upravo zbog nedostatka površinskih voda stvorena je potreba poljoprivrednika za bunarima, kojih danas Općina broji oko 100, od kojih velika većina zahtijeva sanaciju i čišćenje. Nadalje, na području općine nalaze se i tri javne česme, od kojih su dvije u funkcionalnom stanju, a u budućem se periodu planira uspostava funkcionalnosti i treće česme. Također, planirana je i modernizacija česmi kroz realizaciju projekata javnih površina.

2.1.2. Klimatske značajke područja općine

Na cjelokupnom području Šibensko – kninske županije, pa tako i u Općini Kijevo miješaju se dvije klime: kontinentalna i blaga sredozemna klima. Kontinentalna klima karakteristična je po hladnim zimama i relativno suhim ljetima s malo padalina, dok sredozemnu klimu odlikuju blage zime, uglavnom s kišnim padavinama te izrazito duga i suha ljeta. Na jugu općine prevladava blaga sredozemna klima, dok se u blizini planine Dinare osjeća kontinentalna klima.

Srednja ljetna temperatura u mjesecu kolovozu ne prelazi 26,5°C, dok su siječanjske zime procijenjene na -6°C. Snijeg nije česta pojava te je izuzev vrha Dinare i katkad vrha Kozjaka vrlo rijedak i kratkotrajan, a visina mu ne prelazi 20 cm. Najkišovitiji mjeseci u godinu su listopad i prosinac, a prosječna godišnja količina oborina iznosi od 1.000 do 1.250 mm. Srpanj i kolovoz ubrajamo među najsušnije mjesece, a sunčanih sati u godini ima između 2.200 i 2.300.

Vjetrovi po kojima je ova Općina karakteristična su bura, jugo i doljnjak. Bura je jak, suh i hladan vjetar koji puše od Dinare prema Jadranu, dok je jugo topli i vlažni mediteranski vjetar koji puše od mora prema kopnu. Doljnjak je mjesni dolinski dnevni vjetar koji nastaje sunčevim zagrijavanjem planinskih padina. S obzirom na veliku količinu vjetra otvara se mogućnost za izgradnju vjetroparkova za proizvodnju električne energije.

2.2. Sustavni kapaciteti Općine Kijevo

Sjedište Općinske uprave nalazi se na adresi Bajani 12, 22310, Kijevo, k.č. br. 54/5, k.o. Kijevo.

Općinska uprava sastoji se od Jedinstvenog upravnog odjela, a koncem 2021. godine u općinskoj upravi bilo je zaposleno četiri službenika.

2.2.1. Imovina i (su)vlasnički udjeli

Imovinom u općinskom vlasništvu trenutačno upravlja Općina Kijevo, a upravna zgrada Općine nalazi se na k.č. br. 54/5 k.o. Kijevo.

Pojavni oblici imovine kojima Općina Kijevo raspolaže su sljedeći:

- ✓ poljoprivredno zemljište,
- ✓ građevinsko zemljište,
- ✓ šume i šumska zemljišta,
- ✓ poslovni prostori u vlasništvu Općine Kijevo,
- ✓ ceste,
- ✓ sportski objekti,
- ✓ imovina u obliku dionica i poslovnih udjela u trgovačkim društvima,
- ✓ prihodi proračuna koji se ostvaruju na temelju naplaćivanja naknada za korištenje imovine,
- ✓ potraživanja Općine Kijevo prema fizičkim i pravnim osobama,
- ✓ ostali pojavni oblici imovine u vlasništvu.

Općina Kijevo upravlja poslovnim prostorima u svom vlasništvu na sljedeći način:

Tablica 3. Poslovni prostori u vlasništvu Općine Kijevo i njihovi korisnici

Poslovni prostori u vlasništvu Općine Kijevo	Korisnik	k.č. br. k.o.
	Osnovna škola Domovinske zahvalnosti Knin	2852/1, Kijevo
	Kulturno povijesna zbirka	224/4, Kijevo
	Dom kulture Kijevo - udruge na području Općine Kijevo	590/1, Kijevo

Izvor: Općina Kijevo

Općina Kijevo u svom vlasništvu, kao dio portfelja nekretnina ima tri poslovna prostora, a njezini korisnici istaknuti su u prethodnoj tablici.

Osim poslovnih prostora, Općina u svom vlasništvu ima i jedno trgovačko društvo, *KOMUNALNO DRUŠTVO KIJEVO d.o.o.* čiji je jedini član i osnivač.

Tablica 4. Trgovačko društvo u vlasništvu Općine Kijevo

Trgovačko društvo	OIB	Temeljni kapital u kn	Ukupni prihodi 2021. u kn	Dobit/gubitak 2021. u kn	% vlasništva
KOMUNALNO DRUŠTVO KIJEVO d.o.o.	45756882694	20.000,00	541.408,00	63.806,00	100

Tijekom 2022. godine Općina Kijevo zatražila je darovanje nekretnina od Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. Čestice koje je Općina zatražila nalaze se u narednoj tablici.

Tablica 5. Čestice koje je Općina Kijevo zatražila od Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

k.č. br.	k.o.
Zgr. 229/11	Kijevo – Novo groblje
3004/26, 3004/27, 3004/28, 3004/29, 3004/30, 3004/31, 3004/32, 3004/34, 3004/35, 3004/38, 3004/39, 3004/42, 3004/43, 3004/44, 3004/45, 3004/46, 3004/47, 3004/48, 3004/49, 3004/50, 3004/51, 3004/52, 3004/53, 3004/54, 3004/56, 3004/57, 3004/58, 3004/59, 3004/60, 3004/61, 3004/62, 3004/63, 3004/65, 3004/66, 3004/67, 3004/69, 3004/70, 3004/71, 3004/72, 3004/73, 3004/74, 3004/75, 3004/76, 3004/77, 3004/78, 3004/79, 3004/81, 3004/83, 3004/84, 3004/85, 3004/86, 3004/87, 3004/90, 3004/91, 3004/92, 3004/93, 3004/94, 3004/95, 3004/96	Kijevo - Stambena zona Novo naselje
529/1, 4529/2, 4529/3, 4530/1, 4530/2, 4530/3, 4530/4, 4532/1 i 4533	Kijevo - Poduzetnička zona „Suhopolje 1“ i „Suhopolje 2“

Za ostalu imovinu u svom vlasništvu kao i nekretnine koje nisu u funkciji, a u svrhu njihovog učinkovitog upravljanja prema načelu dobrog gospodara, Općina će dosljedno poduzimati aktivnosti za njihovo stavljanje u funkciju prema utvrđenoj namjeni (davanje u zakup, obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine Kijevo i drugo).

2.2.2. Proračun

Proračun je temeljni financijski i pravni akt koji uključuje sve planirane prihode i primitke, te rashode i izdatke u proračunskoj godini (počinje 1. siječnja i završava 31. prosinca), odnosno može se okarakterizirati i kao plan financijskih aktivnosti budući kako mu je jedna od funkcija usmjeriti se na planove, prioritete i mjere kratkoročnih i dugoročnih ciljeva.

Zakonski okvir izrade i izvršenja proračuna Općine Kijevo čine sljedeći zakoni, uredbe i odluke:

- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20),
- Zakon o proračunu (»Narodne novine«, broj 144/21),
- Zakon o financiranju jedinica lokalne uprave i samouprave (»Narodne novine«, broj 127/17, 138/20, 151/22),
- Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 86/08, 61/11, 04/18, 112/19),
- Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 28/10, 10/23),
- Zakon o komunalnom gospodarstvu (»Narodne novine«, broj 68/18, 110/18, 32/20),
- Zakon o koncesijama (»Narodne novine«, broj 69/17, 107/20),
- Zakon o cestama (»Narodne novine«, broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 04/23),
- Zakon o javnoj nabavi (»Narodne novine«, broj 120/16, 114/22),
- Zakon o prostornom uređenju (»Narodne novine«, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19),
- Zakon o vatrogastvu (»Narodne novine«, broj 125/19, 114/22),
- Zakon o sustavu civilne zaštite (»Narodne novine«, broj 82/15, 118/18, 31/20, 20/21, 114/22),
- Zakon o zaštiti na radu (»Narodne novine«, broj 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18),
- Zakon o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi (»Narodne novine«, broj 83/22),
- Zakon o sportu (»Narodne novine«, broj 141/22)
- Zakon o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, broj 18/22, 46/22, 119/22),
- Zakon o Hrvatskom crvenom križu (»Narodne novine«, broj 71/10, 136/20),
- Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (»Narodne novine«, broj 17/19, 98/19, 114/22),
- Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (»Narodne novine«, broj 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22),
- Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima (»Narodne novine«, broj 29/19, 98/19),
- Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (»Narodne novine«, broj 26/15).

Proračun jedinica lokalne samouprave sastoji se, sukladno članku 16. Zakona o proračunu, od općeg i posebnog dijela. Opći dio proračuna sastoji se od računa prihoda i rashoda i računa financiranja u kojem su prihodi i rashodi iskazani po ekonomskoj klasifikaciji.

Stavka prihoda jedinica lokalne samouprave sastoji se od sljedećih vrsta prihoda i primitaka: *Prihodi od poreza, Potpore, Prihodi od imovine, Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima, Prihodi od prodaje proizvoda i pruženih usluga i prihodi od donacija, Ostali prihodi, Prihodi od prodaje neproizvedene imovine te Primici od zaduživanja*. Najveći udio u prihodima i primicima u 2022. godini imaju *Potpore* u iznosu od 3.300.000,00 kuna, odnosno 63,16% od ukupnih prihoda i primitaka. *Potpore* čine najveći udio u prihodima i primicima i u godinama koje predstoje, pa su tako projekcije za 2023. godinu planirane u iznosu od 2.700.000,00 kuna te 14.660.000,00 kuna za 2024. godinu.

Sljedeću po redu najveću stavku u prihodima imaju *Prihodi od poreza* u iznosu od 440.000,00 kuna za tekuću promatranu godinu te su projekcije planirane u iznosu od 1.000.000,00 kuna i 1.500.000,00 kuna za 2023. i 2024. godinu.

Treću najveću stavku u prihodima drže *Prihodi od prodaje proizvoda i pruženih usluga i prihodi od donacija* u iznosu od 400.000,00 kuna za 2022. godinu. Značajne udjele u prihodima i primicima imaju i *Prihodi od prodaje neproizvedene imovine* u iznosu od 300.000,00 kuna, *Primici od zaduživanja* također u iznosu od 300.000,00 kuna te *Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima* u iznosu od 275.000,00 kuna. Najmanju stavku u prihodima čine *Prihodi od imovine* u iznosu od 110.000,00 kuna te *Ostali prihodi* u iznosu od 100.000,00 kuna.

Tablica 6. Proračun Općine Kijevo za 2022. godinu i projekcija proračuna za 2023. i 2024. godinu

	2022.	2023.	2024.
Prihodi i primici (u kn)	5,225,000,00	4.600.000,00	17.010.000,00
Rashodi i izdaci (u kn)	5.250.310,00	4.600.000,00	17.010.000,00
Višak/manjak (u kn)	-25.310,85	0,00	0,00

Izvor: Općina Kijevo

Popis temeljnih ciljeva provedbe lokalne politike Općine Kijevo provode se s ciljem ostvarenja ljepšeg i kvalitetnijeg života stanovnika Općine, a u tu svrhu značajna sredstva ulažu se u održavanje komunalne infrastrukture, održavanje zelenih površina, javne rasvjete, uređenje groblja i vodovoda.

Prema proračunu Općine za 2022. godinu u planu je provedba sljedećih projekata:

- ✓ Projekti usmjereni na podizanje kvalitete života lokalnog stanovništva ulaganjem u komunalnu i društvenu infrastrukturu, točnije uređenjem javne rasvjete, javne odvodnje i javnih zelenih površina, saniranjem bunara, postavljanjem turističke signalizacije i sl.;
- ✓ Za mlađe članove društva osigurana su sredstva za obrazovanje što se smatra najsigurnijim i najisplativijim ulaganjem u budućnost općine, stoga su iz proračuna

izdvojena sredstva za dodjelu stipendija učenicima i studentima te se sufinancira prijevoz učenika;

✓ Mlade obitelji s područja općine Kijevo potiču se mjerom dodjeljivanja novčanih naknada;

✓ Općina Kijevo stanovnicima slabijeg imovinskog stanja osigurava isplatu jednokratnih novčanih pomoći te pomoći u ogrjevu;

✓ Na području općine djeluju i brojne Udruge koje obogaćuju društveni život općine te će njihovo djelovanje kao i brojne manifestacije koje se održavaju dobiti financijsku podršku Općine.

Iz navedenog je zaključeno kako su ciljevi Strategije razvoja u potpunosti usklađeni s ciljevima proračuna Općine Kijevo za 2022. godinu.

2.2.3. Fiskalni kapacitet

Fiskalni kapacitet podrazumijeva sposobnost JLS da svojim proračunskim sredstvima financiraju proračunske rashode odnosno pružanje javnih usluga. Drugim riječima, fiskalni kapacitet predstavlja mogućnost JLS da na svom području prikupi prihode za financiranje javnih rashoda. Različitost kapaciteta između lokalnih jedinica proizlazi iz različitih poreznih osnovica što znači da jedinice većeg fiskalnog kapaciteta imaju mogućnost pružiti višu razinu javnih usluga mjereno po stanovniku. Dakle, iz nižeg poreznog opterećenja po stanovniku proizlazi i niži fiskalni kapacitet što utječe i na nižu razinu zadovoljenja javnih potreba po stanovniku. Cilj svake JLS je težiti što višem fiskalnom kapacitetu. Kroz visok nivo transparentnosti lokalnog proračuna stvara se „pozitivna lokalna porezna klima“, odnosno omogućuje se učinkovitije trošenje javnih sredstava.

U okviru svog samoupravnog djelokruga Općina Kijevo ima prihode kojima slobodno raspolaže, a to su: općinski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe, u skladu sa zakonom i posebnim odlukama Općinskog vijeća, prihodi od stvari u vlasništvu Općine i imovinskih prava, prihod od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u vlasništvu Općine odnosno u kojima Općine ima udjele ili dionice, prihodi od koncesija, novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje propiše Općina Kijevo u skladu sa zakonom; zatim udio u zajedničkim porezima s ŠKŽ i RH, te dodatni udio u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije prema posebnom zakonu, sredstva pomoći i dotacije RH predviđene u Državnom proračunu te drugi prihodi definirani zakonom.

Naredna slika prikazuje fiskalni kapacitet Općine Kijevo u razdoblju od 2014. do 2020. godine. Vidljivo je kako Općina ima ostvaren proračunski suficit od 2014. do 2018., dok je u 2019. i 2020. ostvaren proračunski deficit.

Slika 5. Prikaz fiskalnog kapaciteta Općine Kijevo u razdoblju 2014. – 2020. godine

		2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
ukupno u mil. kn	Ukupni prihod	2,35	2,64	2,34	2,86	2,48	3,11	3,21
	Ukupni rashodi	2,04	2,40	2,13	2,63	1,76	3,19	3,69
	Deficit/Suficit	0,31	0,24	0,22	0,23	0,73	-0,08	-0,48
	Direktan dug	0,13	0,22	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00
po stanovniku u kn	Ukupni prihodi	7.716,27	8.974,30	8.047,99	10.227,47	9.127,81	12.154,96	13.961,86
	Ukupno rashodi	6.697,84	8.165,19	7.304,42	9.398,59	6.452,99	12.452,21	16.049,84
	Deficit/Suficit	1.018,44	809,11	743,57	828,88	2.674,82	-297,25	-2.087,98
	Direktan dug	409,84	742,12	1.030,93	0,00	0,00	0,00	0,00

Izvor: Institut za javne financije; Razina transparentnosti proračuna županija, gradova i općina

Iz naredne slike vidljiva je razina transparentnosti proračuna Općine Kijevo kroz razdoblje od osam promatranih godina u kojima je najveća ocjena dana u 2020. godini, kada su na web stranicama Općine Kijevo objavljeni gotovo svi proračunski dokumenti koji uključuju prijedlog proračuna, polugodišnji izvještaj, izglasani proračun i godišnji izvještaj. U 2020. godini nije objavljen Proračunski vodič za građane.

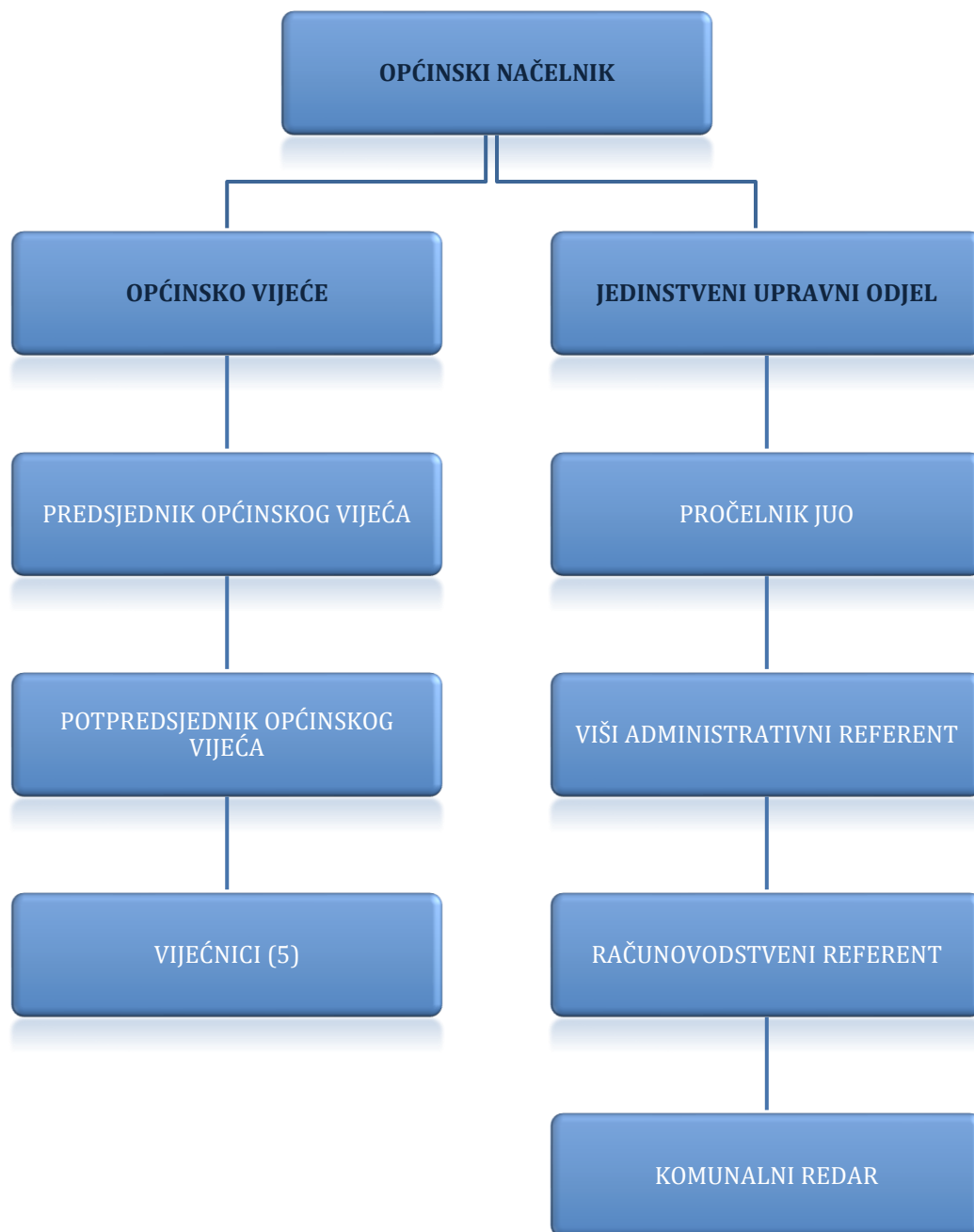
Slika 6. Slikovni prikaz transparentnosti proračuna Općine Kijevo za razdoblje od 2015. do 2022.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Proračunski vodič za građane	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Prijedlog proračuna	✗	✗	✗	✗	✗	↓	✗	✗
Polugodišnji izvještaj	✗	✗	✗	✗	✗	↓	↓	✗
Izglasani proračun	✗	↓	✗	↓	↓	↓	✗	✗
Godišnji izvještaj	✗	↓	↓	↓	✗	↓	↓	✗

Izvor: Institut za javne financije; Razina transparentnosti proračuna županija, gradova i općina

2.2.4. Ljudski potencijali – Organizacijska struktura

Slika 7. Organizacijska struktura Općine Kijevo

Izvor: Web stranica Općine Kijevo

2.3. Demografske karakteristike

Demografske karakteristike podrazumijevaju parametre poput dobno - spolne strukture stanovništva, prirodnog kretanja stanovništva (natalitet, mortalitet i prirodni prirast) i mehanička kretanja stanovništva (migracije). No analiza stanja proširit će se i na jednako važne pokazatelje ekonomske strukture stanovništva (aktivno stanovništvo, ekonomska iskorištenost radnog kontingenta, dobno - spolna struktura radnog kontingenta i obrazovna struktura). Potrebno je dakle, analizirati jesu li mjere populacijske politike uspješno implementirane na lokalnoj razini te koji su dosadašnji rezultati. Demografski trendovi predstavljaju ozbiljnu prijetnju lokalnom gospodarskom rastu i razvoju što se ujedno odražava i na cjelokupni gospodarski razvitak budući da demografske karakteristike pojedinih regija u konačnici formiraju demografsku sliku cijele države.

2.3.1. Stanovništvo

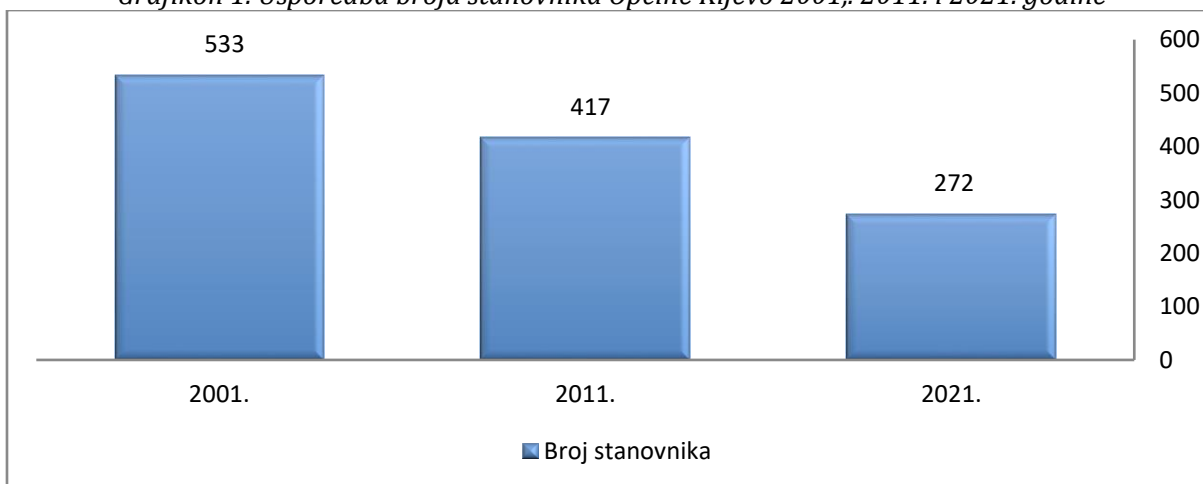
Na području općine Kijevo 2021. godine registrirano je 0,28% ukupnog stanovništva Šibensko – kninske županije. Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine na području općine Kijevo živjelo je 272 stanovnika.

Tablica 7. Broj stanovnika u općini Kijevo prema podacima popisa stanovništva iz 2001., 2011. i 2021. godine

Općina	Broj stanovnika		
	2001.	2011.	2021.
Kijevo	533	417	272

Izvor: Državni zavod za statistiku

Grafikon 1. Usporedba broja stanovnika Općine Kijevo 2001., 2011. i 2021. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku

Usporedba popisa stanovnika prikazana u prethodnoj tablici i grafikonu ukazuje na smanjenje broja stanovnika na području općine Kijevo za 116 stanovnika u 2011. godini u odnosu na 2001. godinu te za 145 stanovnika manje u 2021. godini u odnosu na 2011. godinu. Opadanjem broja stanovnika Općina i Županija prate negativan trend RH. Broj

stanovnika na razini Županije u 2021. godini niži je za 11,88% u odnosu na 2011. godinu te za 14,62% u odnosu na 2001. godinu.

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2021. godine, u spolnoj strukturi stanovnika prevladava žensko stanovništvo (51,83%), dok je udio muškaraca nešto manji (48,17%). Udio mladog stanovništva, odnosno stanovništva od 0-29 godina u Općini je 18,38%. Stanovništva u dobnoj skupini 30-59 godina ima 28,68%, a u dobnoj skupini od 60 i više ima 52,94% iz čega proizlazi kako Općina bilježi smanjenje udjela stanovnika mlađe životne dobi.

Tablica 8. Stanovništvo prema starosti i spolu Općine Kijevo prema podacima popisa stanovništva iz 2021. godine

Općina	Spol	Ukupno	Starost (dobne skupine)					
			0-14	15-29	30-44	45-59	60-74	75 i više
Kijevo	sv.	272	12	39	18	60	101	43
	m	134	5	18	13	30	62	6
	ž	138	7	21	5	30	39	37

Izvor: Državni zavod za statistiku

Podaci o radno sposobnom stanovništvu, o broju članova kućanstava na području Općine te o stanovima i kućama prema načinu korištenja iz 2021. još uvijek nisu dostupni, stoga će se naredni podaci odnositi na Popis iz 2011.

U narednoj tablici vidljivi su podaci o radno sposobnom stanovništvu (starijeg od 15 godina) prema najvišoj završenoj školi. Na području općine je 2011. godine bilo sveukupno 389 osoba starijih od 15 godina, od kojih su 63 osobe bez ikakvog obrazovanja.

Tablica 9. Stanovništvo Općine Kijevo prema najvišoj završenoj školi prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine

Općina Kijevo	Spol	Ukupno	Osnovna škola			
			Bez škole	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola
	sv.	241	63	19	75	84
	m	87	6	4	35	42
	ž	154	57	15	40	42
	Spol	Ukupno	Srednja škola			
			Industrijske i obrtničke strukovne škole, škole za zanimanje u trajanju od 1-3 godine i škole za KV i VKV radnike	Tehničke i srodne strukovne škole, škole za zanimanje u trajanju od 4 i više godina	gimnazija	
	sv.	132	99	30	3	
	m	91	71	20	-	
	ž	41	28	10	3	
Spol	Ukupno	Visoko obrazovanje				
		Viša škola, I. (VI.) stupanj fakulteta i stručni studiji	Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studiji	Magisterij ili doktorat	Nepoznato	
sv.	16	9	6	-	1	
m	10	5	4	-	1	
ž	6	4	2	-	-	

Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011. godine, prosječan broj članova kućanstva na području općine prikazan je narednom tablicom.

Tablica 10. Broj članova kućanstva na području općine Kijevo prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine

Općina Kijevo	Ukupno	Broj članova kućanstava											Prosječan broj osoba u kućanstvu
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11+	
Broj kućanstava	204	104	104	45	68	40	12	28	16	-	-	-	2,04

Izvor: Državni zavod za statistiku

Prosječni broj osoba u kućanstvu vidljiv iz prethodne tablice iznosi 2,04. Najveći udio u ukupnom broju kućanstava čine kućanstva od 1 do 4 člana što ukupno čini 76,98%.

Nadalje, sukladno Popisu stanovništva iz 2011. godine, podaci o stanovima za stalno stanovanje, stanovima koji se koriste povremeno i stanovima u kojima se samo obavlja djelatnost na području općine prikazani su tablicom u nastavku.

Tablica 11. Stanovi i kuće prema načinu korištenja prema podacima popisa stanovništva iz 2011. godine

Ukupno		Stanovi za stalno stanovanje				Stanovi za povremeno korištenje			Stanovi za obavljanje djelatnosti	
		Ukupno	Nastanjeni	Privremeno nenastanjeni	Napušteni	Za odmor i rekreaciju	U vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi	Iznajmljivani e turistima	Ostale djelatnosti	
Kijevo	458	323	202	85	36	135	-	-	-	
m ²	29.145	20.482	14.334	4.493	1.655	8.663	-	-	-	

Izvor: Državni zavod za statistiku

Iz prethodne tablice vidljivo je kako na području općine ne postoje stanovi koji su namijenjeni za korištenje u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi, za iznajmljivanja turistima te za ostale djelatnosti. Udio stanova za stalno stanovanje je 70,52 %, dok se 29,48 % stambenih jedinica koristi za odmor i rekreaciju.

2.4. Gospodarstvo

Šibensko – kninska županija u 2020. godini, prema broju obrađenih godišnjih financijskih izvještaja, imala je 2.653 poduzetnika, kod kojih je bilo 12.336 zaposlenih, što je u odnosu na prethodnu godinu smanjenje broja zaposlenih za 966 ili 6,9%.

Poduzetnici županije ostvarili su u 2020. godini ukupne prihode u iznosu od 6,9 milijardi kuna (20,1% manje u odnosu na 2019.), ukupne rashode od 7,1 milijardi kuna (17,3 % manje), dobit razdoblja u iznosu od 401,1 milijuna kuna (smanjenje za 9,8 %), gubitak razdoblja od 627,6 milijuna kuna (57,1% više) te neto gubitak od 226,4 milijuna kuna u odnosu na ostvarenu neto dobit od 45,2 milijuna kuna u prethodnoj godini. Prosječna mjesečna neto plaća iznosila je 5.342 kuna, što je 2,1% manje u odnosu na 2019. godinu te 10,5 % manje od prosjeka na razini zaposlenih poduzetnika u RH (5.971 kuna).

Tablica 12. Osnovni financijski podaci poslovanja poduzetnika Šibensko – kninske županije u 2020. godini

Naziv države/ županije	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihodi (u kn)		Gubitak razdoblja		Prosječna neto plaća (u kn)		Ekonomičnost poslovanja	
	Broj	Rang u RH	Broj	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH
RH	139.009	0	947.874	0	743.841.185,00	0	20.970.089,00	0	5.971,00	0	103,75 %	0
Šibensko - kninska županija	2.653	11	12.336	18	6.928.153,00	7	-226.427,00	19	5.342,00	8	97,73 %	20
<i>(Fiksni tečaj konverzije 1 EUR= 7,53450 HRK)</i>												

Izvor: Analiza financijskih rezultata poslovanja poduzetnika Šibensko - kninske u 2020. godini

Iz prethodne tablice vidljivo je kako Šibensko – kninska županija prema brojnosti poduzetnika obuhvaća samo 1,91 % udjela u Republici Hrvatskoj, te je u tu svrhu potrebno raditi na mjerama koje će privući poduzetnike, prije svega one mlade kako bi se na taj način i sama županija, pa tako i Općina dodatno razvijala.

2.4.1. Poduzetnička zona

Poduzetničke zone su sukladno Zakonu o unapređenju poduzetničke infrastrukture (»Narodne novine«, broj 93/13, 114/13, 41/14, 57/18, 138/21) definirane kao infrastrukturno opremljena područja određena prostornim planovima, namijenjena obavljanju određenih vrsta poduzetničkih, odnosno gospodarskih aktivnosti. Njihova osnova karakteristika je zajedničko korištenje infrastrukturno opremljenog i organiziranog prostora od strane poduzetnika kojima se poslovanjem unutar poduzetničke zone omogućuje racionalizacija poslovanja i korištenje raspoloživih resursa poduzetničke zone zajedno s ostalim korisnicima poduzetničke zone.

Namjera osnivanja Poduzetničke zone jest poticanje razvoja poduzetništva kao pokretačke snage lokalnog održivog gospodarskog razvoja s ciljem povećanja broja gospodarskih subjekata na području općine Kijevo i poboljšanja njihovih poslovnih rezultata, povećanje konkurentnosti poduzetnika, porast zaposlenosti, te povećanje udjela proizvodnje u ukupnom gospodarstvu Općine Kijevo.

Općina Kijevo ima dvije Poduzetničke zone: Suhopolje 1 i Suhopolje 2. Općinsko vijeće Općine Kijevo na svojoj 9. sjednici održanoj 29. lipnja 2015. godine donijelo je Odluku o izgradnji Poduzetničke zone Suhopolje 1 te Odluku o izgradnji Poduzetničke zone Suhopolje 2. Poduzetničke zone nalaze se unutar granica obuhvata Urbanističkog plana uređenja gospodarskih zona Suhopolje 1 i Suhopolje 2 (»Službeni vjesnik Šibensko - kninske županije«, broj 09/14).

Poduzetnička zona Suhopolje 1 obuhvaća ukupnu površinu od 57ha te ju svrstavamo među srednje zone. Zona je smještena između lokalne ceste L65013 (koja dolazi od Krčića), lokalne ceste za Podinarje, planine Dinare te katastarske granice Općine Kijevo. Zona je predviđena za proizvodno – poslovnu namjenu te za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Također, planirana je izgradnja odlagališta građevinskog inertnog otpada sa zaštitnim zelenim površinama.

Poduzetnička zona Suhopolje 2 obuhvaća ukupnu površinu od 17ha i svrstavamo je među male zone, omeđena je lokalnim cestama za Podinarje i L65013, naseljem Vinac i podnožjem planine Dinare. Suhopolje 2 je zona predviđena za razvoj poljoprivrednih gospodarstava, stoga su unutar zone smještena već postojeća poljoprivredna gospodarstva, a izdvojen je prostor i za smještaj novih. Unutar ove zone planirana je i gradnja i uređenje radnog prostora za poduzetnike i za njihove potrebe.

Općina Kijevo je u Odluci o izgradnji poduzetničkih zona Suhopolje 1 i Suhopolje 2 navela kako će se na ovom području izgraditi i potrebna komunalna infrastruktura te javno prometne površine, što će dodatno privući nove poduzetnike.

Bitno je naglasiti važnost blizine ključnih prometnica i većih gospodarskih središta (Grad Knin i Drniš), ali su ti potencijali trenutno nedovoljno iskorišteni, a sposobni su biti pozitivan predznak razvoju gospodarstva.

Uspostava Poduzetničkih zona Suhopolje 1 i Suhopolje 2 jedan je od načina dugoročnog rješavanja potreba poduzetnika za poslovnim prostorima, pruža dodatno poslovno povezivanje istih te otvara vrata poslovnim inicijativama, što će uvelike doprinijeti razvoju Općine kao takve.

2.4.2. Turizam

Općina Kijevo manje je poznata turistička destinacija koja svoju turističku ponudu temelji na resursima povijesnih spomenika, prekrasnoj prirodnoj baštini, manifestacijama i rekreacijskim aktivnostima kao što su lov, ribolov, planinarenje, slobodno penjanje i biciklizam. Turistički pokazatelji Općine Kijevo nisu zabilježili rastuća turistička kretanja koja bi općinu svrstala u značajne turističke destinacije Šibensko – kninske županije. Turizam je trenutno značajan samo u okviru lokalnog razvoja.

Veliki potencijal za razvoj turizma na području općine pruža planina Dinara te njezin najviši vrh Sinjal (1831m), koji je ujedno i najviši vrh Hrvatske. Dinara svojom prekrasnom ljepotom i bogatim prirodnim fenomenima otvara mogućnost za razne aktivnosti poput planinarenja po obilježenim stazama raznih težina, slobodnog penjanja i dugih šetnja tijekom kojih se posjetitelji mogu upoznati sa bogatim biljnim i životinjskim svijetom lijepe naše.

Turizmu Općine Kijevo svakako doprinosi kulturno – glazbena večer „Kijevisko lito” koja se održava u mjesecu srpnju još od 2002. godine . U sklopu „Kijeviskog lita” održavaju se i „Kijeviski književni susreti”, a središte svakog susreta je jedan od hrvatskih književnika koji je porijeklom vezan za područje dalmatinske Zagore.

Slika 8. Kijevisko lito

Izvor: Slobodna Dalmacija

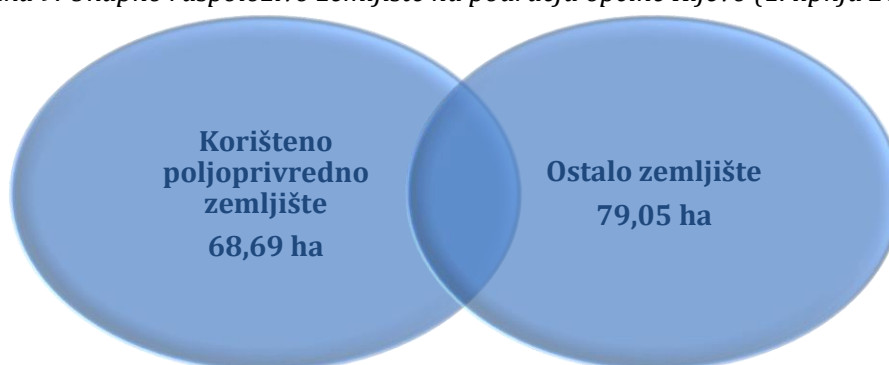
Iako Općina posjeduje mnoštvo resursa, još uvijek su nedovoljno iskorišteni.

2.4.3. Poljoprivreda

Poljoprivredna proizvodnja ključan je segment gospodarske aktivnosti ruralnih Općina kroz koji im se omogućuje stvaranje vlastitog identiteta i prepoznatljivosti. Na području općine Kijevo trenutno se nalazi preko 30 poljoprivrednih gospodarstava, od kojih se 17 gospodarstava bavi pčelarstvom, a ostale se djelatnosti odnose na uzgoj stoke, točnije uzgoj ovaca, krava, teladi i magaraca. Poljoprivredom se većina gospodarstava bavi za vlastite potrebe.

Zbog svog krševitog reljefa, na području općine postoji velik postotak neobrađenih poljoprivrednih zemljišta. Prema podacima Popisa poljoprivrede iz 2003. godine, ukupna raspoloživa površina poljoprivrednog zemljišta u općini Kijevo iznosila je 147,74 ha, što je najmanja površina poljoprivrednog zemljišta u usporedbi s ostalim gradovima i općinama u Šibensko - kninskoj županiji. Kao što je vidljivo na narednoj slici, korištene poljoprivredne površine obuhvaćaju 68,69ha, odnosno 46,49% od ukupne površine raspoloživih površina, a ostala zemljišta 79,05ha, odnosno 53,51%.

Slika 9. Ukupno raspoloživo zemljište na području općine Kijevo (1. lipnja 2003.)

Izvor: Državni zavod za statistiku

U narednoj tablici vidljive su kategorije i površine korištenih poljoprivrednih zemljišta u općini Kijevo i Šibensko – kninskoj županiji. Najveće površine zauzimaju livade, odnosno 71,48% od ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta, sljedeće su oranice i vrtovi koji zauzimaju 15,98% ukupne površine. Neobrađenih poljoprivrednih zemljišta je ukupno 47,31ha, a šumskih površina 27,63ha.

Tablica 13. Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta po kategorijama u općini Kijevo i Šibensko – kninskoj županiji prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine

	Oranice i vrtovi	Povrtnjaci	Livade	Pašnjaci	Voćnjaci	Vinogradi	Plantažni vinogradi	Rasadnici, košaračka vrba i dr.
Kijevo	10,98	0,87	49,10	5,16	1,58	0,99	0,20	0,01
ŠKŽ	1.257,92	130,96	2.185,66	4.121,77	1.991,31	1.130,23	52,82	2,77

U Upisnik poljoprivrednih gospodarstava iz 2021. godine na području općine Kijevo upisano je ukupno 32 poljoprivredna gospodarstva, od kojih su 24 obiteljska

poljoprivredna gospodarstva, 4 samoopisna poljoprivredna gospodarstva i 4 zadruge. Dobna struktura nositelja izrazito je nepovoljna budući da su svi nositelji gospodarstava stariji od 40 godina, a čak 11 nositelja ima više od 65 godina. Iz priloženog možemo zaključiti kako poljoprivredni potencijali na području općine nisu dovoljno iskorišteni.

2.5. Infrastrukturalna obilježja općine Kijevo

Infrastrukturalna predstavlja skup izgrađenih objekata i opreme koja osigurava socijalno, političko, ekonomsko i komunikacijsko funkcioniranje društva u cjelini. Njena osnovna funkcija ogleda se u olakšavanju proizvodnje dobara i pružanja usluga te distribucije gotovih proizvoda.

2.5.1. Prometna infrastrukturalna

Općina Kijevo od prometne infrastrukture ima cestovnu mrežu koja je sastavljena od javnih i nerazvrstanih cesta i važna je za obavljanje prometa na području juga Republike Hrvatske.

➤ Cestovni promet

Cestovni promet na području općine Kijevo čini skup razvrstanih i nerazvrstanih cesta. Na teritoriju općine uz nerazvrstane ceste nalaze se dionice državne, županijske i dviju lokalnih cesta. Razvrstane ceste su prikazane u narednoj tablici.

Tablica 14. Pregled razvrstanih cesta Općine Kijevo

Razvrstane ceste Općine Kijevo			
Vrsta ceste	Oznaka	Ruta	Dužina kroz općinu Kijevo u metrima
Državna cesta	D1	G.P. Macelj – Krapina – Zagreb – Karlovac – Gračac – Knin – Sinj – Split	7.038
Županijska cesta	Ž6083	Kijevo – Milaši – Cetina	2.829
Lokalna cesta	L65013	Suhopolje – Slap Krčić	10.491
Lokalna cesta	L65016	Kijevo – granica BiH	2.780
Ukupno:			23.138

Izvor: [kijevo.hr/Registar nerazvrstanih cesta Općine Kijevo](http://kijevo.hr/Registar_nerazvrstanih_cesta_Općine_Kijevo)

Osim navedenih razvrstanih cesta, na području općine ima još ukupno 125 nerazvrstanih cesta.

Ukupna dužina nerazvrstanih cesta na području općine je 57.079 metara. Ceste koje se nalaze uz ili unutar naseljenih područja većinom su pokrivene asfaltom, dok je jedan dio (oko 7 km) označen kao biciklistička staza. Ostatak nerazvrstanih cesta uglavnom su makadamske ceste s kojima će se pri većem iskorištavanju poljoprivrednih površina javiti potreba za dodatna ulaganja, proširivanja, saniranja i asfaltiranja.

Prijevoz putnika se odvija preko međugradske autobusne linije, a ukrcaj preko autobusnih stajališta izgrađenih duž državne ceste D1. Lokalnog autobusnog prometa nema.

Prema Zakonu o cestama (»Narodne novine«, broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 04/23) nerazvrstane ceste su ceste koje se koriste za promet vozilima, koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim Zakonom o cestama i drugim propisima.

Nerazvrstana cesta je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Jedinice lokalne samouprave kao vlasnici nerazvrstanih cesta imaju obvezu upravljanja nerazvrstanim cestama te voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području.

Nerazvrstane ceste koje se nalaze na području općine navedene su u sljedećoj tablici.

Tablica 15. Pregled nerazvrstanih cesta na području općine Kijevo

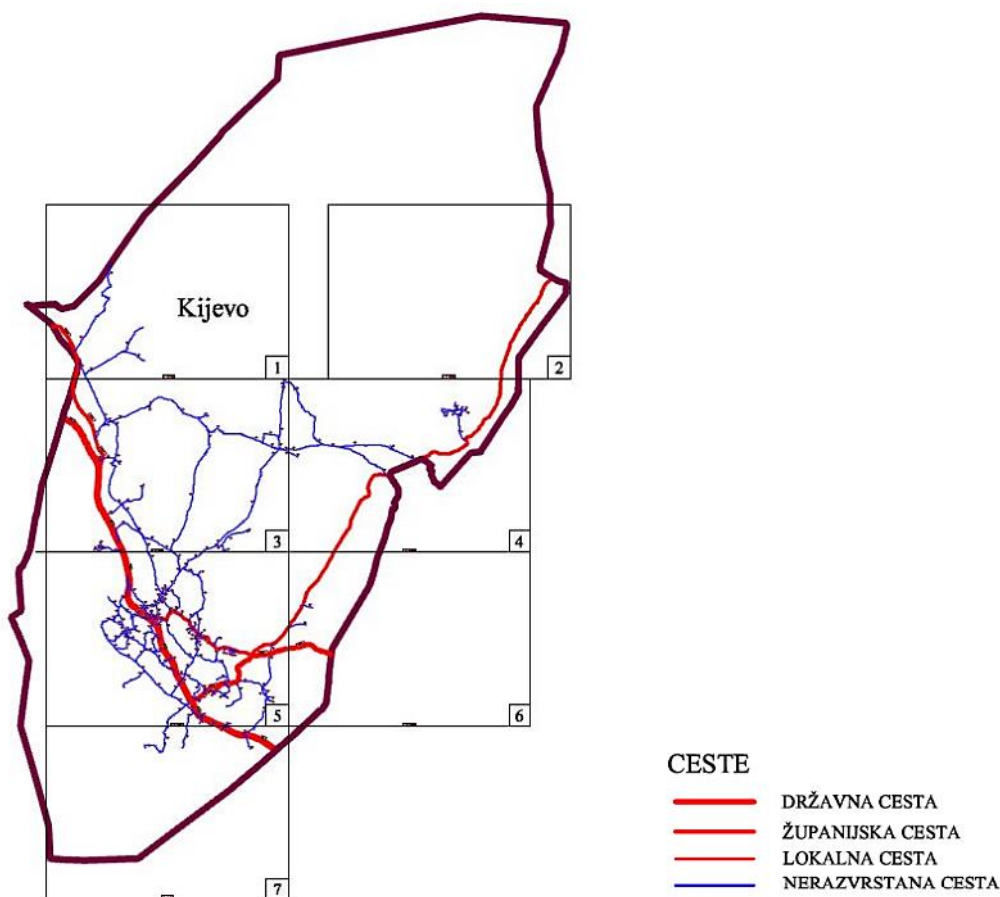
Nerazvrstane ceste Općine Kijevo								
br.	m	km	br.	m	km	br.	m	km
1	1774	1,8	43	107	0,1	85	216	0,2
2	1046	1,0	44	70	0,1	86	134	0,1
3	1144	1,1	45	120	0,1	87	364	0,4
4	553	0,6	46	490	0,5	88	365	0,4
5	481	0,5	47	24	0,0	89	290	0,3
6	858	0,9	48	50	0,1	90	524	0,5
7	4516	4,5	49	1175	1,2	91	162	0,2
8	194	0,2	50	81	0,1	92	300	0,3
9	411	0,4	51	365	0,4	93	2557	2,6
10	2589	2,6	52	72	0,1	94	380	0,4
11	877	0,9	53	80	0,1	95	49	0,0
12	518	0,5	54	178	0,2	96	391	0,4
13	996	1,0	55	51	0,1	97	305	0,3
14	231	0,2	56	62	0,1	98	465	0,5
15	150	0,2	57	51	0,1	99	291	0,3
16	174	0,2	58	59	0,1	100	96	0,1
17	37	0,0	59	58	0,1	101	1358	1,4
18	669	0,7	60	581	0,6	102	667	0,7
19	1456	1,5	61	541	0,5	103	115	0,1
20	94	0,1	62	186	0,2	104	80	0,1
21	116	0,1	63	458	0,5	105	44	0,0
22	587	0,6	64	302	0,3	106	64	0,1
23	609	0,6	65	883	0,9	107	64	0,1
24	1706	1,7	66	126	0,1	108	45	0,0
25	1038	1,0	67	811	0,8	109	239	0,2
26	2196	2,2	68	35	0,0	110	52	0,1
27	422	0,4	69	122	0,1	111	227	0,2
28	150	0,2	70	34	0,0	112	43	0,0
29	117	0,1	71	112	0,1	113	266	0,3
30	1973	2,0	72	52	0,1	114	583	0,6
31	254	0,3	73	51	0,1	115	1472	1,5
32	2399	2,4	74	70	0,1	116	159	0,2
33	176	0,2	75	59	0,1	117	51	0,1
34	432	0,4	76	206	0,2	118	75	0,1

35	471	0,5	77	25	0,0	119	615	0,6
36	67	0,1	78	41	0,0	120	172	0,2
37	87	0,1	79	345	0,3	121	146	0,1
38	54	0,1	80	1511	1,5	122	282	0,3
39	62	0,1	81	249	0,2	123	164	0,2
40	77	0,1	82	274	0,3	124	16	0,0
41	35	0,0	83	527	0,5	125	251	0,3
42	357	0,4	84	93	0,1	Ukupno:	57079	57,1

Izvor: [kijevo.hr/Registar nerazvrstanih cesta Općine Kijevo](http://kijevo.hr/Registar_nerazvrstanih_cesta_Opcine_Kijevo)

Obzirom da mnoštvo mogućnosti za razvoj turizma Općine Kijevo pruža planina Dinara, prioritet je ulagati u kvalitetne ceste ali i izgraditi žičaru koja bi uvelike olakšala transport turista do teško pristupačnih dijelova planine. Ostvarivanjem ovih ciljeva stvorit će se bolja i sigurnija prometna povezanost, kako za mještane tako i za sve ostale posjetitelje Općine Kijevo.

Slika 10. Ceste na području općine Kijevo

Izvor: [kijevo.hr/Registar nerazvrstanih cesta Općine Kijevo](http://kijevo.hr/Registar_nerazvrstanih_cesta_Opcine_Kijevo)

2.5.2. Telekomunikacijska infrastruktura

Poštanski promet u okviru područja općine Kijevo obavlja „Hrvatska pošta“ d.d. čiji se ured nalazi u ulici Bajani 12. Dostavom pošiljki pokriveno je cijelo administrativno

područje općine Kijevo, a dodatne usluge dostave pošiljaka rade i dostavne službe (HP Express, DHL, Overseas express...). Dostupnost poštanske mreže na području općine je zadovoljavajuća te osigurava adekvatno ispunjavanje potreba korisnika, ali su mještani nezadovoljni dosadašnjim radnim vremenom poslovnice.

Svako domaćinstvo Općine Kijevo ima mogućnost postati korisnik telekomunikacijskih usluga - brzog interneta, telefona, internetske televizije i sl. Telekomunikacijska mreža u općini Kijevo izgrađena je 1999 - 2001. godine i u potpunosti zadovoljava potrebe za telekomunikacijskim uslugama građana i pravnih subjekata u općini.

2.5.3. Vodoopskrba i odvodnja

Općina Kijevo se pitkom vodom snabdijeva iz izvora Vukovića vrelo, jednog od izvorišta rijeke Cetine koja se smatra najznačajnijim vodnim potencijalom Šibensko – kninske županije. Izvorište je namijenjeno za rješenje vodoopskrbe svih naselja na području općine Kijevo, općine Civljane, većine naselja na području općine Vrlika i dijela naselja na području grada Knina. Na području općine Kijevo trenutno se nalazi oko 450 brojila.

Vodoopskrbnim sustavom Općine Kijevo upravlja Komunalno društvo Kijevo d.o.o., a građevine koje su izgrađene na ovom sustavu su tlačni vodovod od Vukovića vrelo do vodospreme Bajane, vodosprema Bajane sa dva bazena ukupne zapremnine $V = 1.000 \text{ m}^3$ ($2 \times 500 \text{ m}^3$) na kojoj je izvedeno ukupno 420 priključaka te gravitacijski cjevovod od vodospreme Bajane do naselja Slavići.

Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda odnosno nepostojanje kanalizacijskog sustava još uvijek je neriješen aspekt na području općine Kijevo, čime je i standard življenja u svim naseljima daleko manji. Obzirom kako se domaćinstva na području općine rješavaju otpadnih voda ispuštanjem u iskopane jame direktno u tlo, bez prethodnog pročišćavanja, postoji velika opasnost kako za zdravlje stanovništva tako i za zagađenje i onečišćenje podzemlja i vodotoka.

Zbog problema kojeg stvaraju otpadne vode stvara se potreba za izgradnjom primjerenog i kvalitetnog sustava odvodnje. Na 25. sjednici održanoj 13. ožujka 2013. godini govorilo se o važnosti izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda te crpnih stanica čija se gradnja planira u fazama.

Zbog oskudnih resursa i financijskih mogućnosti, kao i neriješene imovinsko pravne problematike, Općina Kijevo do današnjeg dana nije pristupila izgradnji uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

2.5.4. Energetski sustav

Distribucija električne energije na području općine Kijevo se vrši iz dvije glavne opskrbe trafostanice i to iz TS 35/10 kV "KNIN" i TS 35/10 kV "VRLIKA". Područje

općine podijeljeno je na dva elektroenergetska distributivna područja od kojih je jedno pod nadležnošću Elektre Šibenik, Pogon Knin, a drugo pod Elektrodalmacijom Split, Pogon Sinj.

Područje koje je pod nadležnošću Elektre Šibenik ima ukupno 6 trafostanica TS 10/0,4 kV, a ostatak pokriva Elektrodalmacija Split koja ima ukupno 9 trafostanica TS 10/0,4 kV. Ovakva raspodjela katkad može biti problematična zbog održavanja, razvoja i naplate utroška električne energije. Također, glavni vodovi trafostanica su poprilično dugi i pri mogućim kvarovima dolazi do potpunog isključivanja električne energije za sve potrošače koji se preko njih napajaju.

➤ **Opskrba plinom**

Na prostoru općine Kijevo ne postoji sustav plinovoda. Kod domaćinstava trenutno ne postoji velika zainteresiranost oko uvođenja plina, ali ukoliko se ukaže interes pokrenut će se aktivnosti oko uvođenja plinske mreže.

2.5.5. Gospodarenje otpadom

Općina Kijevo uspostavila je kvalitetan organizirani sustav gospodarenja otpadom pri čemu su odvozom otpada obuhvaćena sva naselja općine i sva kućanstva (100 % stanovništva). Organizirano prikupljanje i odvoz komunalnog otpada na području općine Kijevo vrši poduzeće Komunalno društvo Kijevo d.o.o., Bajani 12, 22310 Kijevo.

Prema podacima Izvješća o komunalnom otpadu za 2020. godinu, ukupna količina prikupljenog miješanog komunalnog otpada iznosila je 58t. Otpad se odvozi na odlagalište Mala Promina koje je u funkciji od 1980. godine. Trenutna količina otpada na odlagalištu prema procjenama iznosi 70 000t. Otpad se odlaže neracionalno pa je danas prema geodetskoj snimci terena pod otpadom oko 48.000m² terena. Odvoz mješovitog otpada vrši se jednom u dva tjedna, glomazni otpad jednom godišnje ili po pozivu građana te građevinski otpad prema pozivu.

U općini je uveden i sustav odvojenog prikupljanja otpada. Na području općine postavljena su 2 zelena otoka za odvojeno sakupljanje papira, kartona, stakla, plastične i metalne ambalaže i otpadnog tekstila.

Postojeći sustav gospodarenja otpadom na području općine Kijevo može se ocijeniti dobrim budući kako je svim korisnicima omogućeno da većinu otpada mogu zbrinuti na predviđeni način.

2.5.6. Prostorno - planski dokumenti

Sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju («Narodne novine«, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19) primarno mjesto daje se Prostornom planu županije kojim se razvijaju načela prostornog uređenja i definiraju prostorno-razvojni ciljevi te organizacija, zaštita, uporaba i namjena prostora.

Prostorni plan županije daje pregled prostorne i gospodarske strukture županije, sustava središnjih naselja regionalnog značenja, sustava razvojne regionalne infrastrukture, temelj za uređenje i zaštitu prostora, mjerila i smjernice za gospodarski napredak, očuvanje i unapređenje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, unapređenje i zaštitu okoliša te druge segmente od važnosti za županiju.

2.5.6.1. Prostorni plan Šibensko – kninske županije

Prostorni plan Šibensko – kninske županije donesen je 2002. godine s izmjenama i dopunama objavljenima u Službenom vjesniku Šibensko – kninske županije, broj 11/02, 10/05, 3/06, 5/08, 9/12 – pročišćeni tekst, 4/13, 8/13, 2/14 i 4/17, 16/18.

Globalni prioriteti predviđeni Prostornim planom Šibensko – kninske županije koji obuhvaćaju i područje općine Kijevo odnose se na:

- ✓ poboljšanje učinkovitosti korištenja već angažiranog prostora,
- ✓ iskorištenje raspoloživih i nedovoljno učinkovitih potencijala prvenstveno na lokacijama i kapacitetima koji mogu bez većih ulaganja dati brze, kvalitetne i višeznačne učinke,
- ✓ stvaranje kvalitativnih pretpostavki za poboljšanje uvjeta života posebno u depopulacijskim područjima (pokretanje i unapređenje gospodarstva uz osnaživanje prometnih funkcija),
- ✓ saniranje kritičnih mjesta ugrožavanja prostora i okoliša - otklanjanje nedostataka i poboljšavanje postojećih infrastrukturnih sustava,
- ✓ obnoviti ruralna naselja (gdje je to objektivno i moguće), uključujući stvarno poboljšanje standarda i kvalitete života,
- ✓ svestrano revitalizirati demografski najugroženija i strateški značajna područja (pogranična područja),
- ✓ poboljšavati strukturalna i ostala obilježja stanovništva.

2.5.6.2. Prostorni plan Općine Kijevo

Prostorni plan uređenja Općine Kijevo donesen je 06. prosinca 2005. godine (»Službeni vjesnik Šibensko – kninske županije«, broj 13/05). I. Izmjene i dopune donesene su u ožujku 2013. godine (»Službeni vjesnik Šibensko – kninske županije«, broj 5/13).

Aktivnosti provedbe u okviru temeljnog PPUO i I. Izmjena i dopuna PPUO Općine Kijevo biti će usmjerene na:

- ✓ Racionalno gospodarenje prostorom Općine,
- ✓ Stroža primjena zaštite prostora Općine,
- ✓ Razvoj ruralnog prostora,
- ✓ Održivi razvoj i zaštita okoliša,
- ✓ Sprječavanje nepovoljnih utjecaja na okoliš (zaštita tla, voda, šuma, zraka; zaštita od buke, požara, poplava, tuče).

2.6. Društvena infrastruktura

Veliki doprinos razvoju društvenih aktivnosti i lokalne zajednice daje dobra mreža društvene infrastrukture, a također i povećava dostupnost usluga i mogućnosti za građane. U proračun za 2022. godinu uvrštena su sredstva za uređenje Doma kulture, boćališta i školskog igrališta. Općina želi i u budućnosti ulagati u područne udruge i zajednice i time pridonijeti dodatnom razvoju društvenog života na području Općine.

2.6.1. Odgojno obrazovni kapaciteti

Odgojno - obrazovnu infrastrukturu na području općine Kijevo čini Osnovna škola Kijevo ukupne površine od 440m², koja djeluje kao područna škola Osnovne škole Domovinske zahvalnosti iz Knina. Nastava se odvija u zgradi u kojoj je opremljeno šest učionica od kojih se u školskoj godini 2021./2022. koristilo samo dvije. U zgradi postoje i ostale prostorije koje su se donedavno koristile za Općinske poslove, a sada su van funkcije. Ispred zgrade se nalazi igralište koje se također koristi u školske svrhe. Vanjska strana zgrade je u potpunosti sanirana dok unutrašnjost zahtijeva obnovu. U školskoj godini 2021./2022. školu je pohađalo troje učenika u jednom kombiniranom razrednom odjelu.

Na području općine nema institucija za odgoj i obrazovanje djece predškolske i vrtićke dobi, međutim, u 2021. godini organizirana je prva besplatna igraonica za Kijevsku djecu i školare. Općina je osigurala prostor a Udruga "Čarobni svijet" provodit će kontinuirane radionice za svu djecu koja žive i borave na području općine. Svrha programa "Korak bliže djetetu" je organizacija interaktivnih susreta s umjetnicima i stručnjacima raznih profila prilikom kojih će se djeca educirati na zabavan način.

2.6.2. Zdravstvena i socijalna skrb

Ambulanta općine Kijevo se nalazi u sklopu zgrade gdje i „Hrvatska pošta“ d.d., a uređene su ambulante opće i dentalne medicine. Usluge primarne zdravstvene zaštite pruža liječnički tim iz Doma zdravlja Knin i to svakog četvrtka od 11:30 do 14:30h. Stanovništvo smatra da problem predstavlja radno vrijeme ambulante, ali i činjenica da kada se jave potrebe za specijalističkim pregledima primorani su putovati u veće gradove koji imaju bolnice i bolničke centre.

Općina iz svog proračuna izdvaja sredstva koja su namijenjena za socijalna davanja i različite oblike pomoći te programe koje provodi za troškove plaćanja struje, ogrjeva i ostale pomoći za korisnike slabijeg imovinskog stanja. Usluge socijalne skrbi stanovništva pružaju institucije sa područja grada Knina.

Općina također dodjeljuje jednokratne novčane naknade za novorođenčad u iznosu od 3.000,00 kuna za svako novorođeno dijete. Uvjet dobivanja naknade je prijavljeno prebivalište roditelja na adresi Općine Kijevo.

2.6.3. Civilno društvo

Sukladno podacima iz Registra udruga u Općini Kijevo registrirano je ukupno 10 udruga, a najviše u području djelovanja sporta i civilne zaštite.

Tablica 16. Popis udruga koje djeluju na području općine Kijevo

Registarski broj	Naziv udruge	Adresa	OIB	Status
15000008	Lovačko društvo "Kijevo"	Centar 20, Kijevo	74695488285	Aktivna
15001104	Udruga pčelara "Vrisak" Kijevo	Bajani 23, Kijevo	84566997310	Aktivna
15001005	Društvo športske rekreacije "Vrisak" Kijevo	Kijevo bb, Kijevo	12073337586	Aktivna
15000516	Udruga za zaštitu prava Kijevljana	Kijevo bb, Kijevo	93607710966	Aktivna
15000340	Kulturno – umjetničko društvo "Dinara"	Bajani 5, Kijevo	07917876108	Aktivna
15000345	Hrvatsko planinarsko društvo "Sinjal 1831"	Bajani 5, Kijevo	79224528384	Aktivna
15000493	Dobrovoljno vatrogasno društvo "Kijevo"	Bajani 5, Kijevo	99956999189	Aktivna
15000646	Boćarski klub "Kijevo" Kijevo	Bajani 17, Kijevo	72530454841	Aktivna
15001495	Udruga mladih "Kolarica" Kijevo	Bajani 5, Kijevo	20320140792	Aktivna
15000909	Udruga hrvatskih branitelja "Kijevo" Šibensko – kninske županije	Kijevo bb, Kijevo	31642195857	Aktivna

Izvor: Registar udruga Republike Hrvatske

2.6.4. Kulturna obilježja

U okviru promicanja značajnih kulturnih interesa i očuvanja kulturne baštine svojim radom na području općine ističe se Kulturno – umjetničko društvo "Dinara" koje se djelovanjem, organizacijom i sudjelovanjem na raznim manifestacijama i proslavama na prostoru cijele Republike Hrvatske te izvođenjem svojih tradicionalnih pjesama i plesova trudi očuvati kulturu Općine Kijevo.

Od kulturno – povijesne baštine treba istaknuti bogatstvo sakralnih građevina, među kojima se posebno ističe Crkva sv. Mihovila koja je do danas tri puta rušena i građena iz početka. Crkva je danas popločana kijeveskim kamenom s dva reda elegantnih stupova, na pročelju su podignuta dva zvonika s četiri zvona, u desnoj lađi, gledano od glavnog oltara nalazi se oltar Gospe Karmelske a u lijevoj oltar sv. Mihovila. Iza glavnog oltara u apsidi na zidu postavljeno je novo raspelo u bronci, a oko crkve je popločan nogostup. Crkva nije registrirana kao zaštićena, ali je dokumentirana i prepoznata kao važan spomenik graditeljstva.

Slika 11. Crkva Sv. Mihovila u Kijevu

Izvor: cro-portal.com

Među registrirana kulturna dobra na području općine Kijevo sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara («Narodne novine», broj 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21, 114/22) nalaze dva nepokretna kulturna dobra: *Arheološko nalazište Krstače* i *Utvrdna Glavaš* vidljiva u narednoj tablici.

Tablica 17. Zaštićena kulturna dobra Općine Kijevo

Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra	Pravni status
Zaštićena nepokretna kulturna dobra				
Z-5921	Kijevo	Arheološko nalazište Krstače	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
Z-5910	Kijevo	Utvrdna Glavaš	Nepokretna pojedinačna	

Izvor: Ministarstvo kulture, Registar kulturnih dobara RH

Arheološko nalazište Krstače predstavlja ostatke rimske rustične vile. Vila se nalazi u mjestu Kijevu između obiteljskih kuća s lijeve strane državne ceste D1 koja iz pravca Knina vodi za Split, a na početku odvojka lokalne ceste koja iz Kijeva vodi prema naselju Uništima. Otkopani dio rustične vile pravokutnog je tlocrta i sastoji se od centralnog prostora vile, pet prislonjenih žitnica i pretprostora. Ulaz u vilu i glavno pročelje objekta bili su sa sjeverozapadne strane, a ispred njega su pronađeni ostaci pločnika od pravilno klesanih vapnenačkih ploča. Ukupna površina konzervirane rustične vile iznosi 340 m². Obzirom na arhitekturu vile i na pronađene nalaze, vila se može datirati u vrijeme 3. do 4. st. po. Kr.

Srednjovjekovna utvrda Glavaš građena je unutar prapovijesne gradine od koje je sačuvan ostatak nekadašnjeg bedema. Utvrda Glavaš građena je na stijeni koja dominira iznad Pekasove drage na padini Dinare i koja se spušta prema dolini oko izvora rijeke Cetine. Utvrda Glavaš dugačka je oko 50, a široka oko 25 metara, izduženog je tlocrta kojim dominira visoka okrugla kula izbačena iz linije istočnog bedema po njegovoj sredini. Ulaz u tvrđavu danas je uništen, a vjerojatno se nalazio na južnoj strani istočnog bedema. Iza ulaza nalazi se manje dvorište iz kojeg se pristupalo u stambene prostorije najbolje sačuvane u sjevernom dijelu, između istočnog i zapadnog bedema. U 15. stoljeću utvrda je bila u vlasništvu moćne hrvatske plemićke obitelji Nelipića. Iz utvrde Glavaš lako se nadzire dolina oko izvora rijeke Cetine i strateški važni prijelaz u Bosnu preko Uništa odakle su Turci organizirali upade u Dalmaciju.

Slika 12. Utvrda Glavaš

Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

2.6.5. Sport i rekreacija

Bavljenje sportom i tjelesnom aktivnošću od koristi je za razvoj svakog pojedinca. Također, sport ima važnu obrazovnu i odgojnu ulogu u životu djece i mladih jer pridonosi razvoju njihovih tjelesnih, intelektualnih i moralnih obilježja. Pruža mogućnosti za socijalizaciju, ulogu u društvu kod mladih ljudi i može imati dobre učinke u sprječavanju i smanjivanju društveno neprihvatljivih oblika ponašanja.

Na području općine Kijevo od sportske infrastrukture nalazi se jedno igralište i jedno boćalište. Iako su oba objekta u funkcionalnom stanju, potrebna im je obnova i opremanje kako bi se njihovi kapaciteti što bolje iskoristili. Drugih prostora za organizirano bavljenje sportom trenutno nema.

Također, na području općine postoji i biciklistička staza koja prolazi kroz Podinarje, nastavlja se uz rječicu Krčić te ide prema gradu Kninu.

U registru udruga evidentirano je tri sportske udruge koje djeluju na području općine Kijevo, a radi se o Društvu športske rekreacije "Vrisak" Kijevo, Hrvatsko planinarskom društvu "Sinjal 1831" i Boćarskom klubu "Kijevo".

Najznačajniji među registriranim udrugama je Boćarski klub "Kijevo" koji je osnovan 9. listopada 2004. godine, a sve u cilju okupljanja Kijevljana te poticanja i promicanja boćarskog sporta na području općine. Boćalište, s pripadajućim sadržajem, je izgrađeno u centru Kijeva gdje se klub i sastaje. Klub organizira i sudjeluje na nekoliko lokalnih turnira od kojih je najvažniji turnir povodom Dana Općine.

Slika 13. Grb Boćarskog kluba "Kijevo"

Izvor: Službena stranica Općine Kijevo

3. SWOT ANALIZA I TOWS MATRICA

Na temelju rezultata provedene analize stanja izrađena je SWOT analiza prikazana u narednoj tablici.

Tablica 18. SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Područje povoljnih klimatskih uvjeta (miješaju se blaga sredozemna i kontinentalna klima) ✓ Bogati prirodni resursi (šume, vjetar, tlo) ✓ Krajobrazna raznolikost ✓ Nalazišta arhitektonsko – građevnog kamena ✓ Očuvan okoliš – mogućnost razvoja ekološke proizvodnje hrane ✓ Zaštićena kulturna dobra ✓ Povoljan geoprometni položaj (smješten na prometnici između Knina i Sinja) 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedostatak visokovrijednog poljoprivrednog tla – Nedostatak nadzemnih vodnih tokova – Loša prometna povezanost (nedostatak izravnih autobusnih linija) – Nedovoljno iskorištene prirodne i klimatske prednosti područja (vjetrovito područje pogodno za izgradnju vjetroparkova) – Nedostatak pješačkih i biciklističkih staza – Slaba iskorištenost povoljnog geografskog položaja – Neadekvatno zbrinjavanje otpadnih voda
SUSTAVNI KAPACITETI OPĆINE	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Portfelj nekretnina (poslovni prostori, građevinska i poljoprivredna zemljišta) ✓ Uspostavljen Registar imovine Općine 	<ul style="list-style-type: none"> – Pojedine nekretnine u „praznom hodu“ – Neusklađenost internog Registra imovine
GOSPODARSTVO	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Reljefna raznolikost pogodna za razvoj gospodarstva ✓ Bogati potencijali za razvoj stočarske proizvodnje ✓ Prirodni resursi pogodni za razvoj turističke ponude Općine ✓ Planina Dinara i najveći vrh Hrvatske Sinjal kao mogućnost za razvoj turizma ✓ Bogatstvo arheoloških nalazišta, povijesne i kulturne baštine ✓ Potencijal za razvoj ruralnog turizma ✓ Potencijal za razvoj lovnog turizma ✓ Potencijal za razvoj ribolova (blizina rijeka Krka i Cetine) ✓ Potencijal za razvoj planinarstva i free – climbing-a ✓ Pogodan položaj za razvoj seoskog turizma 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedovoljno obradivih poljoprivrednog površina – Pad broja radno sposobnog stanovništva – Depopulacija – Nezabilježena turističkih kretanja – Nedovoljni poticaji za razvoj poduzetništva – Nedefinirani gospodarski prioriteti – Nepostojanje prepoznatljivog branda kojeg bi se vezalo uz područje općine – Slaba iskorištenost poljoprivrednih potencijala – Nedovoljno registriranih turističkih subjekata i sadržaja – Nedovoljno ulaganja u razvoj prepoznatljivosti Općine – Nepostojanje turističke zajednice Kijevo – Nepostojanje kapaciteta za smještaj turista – Nepostojanje razvijene turističke strategije – Kulturno-povijesna baština nije sanirana – Neodgovarajuća skrb o spomeničkoj i prirodnoj baštini – Nedostatak poduzetničkog duha
INFRASTRUKTURNA OBILJEŽJA	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Povoljan prometno – zemljopisni položaj ✓ Zadovoljavajuća pristupačnost poštanske mreže ✓ Zadovoljavajući kapaciteti električne energije ✓ Kvalitetan organizirani sustav gospodarenja otpadom (odvoz otpada obuhvaća 100% stanovništva) 	<ul style="list-style-type: none"> – Neadekvatna lokalna prometna infrastruktura – Nedovoljna razvijenost komunalne infrastrukture – Nepostojanje kanalizacijskog sustava – Veliki broj nerazvrstanih cesta – Nedovoljna zainteresiranost domaćinstava za opskrbu plinom

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zadovoljavajuća telekomunikacijska infrastruktura 	<ul style="list-style-type: none"> – Neizgrađen sustav odvodnje otpadnih ni oborinskih voda – Nepostojanje odgojno – obrazovne infrastrukture – Nepostojanje institucija za odgoj predškolske i vrtiće dobi – Nedovoljno sportsko - rekreacijskih objekata
DRUŠTVENE DJELATNOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zadovoljavajuća primarna zdravstvena skrb ✓ Izdvajanje proračunskih sredstava za programe socijalne skrbi ✓ Poticanje nataliteta ✓ Očuvanost i njegovanje lokalne nematerijalne kulturne baštine (manifestacije, folklor, književni susreti) ✓ Razvijen sustav stipendiranja učenika i studenata ✓ Redovan rad i djelovanje DVD Kijevo 	<ul style="list-style-type: none"> – Nerazvijen sustav obrazovanja – Nepovoljna demografska kretanja – Starenje populacije – Nepostojanje sportske dvorane niti knjižnice – Nedovoljno poticanje razvoja civilnog društva – Nerazvijeni kulturni sadržaji i sportske priredbe na području općine – Nedovoljno ulaganje u društvene događaje i infrastrukturu
UPRAVLJANJE RAZVOJEM	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dobra suradnja između Općine i stanovnika ✓ Otvorenost lokalne samouprave za suradnju u svrhu razvoja zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> – Veliko smanjenje broja stanovnika – Nedovoljna informacijska pismenost (starijeg stanovništva) – Nedovoljan broj radno sposobnog stanovništva – Veliki broj samačkih kućanstava – Smanjenje broja stanovnika u posljednjih 20 godina – Odlazak visokoobrazovanog stanovništva
PRILIKE	PRIJETNJE
PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Iskorištavanje neiskorištenog poljoprivrednog zemljišta ✓ Prenamjena i uređenje nepoljoprivrednog državnog zemljišta u poljoprivredno ✓ Razvoj ekološke proizvodnje (trend preferiranja zdrave hrane) ✓ Proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora (vjetar) ✓ Bogati prirodni resursi pogodni za razvoj ruralnog i izletničkog turizma 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedovoljna iskorištenost prirodnih potencijala – Zagađenje okoliša zbog nepostojanja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda – Devastacija prirodnih vrijednosti – Elementarne i prirodne nepogode
SUSTAVNI KAPACITETI OPĆINE	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Davanje poslovnih prostora u zakup ✓ Prodaja nekretnina u vlasništvu Općine ✓ Aktivacija ostale općinske imovine 	<ul style="list-style-type: none"> – Spora i neučinkovita državna administracija – Odlazak kvalificiranog kadra – Nepovoljno tržište za kupnju/prodaju nekretnina
GOSPODARSTVO	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Razvoj suvremene i konkurentne poljoprivredne proizvodnje ✓ Poticanje umrežavanja poljoprivrednika ✓ Okrupnjavanje zemljišta, korištenje novih tehnologija u poljoprivredi ✓ Jačanje potražnje za eko-proizvodima ✓ Korištenje različitih fondova za poticanje gospodarskog razvoja 	<ul style="list-style-type: none"> – Daljnji utjecaj gospodarske krize – Odljev obrazovanog stanovništva – Velika konkurencija u poljoprivredi i proizvodnji hrane (konkurentnost poljoprivrednih proizvoda) – Brzi razvoj novih tehnologija za koju su potrebna velika financijska sredstva

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stvaranje prepoznatljivih regionalnih proizvoda ✓ Razvoj seoskog turizma u sklopu poljoprivrednih gospodarstava ✓ Pozitivna klima koja podržava ulaganja u gospodarstvo ✓ Razvoj poduzetničke i tehnološke infrastrukture (poduzetničke zone) ✓ Iskorištavanje sredstava iz EU fondova 	<ul style="list-style-type: none"> – Neefikasna državna uprava, duge i velike procedure kod ishođenja dokumentacije za razvoj i obavljanje poduzetničke djelatnosti – Neorganiziranost državnih službi u zaštiti interesa poduzetnika pred naletom globalne često neloyalne konkurencije – Izostanak financijske podrške s državne i županijske razine za razvoj poljoprivredne djelatnosti
INFRASTRUKTURNA OBILJEŽJA	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uspostavljanje cjelokupnog sustava odvodnje ✓ Unapređenje komunalne i cestovne infrastrukture ✓ Sanacija lokalnih i nerazvrstanih cesta ✓ Unaprjeđenje gospodarenja s otpadom s ciljem povećanja kvalitete života 	<ul style="list-style-type: none"> – Neizgrađenost adekvatnog sustava odvodnje – Neizgrađenost adekvatne prometne infrastrukture – Izostanak financijske podrške s državne i županijske razine za razvoj komunalne infrastrukture Općine
DRUŠTVENE DJELATNOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Poticanje razvoja civilnog društva ✓ Promoviranje manifestacije Kijevski književni susreti ✓ Smanjenje socijalne nejednakosti ✓ Razvoj partnerskih odnosa na lokalnoj i državnoj razini ✓ Povećanje aktivnosti i suradnje s jedinicama lokalne samouprave u okružju, Županiji i RH ✓ Korištenje raznih fondova za razvoj društvene infrastrukture 	<ul style="list-style-type: none"> – Povećanje potreba u području socijalne skrbi – Odlazak mladih i školovanih u gradske sredine – Slaba motiviranost građana za uključivanje u projekte javnog interesa – Propadanje ruralnih sredina – Nekonzistentni socijalni program
UPRAVLJANJE RAZVOJEM	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mogućnost financiranja razvojnih projekata iz fondova nacionalnih, EU i drugih fondova ✓ Poticanje demografskog rasta 	<ul style="list-style-type: none"> – Trend depopulacije i deruralizacije (odljev visokoobrazovanog stanovništva) – Neriješenost imovinsko-pravnih odnosa – Nejasna budućnost jedinica lokalne samouprave – Pad standarda stanovnika (nezaposlenost mladih, mali prihodi u poljoprivredi)

Izvor: Općina Kijevo

Kada su strateški čimbenici po SWOT-u prepoznati, razvijaju se strategije koje mogu biti izgrađene na snagama sposobnim eliminirati slabosti, iskoristiti prilike ili se pak suočiti s prijetnjama. Ipak, SWOT analiza ne pokazuje različite veze između vanjskih i unutarnjih čimbenika, pa je zbog toga razvijena TOWS matrica (Weihrich, Kidington, UK, 1982.). TOWS matrica predstavlja sredstvo za olakšavanje povezivanja vanjskog i unutarnjeg okruženja i formulaciju strategija. Ona pokazuje kako vanjske prilike i prijetnje s kojima se suočava određeno poduzeće mogu biti suprotstavljene unutarnjim snagama i slabostima da bi se kao rezultat dobilo četiri skupa alternativnih strategija. TOWS matrica predstavlja varijaciju SWOT analize. U TOWS matrici identificiraju se različiti čimbenici koji se zatim udružuju, npr. prilike sa snagama, s namjerom poticanja nove strateške inicijative. Dakle, skup varijabli u matrici nije novost, već njihovo udruživanje na sustavan način.²

² Gonan Božac, M. (2007) Swot analiza i Tows matrica – sličnosti i razlike, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Odjel za ekonomiju i turizam «Dr. Mijo Mirković»

Tablica 19. TOWS matrica

<p style="text-align: right;">Unutarnje</p> <p>Vanjsko</p>	<p style="text-align: center;">SNAGE (S)</p> <p>S1 Područje povoljnih klimatskih uvjeta (miješaju se blaga sredozemna i kontinentalna klima) S2 Bogati prirodni resursi (šume, vjetar, tlo) S3 Prirodni resursi pogodni za razvoj turističke ponude Općine S4 Pogodan položaj za razvoj seoskog turizma S5 Očuvanost i njegovanje lokalne nematerijalne kulturne baštine (manifestacije, folklor, književni susreti) S6 Otvorenost lokalne samouprave za suradnju u svrhu razvoja zajednice</p>	<p style="text-align: center;">SLABOSTI (W)</p> <p>W1 Slaba iskorištenost povoljnog geografskog položaja W2 Nedovoljno iskorištene prirodne i klimatske prednosti područja (vjetrovito područje pogodno za izgradnju vjetroparkova) W3 Nepostojanje prepoznatljivog branda kojeg bi se vezalo uz područje Općine W4 Nedovoljni poticaji za razvoj poduzetništva W5 Nerazvijeni kulturni sadržaji i sportske priredbe na području općine W6 Nedovoljno ulaganje u društvene događaje i infrastrukturu</p>
<p>PRILIKE (O)</p> <p>O1 Iskorištavanje neiskorištenog poljoprivrednog zemljišta O2 Razvoj ekološke proizvodnje (trend preferiranja zdrave hrane) O3 Proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora (vjetar) O4 Korištenje različitih fondova za poticanje gospodarskog razvoja O5 Stvaranje prepoznatljivih regionalnih proizvoda O6 Bogati prirodni resursi pogodni za razvoj ruralnog i izletničkog turizma O7 Promoviranje manifestacije Kijevski književni susreti O8 Korištenje raznih fondova za razvoj društvene infrastrukture</p>	<p><u>S – O strategija: Maxi – Maxi</u></p> <p>S1 – S4 – O1 – O2 – O5 – Iskorištavanje povoljnih klimatskih uvjeta za proizvodnju i prodaju prirodnih proizvoda i hrane, a što će doprinijeti promidžbi Općine S2 – S3 – O3 – O4 – O6 – Pametno iskorištavanje svih prirodnih resursa koje Općina Kijevo posjeduje, a sve u svrhu razvoja turizma i proširenja turističke ponude Općine S5 – S6 – O7 – O8 – Poticanje stanovništva svih uzrasta na aktivan kulturni i društveni život kroz kontinuirano ulaganje u kulturu, kulturne događaje i infrastrukturu</p>	<p><u>W – O strategija: Mini – Maxi</u></p> <p>W1 – W2 – O3 – O4 – Apliciranje na razne fondove kako bi se što kvalitetnije iskoristio vjetar i svi njegovi potencijali W3 – W4 – O1 – O2 – O5 – Kroz financijske potpore stvoriti uvjete za razvoj poljoprivrede i poduzetništva, čime će se povećati zaposlenost i stvoriti kvalitetniji život stanovništva na području općine W5 – W6 – O7 – O8 – Ulagati u promoviranje manifestacije Kijevsko Lito (Kijevski književni susreti), kako bi se popravio društveni život stanovništva i privukao što veći broj turista</p>

<p>PRIJETNJE (T)</p> <p>T1Nedovoljna iskorištenost prirodnih potencijala T2Velika konkurencija u poljoprivredi i proizvodnji hrane (konkurentnost poljoprivrednih proizvoda) T3Nepovoljno tržište za kupnju/prodaju nekretnina T4Slaba motiviranost građana za uključivanje u projekte javnog interesa T5Odlazak mladih i školovanih u gradske sredine T6Pad standarda stanovnika (nezaposlenost mladih, mali prihodi u poljoprivredi)</p>	<p><u>S – T strategija: Maxi – Mini</u></p> <p>S1 – S2 – T1 – T2 – T6 – Potaknuti radno sposobno stanovništvo na proizvodnju autentičnih proizvoda po kojima bi Općina postala prepoznatljiva i pomoću kojih bi stvorili preduvjeti za izlazak na Europsko tržište S3 – S4– T3 – T5 – Potaknuti mlado i školovano stanovništvo na otvaranje vlastitih poslova i poduprijeti njihove ideje kako bi se proširila turistička ponuda Općine Kijevo S5 – S6 – T4 – Pomoću manifestacija, događaja i proslava po kojima je Općina poznata stvoriti mogućnost za suradnju sa okolnim županijama te potaknuti lokalno stanovništvo u uključenost i sudjelovanje u istim.</p>	<p><u>W – T strategija: Mini – Mini</u></p> <p>W1 – W2 – T1 – Iskoristiti položaja općine za proizvodnju električne energije kroz energiju vjetra W3 – W4 – T2 – T3 – T5 – T6 – Pronaći kvalitetan domaći proizvod zbog kojeg bi Općina Kijevo dobila na prepoznatljivosti, a čijom bi se proizvodnjom i prodajom pokrenulo zapošljavanje, ali i zadržavanje mladih i obrazovanih stanovnika na području općine W5 – W6 – T4 – Potaknuti udruge i zajednice koje djeluju na području općine na aktivan rad i širenje, a čiji bi krajnji rezultat bio razvoj turizma Općine kroz održavanje raznih događaja, manifestacija i izložbi</p>
--	---	--

Izvor: Općina Kijevo; Interpretacija izvoditelja radova

4. PEST(EL) ANALIZA

PEST(EL) predstavlja akronim za:

- **Politički** –ukazuju na to kako politika (vladini propisi i pravna pitanja) utječu na poslovanje Općine;
- **Ekonomski** – analizira eksterne ekonomske probleme (kamatne stope, tečaj, inflaciju, nezaposlenost, bruto domaći proizvod) koji mogu igrati ulogu u poslovnom uspjehu Općine;
- **Socijalni** –analizira socioekonomsko okruženje (demografija, stopa rasta stanovništva, dobne skupine, stavovi prema poslu i trendovi na tržištu rada) kako bi se shvatile potrebe stanovnika Općine;
- **Tehnološki** –analizira kako uvođenje novih proizvoda, tehnologija i usluga, odnosno nedostatak istoga može imati poteškoća u prilagodbi;
- **Ekološki** –analizira razvoj svijesti o zaštiti okoliša te propise koji prate ovu temu kako bi se utvrdio utjecaj koji oni mogu imati na poslovanje;
- **Legalni (pravni)**–analizira kako zakonske promjene i tumačenja mogu utjecati na Općinu, izravno ili neizravno.

Radi se, dakle, o analizi koja pomaže definirati kako vanjske sile utječu na poslovanje općinske uprave. Sa svrhom boljeg definiranja i razumijevanja brojčano ocijenjene vrijednosti iz PEST analize svakog promatranog segmenta, kratko će se objasniti sljedeći aspekti;

- **Snaga okoline** izražava se u brojčanim vrijednostima u granicama od 1-5 pri čemu je najmanji utjecaj izražen brojem 1, a najveći brojem 5.
- **Čimbenik** koji djeluje kao prijetnja ima predznak minus (-), a ukoliko djeluje kao prilika ima predznak plus (+).
- **Značaj utjecaja okoline** izražen je u brojčanim vrijednostima u granicama od 1 – 5.
- **Ukupna ocjena** pojedinih segmenata unutar navedenih okolina dobivena je umnoškom snaga i značaja utjecaja.
- **Podsume** su dobivene zbrojem ukupnih ocjena pojedinih čimbenika unutar određene okoline.
- **Maksimalno pozitivni učinak** segmenta okoline je +100, a maksimalno negativni učinak -100.
- **Pozitivan predznak** govori o poticajnim uvjetima okoline – što je veći rezultat govori se o većoj povoljnosti, dok negativan rezultat govori o destimulirajućem utjecaju okoline.

Ocjenjivanje svakog segmenta okoline prikazano je u narednoj tablici.

Tablica 20. PEST(EL) ANALIZA

SEGMENT		UTJECAJ	ZNAČAJ	UKUPNA OCJENA
		-5, -4, -3, -2, -1, +1, +2, +3, +4, +5	1, 2, 3, 4, 5	
POLITIČKI	Priključivanje Europskoj Uniji	+4	5	20
	Porezni sustav	-3	4	-12
	Efikasnost zakonodavstva	-2	3	-6
	Stabilnost političke situacije	-3	3	-9
			Podsuma	-7
EKONOMSKI	Utjecaj globalne krize	-4	4	-16
	Stopa nezaposlenosti	-3	4	-12
	Naklonost stranih investitora	+2	4	+8
	Visine kamatnih stopa	-3	4	-12
			Podsuma	-32
SOCIJALNI	Depopulacija	-4	3	-12
	Obrazovna struktura	+3	5	+15
	Odlazak mlade radne snage	-4	4	-16
	Gostoljubivost stanovništva	+4	4	+16
			Podsuma	+3
TEHNOLOŠKI	Novi oblici komunikacije	+5	5	+25
	Razina tehnološke svijesti u Općini	+3	3	+9
	Standardi poslovanja	+1	4	+4
	Razina internetskih usluga	+2	5	+10
			Podsuma	+48
EKOLOŠKI	Klimatske promjene	-2	4	-8
	Energetska učinkovitost	+3	5	+15
	Upravljanje prirodnim resursima	+2	5	+10
	Gospodarenje otpadom	+4	5	+20
			Podsuma	+37
LEGALNI (PRAVNI)	Efikasnost zakonodavnog okvira	-2	4	-8
	Zakon o radu	+1	4	+4
	Zakon o zaštiti okoliša	+3	4	+12
	Zakonske restrikcije	-2	3	-6
			Podsuma	2
			Suma	+51

Izvor: Interpretacija izvoditelja radova

Ukupna ocjena proizašla iz PEST(EL) analize prikazuje područje općine Kijevo kao stimulirajuću okolinu bez obzira na destimulirajući politički, ekonomski i legalni (pravni) aspekt. U obzir treba uzeti i kako su unutar općine prisutna brojna područja na kojima je potrebno dodatno djelovati u svrhu što efikasnijeg utjecaja na okolinu.

Pozitivne ocjene ili snage, dobivene su za socijalnu, tehnološku i ekološku okolinu, dok su negativne ocjene ili prijetnje izražene za političku, ekonomsku i legalnu (pravnu) okolinu, koje se u ovom slučaju, kako je prethodno navedeno, smatraju destimulirajućom zbog nemogućnosti značajnog utjecaja Općine na navedene aspekte.

Destimulirajući aspekti većinom su došli do izražaja kroz utjecaj globalne gospodarske krize koja je zahvatila i područje općine te je zadatak osiguranja budućeg ekonomskog rasta sada postao znatno teži. Iz tog razloga potrebno je djelovati na stimulirajuće segmente okoline te više kapitalnih projekata usmjeriti u razvoj novih inovativnih tehnologija, unaprjeđenje prometne infrastrukture, osiguranje odvodnog sustava, revitalizaciju poljoprivrede, razvoj turizma i zdravstvenog segmenta, što bi u konačnici trebalo rezultirati adekvatnim rastom gospodarstva, a naposljetku i unapređenjem životnog standarda stanovnika.

Veliki potencijal za Općinu čini članstvo Hrvatske u Europskoj Uniji te mogućnosti otvaranja novih tržišta i pristupa izvorima financiranja iz brojnih raspoloživih europskih fondova. Nadalje, vrlo je važno raditi na kreiranju povoljnijih uvjeta u svrhu razvoja i financiranja poduzetništva, kako bi se privukao interes stranih investitora, što predstavlja izrazito poticajni faktor razvoja gospodarskog aspekta Općine.

5. SREDNJOROČNE RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI OPĆINE KIJEVO

Iz rezultata prethodno provedenih analiza prepoznate su srednjoročne razvojne potrebe i ključni razvojni potencijali Općine Kijevo. Unutar općine prisutna su brojna područja na kojima je potrebno dodatno djelovati u svrhu što efikasnijeg utjecaja na stimulirajuće aspekte interne i eksterne okoline te više kapitalnih projekata usmjeriti u razvoj sljedećih područja:

- ✓ Razvoj administrativnih kapaciteta Općine:
 - Organiziranje programa izobrazbe usklađenih sa strateškim ciljevima, mjerama i politikama;
 - Prema sistematizaciji, osigurati radna mjesta na pozicijama privlačenja sredstava iz EU fondova;
 - Provedba edukacija o pripremi i provedbi projekata financiranih iz EU fondova;
 - Uključivanje zaposlenih u javnoj upravi u iniciranje, pripremu i provedbu projekata financiranih iz EU fondova i ostalih izvanproračunskih fondova.
- ✓ Kreiranje povoljnijih uvjeta u svrhu razvoja i financiranja poduzetništva:
 - Izgradnja poduzetničke zone i iskorištavanje kapaciteta postojeće poduzetničke zone;
 - Privlačenje interesa stranih investitora (povezivanje i umrežavanje);
 - Umrežavanje poljoprivrednika u klastere;
 - Unaprjeđenje sustava informiranja i educiranja poduzetnika (Poslovni inkubatori);
 - Poticanje pokretanja samostalnog poslovanja i samozapošljavanja;
 - Umrežavanje lokalnih poslovnih subjekata (horizontalno i vertikalno sa svrhom transfera znanja);
 - Poticaji za OPG-ove i mlade poljoprivrednike;
 - Mogućnost apliciranja na natječaje financirane sredstvima Europske unije;
 - Edukacija stanovništva Općine u sektoru gospodarstva i poduzetništva te promoviranje poduzetništva i obrtništva.
- ✓ Implementacija suvremenih tehnologija:
 - Digitalizacija općinske Uprave;
 - Korištenje novih komunikacijsko - informacijskih tehnologija za promociju i prepoznatljivost Općine;
 - Modernizacija i unaprjeđenje prerađivačkog i proizvodnog procesa.
- ✓ Provedba kapitalnih razvojnih projekata:
 - Provedba infrastrukturnih projekata;

- Revitalizacija poljoprivrede;
- Povezivanje i umrežavanje poljoprivrednika s područja Općine;
- Rad na promidžbi turizma i povećanju interesa turista;
- Razvoj turističkih potencijala (ruralni i kulturni).

6. STRATEŠKE ODREDNICE RAZVOJA

Strateške odrednice razvoja Općine Kijevo utvrđene su sa svrhom usmjeravanja dugoročnog razvoja Općine prema održivom razvoju, zaštiti okoliša, racionalnom korištenju prirodnih resursa te učinkovitom gospodarenju u svim aspektima gospodarstva, javnih i osobnih potreba.

Temeljem provedbe analize stanja Općine Kijevo, omogućeno je odrediti jasan smjer kretanja i djelovanja u narednom razdoblju za kojeg se usvaja Strategija razvoja. Općina Kijevo će sukladno navedenom kontinuirano provoditi mjere prema ostvarenju održivog razvoja, odnosno racionalno će upravljati raspoloživim resursima uz očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti.

Temeljna načela razvoja Općine Kijevo:

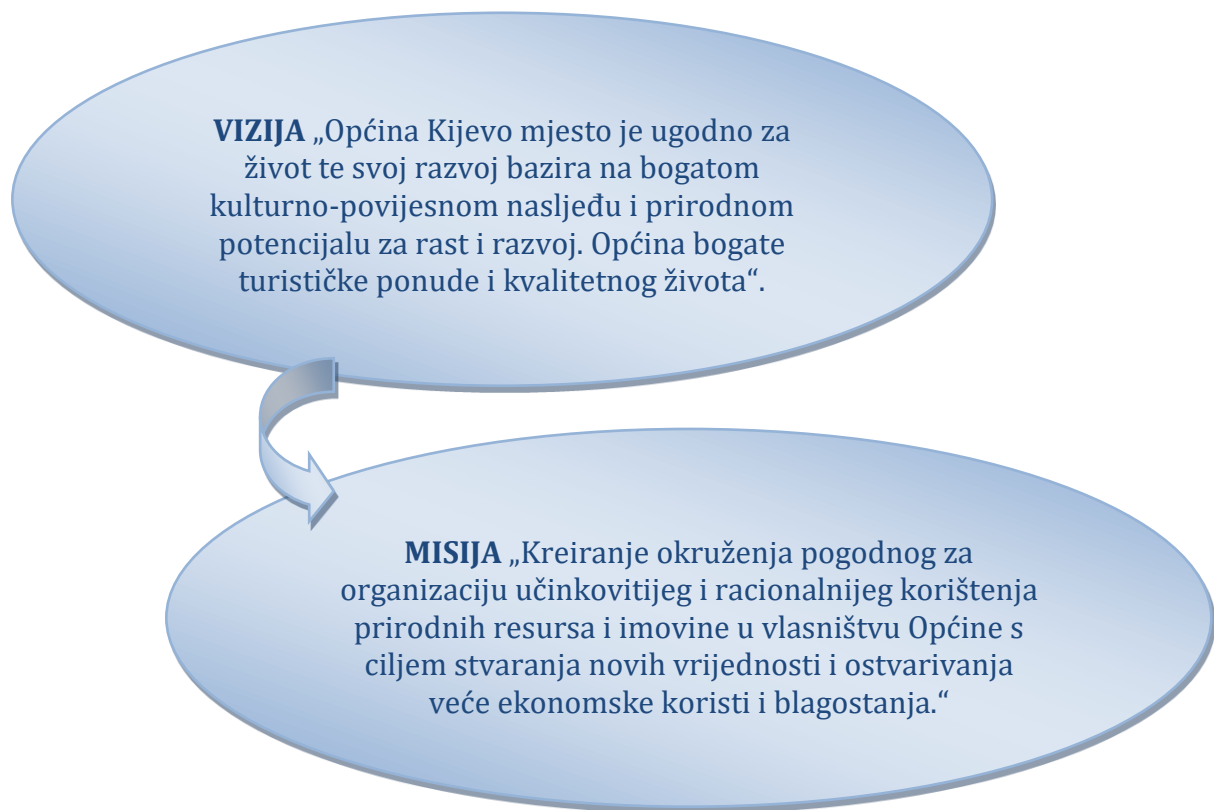
- ✓ **Načelo točnosti i cjelovitosti** - osigurava da se za pripremu, izradu, izvješćivanje te praćenje provedbe i učinaka akata strateškog planiranja moraju koristiti pouzdani, provjerljivi i usporedivi podaci.
- ✓ **Načelo učinkovitosti i djelotvornosti** - osigurava da se za sve razine postavljenih ciljeva moraju definirati odgovarajući pokazatelji.
- ✓ **Načelo odgovornosti i usmjerenosti na rezultat** - obvezuje tijela zadužena za izradu i provedbu akata strateškog planiranja na osiguravanje odgovarajućih uvjeta, resursa i političke podrške za postizanje željenih rezultata, ishoda i učinaka.
- ✓ **Načelo održivosti** - obvezuje tijelo zaduženo za izradu i provedbu akata strateškog planiranja da pripremu i provedbu novih akata strateškog planiranja temelji na rezultatima i iskustvima iz prethodnih procesa strateškog planiranja.
- ✓ **Načelo partnerstva** - obvezuje tijelo zaduženo za izradu i provedbu akta strateškog planiranja da u procesima strateškog planiranja osigura partnerstvo s glavnim dionicima i nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uz uključivanje gospodarskih udruženja i socijalnih partnera, akademske i znanstvene zajednice, organizacija civilnoga društva te zainteresirane javnosti.
- ✓ **Načelo transparentnosti** - Problemi i izazovi koje javno tijelo nastoji riješiti kroz postupke strateškog planiranja i upravljanja razvojem moraju biti jasno obrazloženi i relevantni. Ciljevi u aktima strateškog planiranja moraju biti jasno definirani i mjerljivi uporabom relevantnih pokazatelja. U aktima strateškog planiranja mora biti definirana odgovornost za provedbu i postizanje rezultata, ishoda i učinaka. Postupci strateškog planiranja i upravljanja razvojem su javni, a akti strateškog planiranja i izvješća o provedbi i vrednovanju se objavljuju sukladno odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

Temeljem definiranih strateških odrednica Općina će uz pomoć ključnih dionika i lokalnog stanovništva izraditi odgovarajuće dokumente kako bi se pravovremeno pokrenuli svi procesi za stvaranje pretpostavki razvoja Općine.

6.1. Vizija i misija

Vizija je inspirativna izjava koja pretpostavlja sliku idealne budućnosti Općine Kijevo, odnosno definira njen smjer kretanja za razdoblje usvajanja Strategije razvoja. Može ju se promatrati i kao dugoročni željeni rezultat koji nastaje nakon što zaposlenici Općine utvrde i riješe probleme koji stoje na putu do njezina ostvarenja.

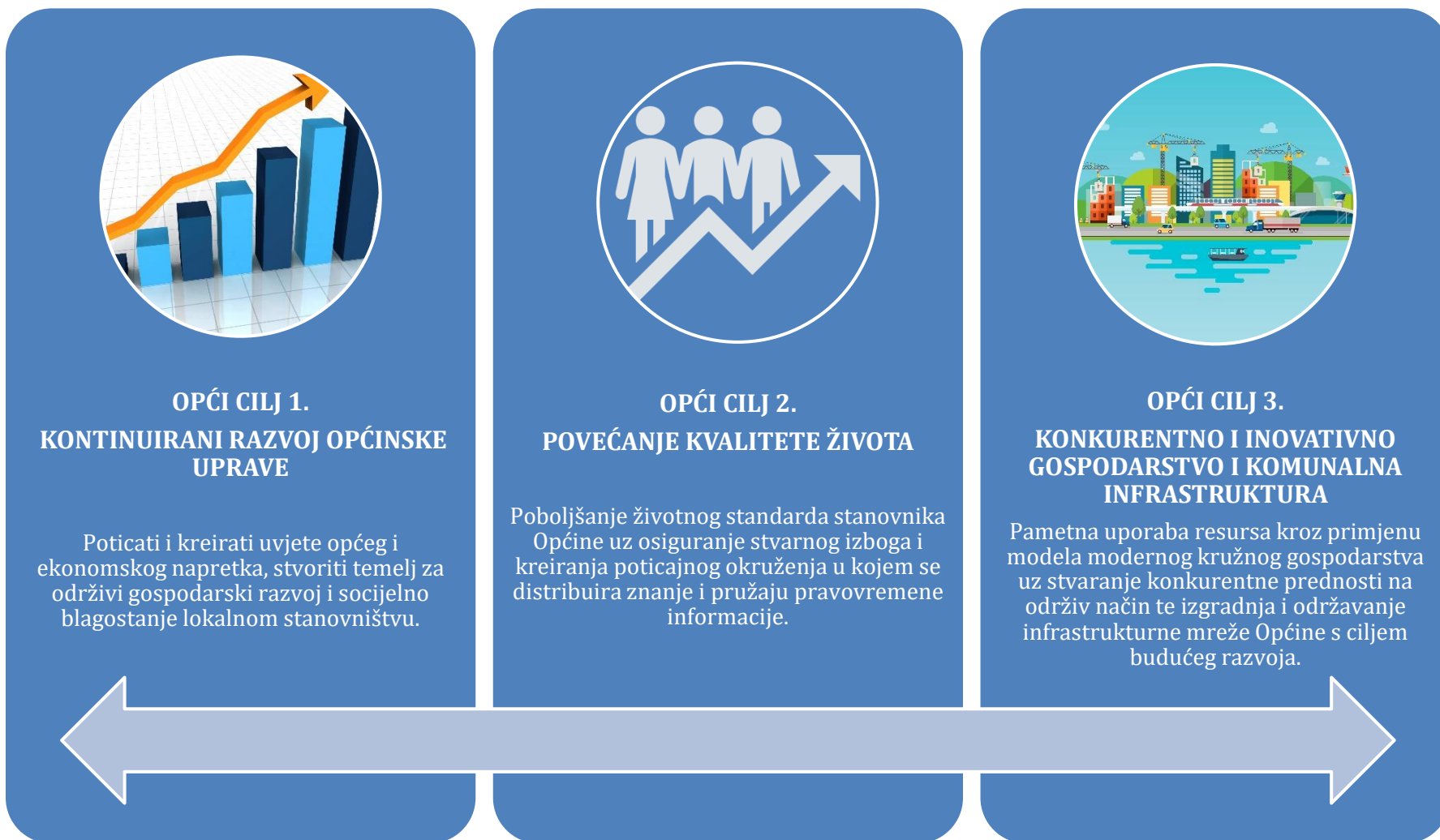
Misija definira svrhu Općine Kijevo, odnosno njen razlog ustroja i postojanja te definira čime se Općina treba baviti. Misija je promjenjivog karaktera i tijekom vremena potrebno ju je korigirati i usklađivati s vizijom.

6.2. Strateški ciljevi i prioritete

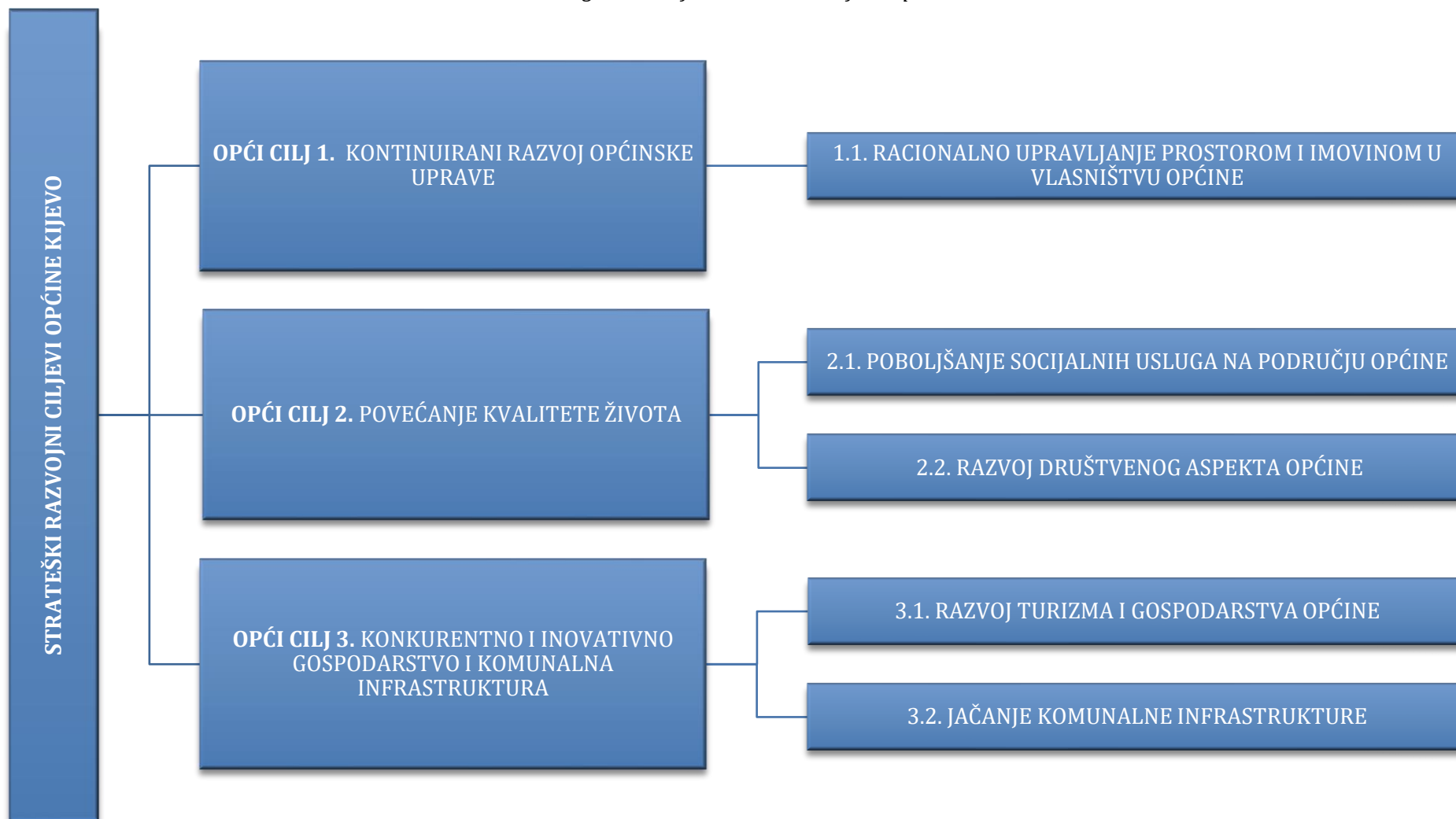
Na temelju provedene analize i utvrđivanja područja u koja je potrebno ulagati i uvoditi promjene, identificirana su tri temeljna strateška cilja sa svrhom doprinosa realizaciji definirane vizije Općine Kijevo. Za svaki definirani strateški cilj utvrđeni su i prioritete strateškog razvoja te odgovarajuće mjere za uspješnu realizaciju ciljeva.

Slika 14. Prikaz općih razvojnih ciljeva Strategije razvoja Općine Kijevo

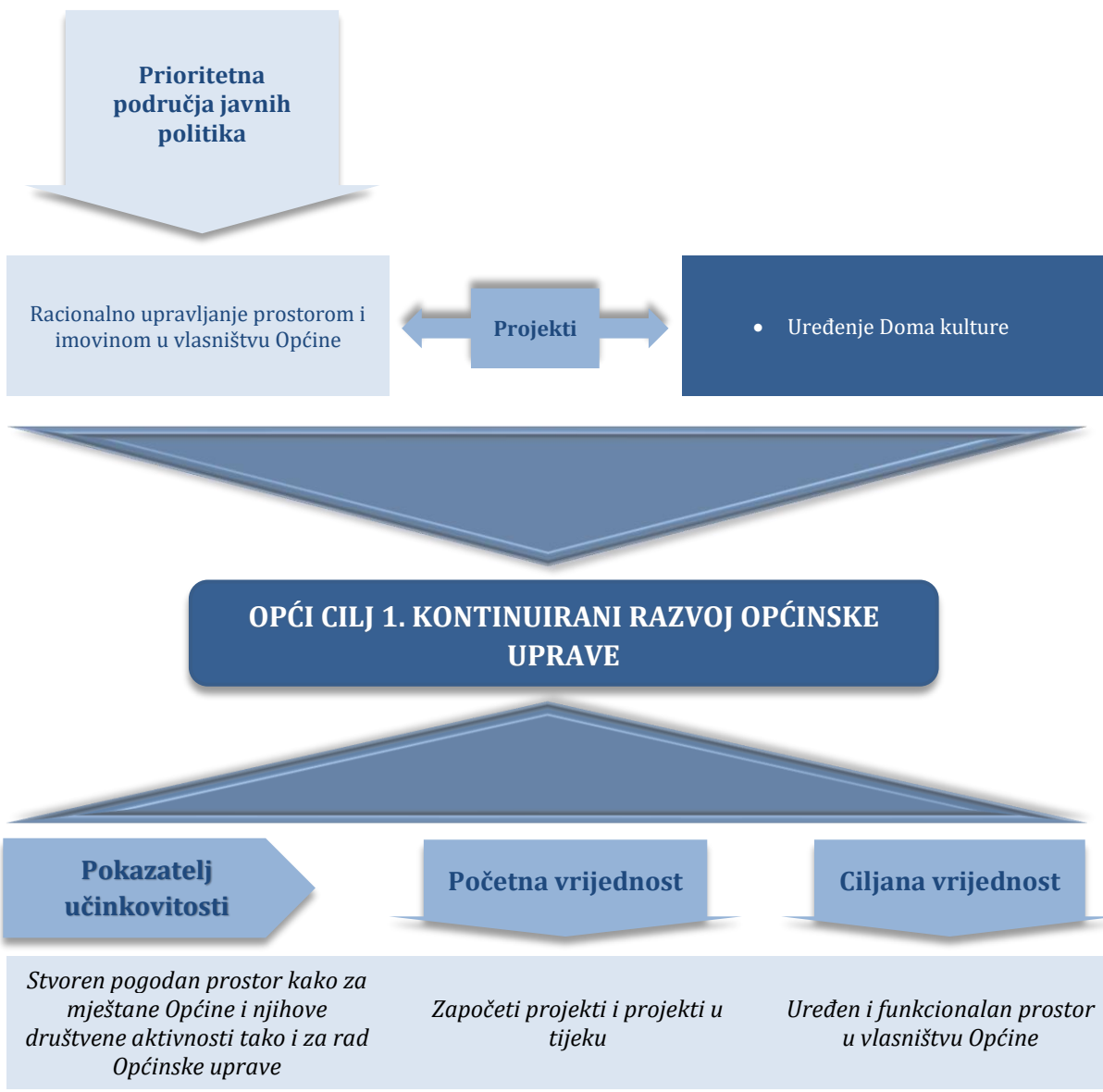

Izvor: Općine Kijevo

Slika 15. Pregled temeljnih strateških ciljeva i prioriteta

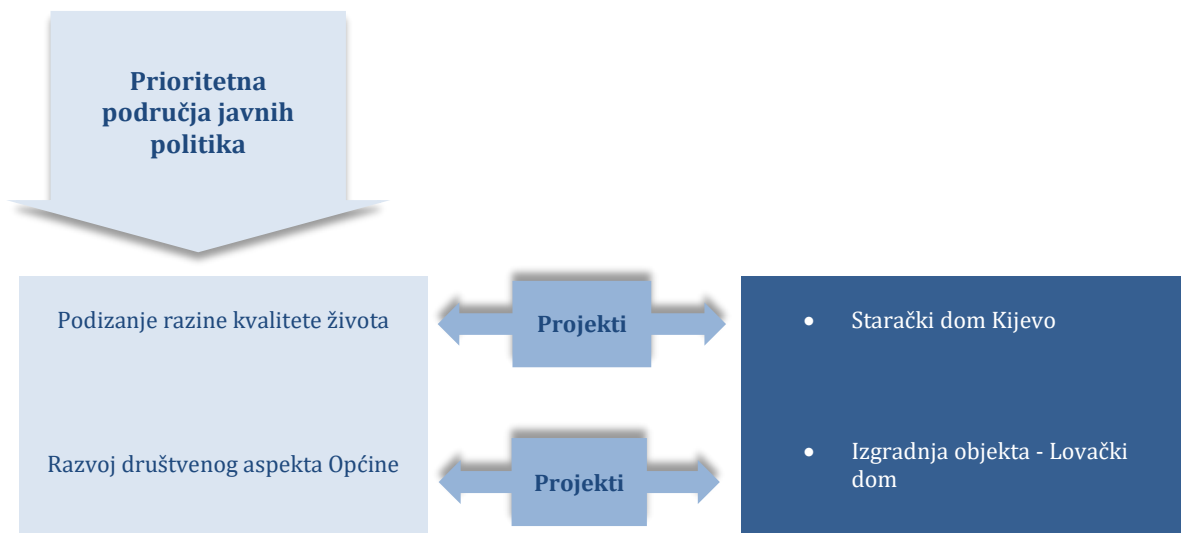

Izvor: Općina Kijevo

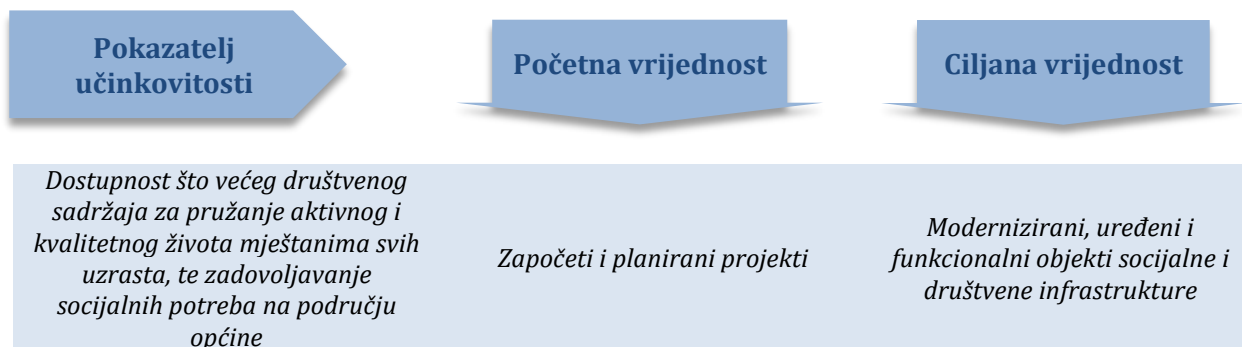

Tablica 21. Opći cilj 1. 1. Kontinuirani razvoj Općinske uprave

<i>Naziv strateškog cilja</i>		
OPĆI CILJ 1. 1. KONTINUIRANI RAZVOJ OPĆINSKE UPRAVE		
<i>Opis strateškog cilja</i>		
Svrha i cilj razvoja Općinske uprave je poticati i kreirati uvjete općeg i ekonomskog napretka, odnosno stvoriti temelj za održivi gospodarski razvoj i socijalno blagostanje lokalnom stanovništvu kroz razna ulaganja u Općinsku imovinu.		
<i>Pokazatelji učinka/uspješnosti</i>	<i>Početna vrijednost</i>	<i>Ciljana vrijednost</i>
<i>Stvoren pogodan prostor kako za mještane Općine i njihove društvene aktivnosti tako i za rad Općinske uprave</i>	<i>Započeti projekti i projekti u tijeku</i>	<i>Uređen i funkcionalan prostor u vlasništvu Općine</i>
<i>Prioritetno područje javnih politika</i>		
<i>Prioritetno područje</i>	Racionalno upravljanje prostorom i imovinom u vlasništvu Općine	
<i>Opis</i>	Općina Kijevo će tijekom razdoblja provedbe Strategije razvoja ulagati u povećanje kvalitete i funkcionalnosti Općinske imovine kroz uređenje društvene (javne) infrastrukture, a sve u cilju kako bi se iskoristili svi njezini potencijali i pogodnosti.	
<i>Mjera</i>	<i>Ulaganje u objekte koji pogoduju razvoju Općine</i>	
<i>Projekt</i>		
<i>Naziv projekta</i>	Uređenje Doma kulture	
<i>Opis projekta</i>	Projektom uređenja zgrade Doma kulture namjerava se dovesti do stanja upotrebljivosti kako bi se mještani Kijeva, Udruge s područja općine te svi posjetitelji mogli baviti društvenim aktivnostima. Također, u dio zgrade Doma kulture preselilo bi se sjedište Općine Kijevo s obzirom da se trenutno uredi Općine nalaze u iznajmljenom prostoru.	
<i>Status projekta</i>	Projekt / projektna ideja / aktivnost	
<i>Vrsta razvojnog projekta</i>	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja	
<i>Faza projekta</i>	Faza planiranja / faza provedbe / završetak	
<i>Rezultati projekta</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Povećan broj društvenih aktivnosti</i> • <i>Poboljšanje rada Općinske uprave</i> 	

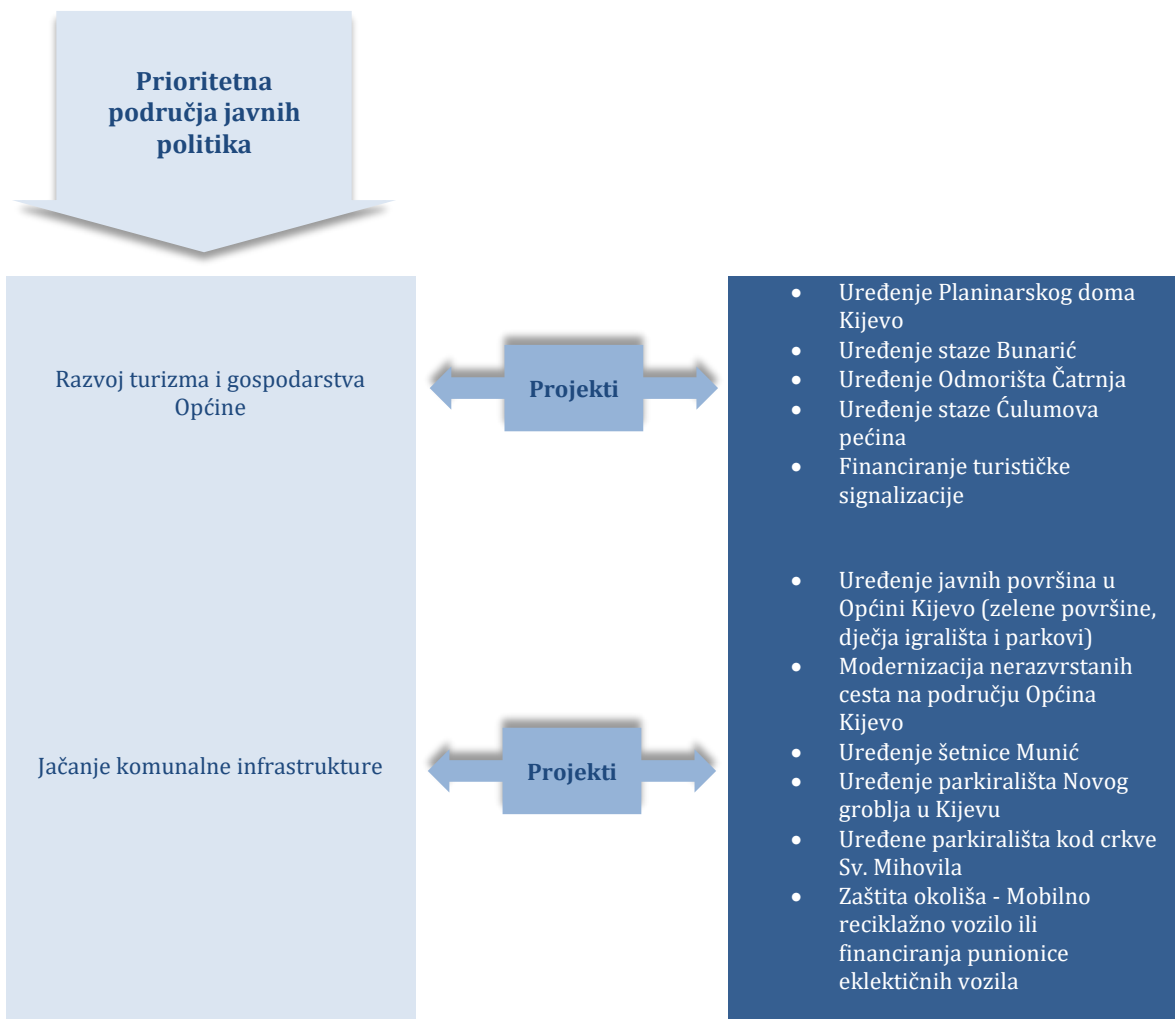

OPĆI CILJ 2. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVOTA

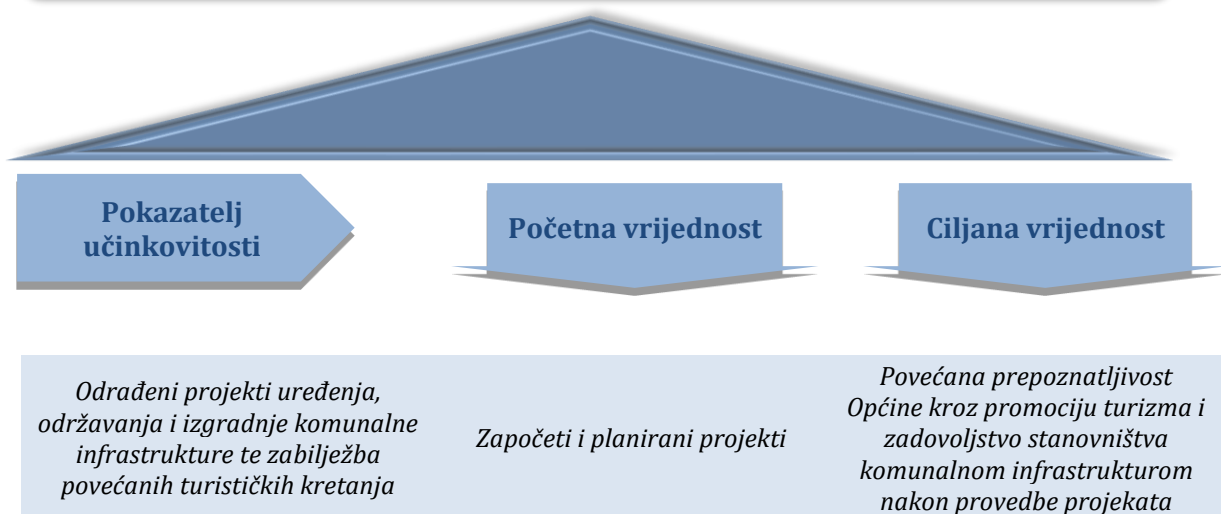

Tablica 22. Opći cilj 2. Povećanje kvalitete života

<i>Naziv strateškog cilja</i>		
OPĆI CILJ 2. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVOTA		
<i>Opis strateškog cilja</i>		
Unaprjeđenje životnog standarda stanovnika Općine Kijevo jedan je od temeljnih strateških ciljeva Općine. Ulaganjem u izabrane infrastrukturne dijelove u Općini, posebice u društvenu i socijalnu infrastrukturu nastoji se omogućiti kvalitetni suživot za sve. Cilj je osigurati pogodan smještaj starih i nemoćnih stanovnika, a s druge strane pružiti dovoljno društvenog sadržaja i potaknuti stanovnike na aktivnost u istom.		
<i>Pokazatelji učinka/uspješnosti</i>	<i>Početna vrijednost</i>	<i>Ciljana vrijednost</i>
<i>Dostupnost što većeg društvenog sadržaja za pružanje aktivnog i kvalitetnog života mještanima svih uzrasta, te zadovoljavanje socijalnih potreba na području općine</i>	<i>Započeti i planirani projekti</i>	<i>Modernizirani, uređeni i funkcionalni objekti socijalne i društvene infrastrukture</i>
<i>Prioritetno područje javnih politika</i>		
<i>Prioritetno područje</i>	Poboljšanje socijalnih usluga na području općine	
<i>Opis</i>	Navedenim se prioritetom želi osigurati kvalitetan smještaj za stare i nemoćne stanovnike Općine, što će izravno djelovati na kvalitetu njihovih života i čime bi se osigurala mirna i lagodna starost.	
<i>Mjera</i>	<i>Briga o starim i nemoćnim stanovnicima Općine</i>	
<i>Projekt</i>		
<i>Naziv projekta</i>	Starački dom Kijevo	
<i>Opis projekta</i>	Projektom se predviđa dogradnja i nadogradnja objekta u Kijevu te prenamjena nekadašnje škole u starački dom.	
<i>Status projekta</i>	Projekt / projektna ideja / aktivnost	
<i>Vrsta razvojnog projekta</i>	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja	
<i>Faza projekta</i>	Faza planiranja / faza provedbe / završetak	
<i>Rezultati projekta</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Otvoren Starački dom Kijevo</i> • <i>Zbrinjavanje starih i nemoćnih stanovnika Općine</i> 	
<i>Prioritetno područje javnih politika</i>		
<i>Prioritetno područje</i>	Razvoj društvenog aspekta Općine	
<i>Opis</i>	Društvena (javna) infrastruktura Općine važna je komponenta svakog društva, a kontinuiranim ulaganjem u njezinu funkcionalnost izravno se utječe na kvalitetu života stanovnika Općine.	
<i>Mjera</i>	<i>Unaprjeđenje društvene infrastrukture</i>	
<i>Projekt</i>		
<i>Naziv projekta</i>	Izgradnja objekta - Lovački dom	
<i>Opis projekta</i>	Zgrada namijenjena obnovi u ranim 20-ima prošlog stoljeća bila je školska zgrada koja svjedoči opismenjavanju Kijevljana. Objekt je nekorištenjem zapušten, a djelovanjem rata i vremenskih neprilika i urušen, te zarastao raslinjem. Osim dobro očuvane konstrukcije vanjskih kamenih zidova, sve ostalo je potrebno sanirati. Objekt će biti rekonstruiran i obnovljen postojećim tlocrtnim gabaritima, a temeljem čl. 130 Zakona o gradnji (»Narodne novine«, broj 153/13) objekt će se obnoviti i rekonstruirati, odnosno vratiti će se u prvobitno stanje, te će se koristiti u svrhu Lovačkog Doma.	
<i>Status projekta</i>	Projekt / projektna ideja / aktivnost	
<i>Vrsta razvojnog projekta</i>	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja	
<i>Faza projekta</i>	Faza planiranja / faza provedbe / završetak	
<i>Rezultati projekta</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Obnovljen i rekonstruiran Lovački dom</i> • <i>Korištenje Lovačkog doma mještanima Općine</i> 	

OPĆI CILJ 3. KONKURENTNO I INOVATIVNO GOSPODARSTVO I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Tablica 23. Opći cilj 3. Konkurentno i inovativno gospodarstvo i komunalna infrastruktura

Naziv strateškog cilja		
OPĆI CILJ 3. KONKURENTNO I INOVATIVNO GOSPODARSTVO I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA		
Opis strateškog cilja		
Svrha navedenog cilja je razvoj turizma i gospodarstva Općine kroz kontinuirano ulaganje u izgled, funkcionalnost i kvalitetu građevina i uređaja komunalne infrastrukture.		
Pokazatelji učinka/uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Odrađeni projekti uređenja, održavanja i izgradnje komunalne infrastrukture te zabilježba povećanih turističkih kretanja	Započeti i planirani projekti	Povećana prepoznatljivost Općine kroz promociju turizma i zadovoljstvo stanovništva komunalnom infrastrukturom nakon provedbe projekata
Prioritetno područje javnih politika		
Prioritetno područje	Razvoj turizma i gospodarstva Općine	
Opis	Prioritet Općine Kijevo je razvoj turizma i turističke ponude kroz kontinuirano ulaganje u turističke atrakcije koje Općina posjeduje.	
Mjera	Unapređenje i razvoj infrastrukture u svrhu poboljšanja turističke ponude i gospodarstva Općine Kijevo	
Projekt		
Naziv projekta	Uređenje Planinarskog doma Kijevo	
Opis projekta	Projektom uređenja Planinarskog doma Kijevo nastoji se izgraditi mjesto polazišta brojnih posjetitelja odnosno mogućnost pružanja smještaja turistima.	
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost	
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja	
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak	
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> Osigurano mjesto za posjetitelje Općine Povećan broj turističkih noćenja 	
Projekt		
Naziv projekta	Uređenje staze Bunarić	
Opis projekta	Općina Kijevo provedbom projekta uređenja šetnice Bunarić nastoji proširiti turističku ponudu te povećati broj posjetitelja Općine.	
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost	
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja	
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak	
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> Broj posjetitelja Općine Uređena staza 	
Projekt		
Naziv projekta	Uređenje Odmorišta Čatrnja	
Opis projekta	Uređenjem Čatrnje povećala bi se turistička ponuda Općine Kijevo uz postojeće kulturne znamenitosti Općine.	
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost	
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja	
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak	
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> Proširena turistička ponuda Broj posjetitelja Općine 	
Projekt		
Naziv projekta	Uređenje staze - Ćulumova pećina	
Opis projekta	Općina Kijevo provedbom projekta uređenja šetnice do Pećine sa Šišmišima nastoji proširiti turističku ponudu Općine uz postojeće kulturne znamenitosti.	
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost	
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja	
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak	
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> Proširena turistička ponuda Broj posjetitelja Općine 	

Projekt	
Naziv projekta	Financiranje turističke signalizacije
Opis projekta	Provedbom projekta otvara se mogućnost financiranja turističke signalizacije u Općini, uključujući i privatne iznajmljivače.
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> • Proširena turistička ponuda • Postavljena turistička signalizacija
Prioritetno područje javnih politika	
Prioritetno područje	Jačanje komunalne infrastrukture
Opis	Ovim prioritetnim područjem nastoji se unaprijediti postojeća komunalna infrastruktura Općine što uključuje uređenje i modernizaciju iste, ali i briga o njezinoj zaštiti. Realizacijom ove mjere podignut će se kvaliteta života kako mještana Općine, tako i svih onih koji je posjećuju.
Mjera	<i>Unapređenje komunalnog gospodarstva Općine ulaganjem u komunalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša</i>
Projekt	
Naziv projekta	Uređenje javnih površina u Općini Kijevo (zelene površine, dječja igrališta i parkovi)
Opis projekta	Navedenim projektom želi se ulagati u izgled javnih površina na području općine i to u: park hrvatskih književnika, u izgled i funkcionalnost dječjeg igrališta, u uređenje središnjeg parka i zelenih površina ispred Doma kulture, u uređenje Parka hrvatskih branitelja i Parka kod česme, a sve u cilju kvalitetnijeg života mještana Kijevo.
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> • Metri uređenih javnih površina • Zadovoljstvo stanovništva komunalnom infrastrukturom Općine
Projekt	
Naziv projekta	Modernizacija nerazvrstanih cesta na području Općina Kijevo
Opis projekta	Projekt obuhvaća lokalne makadamske ceste koje su dotrajale te ih je potrebno urediti tj. asfaltirati. Zbog trenutnog stanja otežan je pristup domaćinstvima, a tim prometnicama ne mogu prometovati dostavna vozila i vozila za hitne intervencije. Potrebno je izvršiti potrebne pripreme radove te asfaltirati nerazvrstane ceste.
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitetna prometna infrastruktura • Kilometri izgrađenih cesta
Projekt	
Naziv projekta	Uređenje šetnice Munić
Opis projekta	Predmet ovog projekta je šetnica Munić koja se nalazi neposredno uz potok Munić na području općine Kijevo. Projektom bi se uredila šetnica u dužini cca 675 metara, te bi se uz šetnicu uredili park za djecu, balotalište, parkiralište te mjesta s klupama za odmor.
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> • Metri uređene šetnice • Broj postavljenih klupa uz šetnicu Munić
Projekt	
Naziv projekta	Uređenje parkirališta Novog groblja u Kijevu

Opis projekta	Navedenim projektom planirana je izgradnja južnog parkirališta za osobne automobile te izgradnja pješačke staze uz lijevu stranu prilazne prometnice širine jednog metra.
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Metri izgrađene prilazne prometnice</i> • <i>Broj izgrađenih parkirnih mjesta na južnom parkiralištu</i>
Projekt	
Naziv projekta	Uređene parkirališta kod crkve Sv. Mihovila
Opis projekta	Ovim projektom planirano je uređenje parkirališta za osobne automobile koji će gravitirati prema Crkvi sv. Mihovila.
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Broj uređenih parkirnih mjesta</i>
Projekt	
Naziv projekta	Zaštita okoliša - Mobilno reciklažno vozilo ili financiranja punionice električnih vozila
Opis projekta	Provedbom projekta otvara se mogućnost financiranja nabave mobilnog reciklažnog vozila ili financiranje punionice električnih vozila.
Status projekta	Projekt / projektna ideja / aktivnost
Vrsta razvojnog projekta	Lokalnog značaja / županijskog / nacionalnog / regionalnog / europskog i međunarodnog značaja
Faza projekta	Faza planiranja / faza provedbe / završetak
Rezultati projekta	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zadovoljstvo stanovništva čistoćom i očuvanošću okoliša</i> • <i>Izgrađena punionica za električna vozila</i>

6.3. Projekti od strateške važnosti

Tablica 24. Prioriteti i mjere koji proizlaze iz strateških ciljeva

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	MJERA	PROJEKT
OPĆI CILJ 1. KONTINUIRANI RAZVOJ OPĆINSKE UPRAVE	P 1.1. RACIONALNO UPRAVLJANJE PROSTOROM I IMOVINOM U VLASNIŠTVU OPĆINE	M 1.1.1. Ulaganje u objekte koji pogoduju razvoju Općine	1.1.1.1. Uređenje Doma kulture
	P 2.1. POBOLJŠANJE SOCIJALNIH USLUGA NA PODRUČJU OPĆINE	M 2.1.1. Briga o starim i nemoćnim stanovnicima Općine	2.1.1.1. Starački dom Kijevo
OPĆI CILJ 2. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVOTA	P 2.2. RAZVOJ DRUŠTVENOG ASPEKTA OPĆINE	M 2.2.1. Unaprjeđenje društvene infrastrukture	2.2.1.1. Izgradnja objekta - Lovački dom
	P 3.1. RAZVOJ TURIZMA I GOSPODARSTVA OPĆINE	M 3.1.1. Unapređenje i razvoj infrastrukture u svrhu poboljšanja turističke ponude i gospodarstva Općine Kijevo	3.1.1.1. Uređenje Planinarskog doma Kijevo 3.1.1.2. Uređenje staze Bunarić 3.1.1.3. Uređenje Odmorišta Čatrnja 3.1.1.4. Uređenje staze - Čulumova pećina 3.1.1.5. Financiranje turističke signalizacije
OPĆI CILJ 3. KONKURENTNO I INOVATIVNO GOSPODARSTVO I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	P 3.2. JAČANJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	M 3.2.1. Unapređenje komunalnog gospodarstva Općine ulaganjem u komunalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša	3.2.1.1. Uređenje javnih površina u Općini Kijevo (zelene površine, dječja igrališta i parkovi) 3.2.1.2. Modernizacija nerazvrstanih cesta na području Općina Kijevo 3.2.1.3. Uređenje šetnice Munić 3.2.1.4. Uređenje parkirališta Novog groblja u Kijevo 3.2.1.5. Uređene parkirališta kod crkve Sv. Mihovila 3.2.1.6. Zaštita okoliša - Mobilno reciklažno vozilo ili financiranja punionice električnih vozila

6.4. Okvir za provedbu, praćenje i vrednovanje Strategije razvoja

Sastavni dio ovog dokumenta je i način praćenja provedbe ciljeva Strategije razvoja, a pretpostavljena dinamika i metodologija u skladu su s formiranim strateškim smjernicama.

Sukladno članku 11. Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, broj 89/18) obvezni sadržaj srednjoročnih akata strateškog planiranja jest i okvir za praćenje i vrednovanje. Radi lakše provedbe praćenja i vrednovanja 18.01.2019. godine donesen je Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, broj 6/19) (dalje u tekstu: Pravilnik).

Praćenje i izvještavanje o provedbi akata strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave je dio procesa strateškog planiranja. Praćenje provedbe akata strateškog planiranja je proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja. Izvještavanje o provedbi akata strateškog planiranja je proces pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini lokalne samouprave te široj javnosti o statusu provedbe akata strateškog planiranja.

Ciljevi praćenja i izvještavanja su:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja,
- učinkovito upravljanje provedbom akata strateškog planiranja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvještavanja,
- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i reviziju akata strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih ciljeva i mjera,
- utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe planskih dokumenata,
- povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata i
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Općina Kijevo ima obvezu kontinuirano i dosljedno izvještavati Općinsko vijeće o fazama realizacije Strategije razvoja, a ujedno i sve ključne dionike te lokalno stanovništvo kroz mjere Komunikacijske strategije. Na kraju razdoblja za koje je izrađena Strategija razvoja, odnosno po završetku provedbe projekata koji iz nje proizlaze, objavljuju se konačni rezultati realizacije. Praćenje i izvještavanje je kompleksan proces te je stoga potrebno redovno motriti pokazatelje praćenja i indikatore koji su utvrđeni sukladno ciljevima, prioritetima i mjerama Strategije razvoja.

6.5. Terminski plan provedbe Strategije razvoja s indikativnim financijskim planom

Strategija razvoja Općine Kijevo realizirati će se putem provedbe niza definiranih mjera, odnosno konkretnih projekata koji će poduprijeti ostvarenje utvrđenih ciljeva i prioriteta u narednom razdoblju trajanja Strategije razvoja.

Financijskim okvirom daje se sažet uvid u financijsku vrijednost i izvore financiranja ciljeva, prioriteta, mjera i projekata za realizaciju Strategije razvoja, a detaljna razrada financiranja u promatranom razdoblju vidljiva je u narednoj tablici.

Tablica 25. Terminski plan provedbe Strategije razvoja Općine Kijevo s indikativnim financijskim planom

R. br.	Ciljevi; Prioriteti; Mjere; Aktivnosti/Projekti	Razdoblje provedbe						Procjena potrebnih sredstava	Izvori financiranja		
		2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.		Vlastiti izvori (Proračun)	Pomoći/ EU pomoći	Ostali izvori
OPĆI CILJ 1. KONTINUIRANI RAZVOJ OPĆINSKE UPRAVE											
1.1. RACIONALNO UPRAVLJANJE PROSTOROM I IMOVINOM U VLASNIŠTVU OPĆINE											
1.1.1.	Ulaganje u objekte koji pogoduju razvoju Općine							1.000.000,00 kn			
								132.722,81 €			
1.1.1.1.	Uređenje Doma kulture		*	*				1.000.000,00 kn	x	x	x
								132.722,81 €			
OPĆI CILJ 2. POVEĆANJE KVALITETE ŽIVOTA											
2.1. POBOLJŠANJE SOCIJALNIH USLUGA NA PODRUČJU OPĆINE											
2.1.1.	Briga o starim i nemoćnim stanovnicima Općine							2.198.548,00 kn			
								291.797,46 €			
2.1.1.1.	Starački dom Kijevo				*	*		2.198.548,00 kn	x	x	x
								291.797,46 €			
2.2. RAZVOJ DRUŠTVENOG ASPEKTA OPĆINE											

2.2.1.	Unaprjeđenje društvene infrastrukture							13.000.000,00 kn			
								1.725.396,51 €			
2.2.1.1.	Izgradnja objekta - Lovački dom					*	*	13.000.000,00 kn	x	x	x
								1.725.396,51 €			
OPĆI CILJ 3. KONKURENTNO I INOVATIVNO GOSPODARSTVO I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA											
3.1. RAZVOJ TURIZMA I GOSPODARSTVA OPĆINE											
3.1.1.	Unapređenje i razvoj infrastrukture u svrhu poboljšanja turističke ponude i gospodarstva Općine Kijevo							10.758.091,86 kn			
								1.427.844,16 €			
3.1.1.1.	Uređenje Planinarskog doma Kijevo					*	*	9.595.754,36 kn	x	x	x
								1.273.575,47 €			
3.1.1.2.	Uređenje staze Bunarić				*	*		485.256,25 kn	x	x	x
								64.404,57 €			
3.1.1.3.	Uređenje Odmorišta Čatrnja					*	*	139.281,25 kn	x	x	x
								18.485,80 €			
3.1.1.4.	Uređenje staze - Čulumova pećina				*	*		337.800,00 kn	x	x	x
								44.833,76 €			
3.1.1.5.	Financiranje turističke signalizacije					*	*	200.000,00 kn	x	x	x
								26.544,56 €			
3.2. JAČANJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE											
3.2.1.	Unapređenje komunalnog gospodarstva Općine ulaganjem u komunalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša							7.600.612,50 kn			
								1.008.774,64 €			
3.2.1.1.	Uređenje javnih površina u Općini Kijevo (zelene površine, dječja igrališta i parkovi)	*	*	*	*	*	*	3.949.507,50 kn	x	x	x
								524.189,73 €			

3.2.1.2.	Modernizacija nerazvrstanih cesta na području Općina Kijevo	*	*	*	*	*	*	2.500.000,00 kn	x	x	x
								331.807,02 €			
3.2.1.3.	Uređenje šetnice Munić	*		*				300.000,00 kn	x	x	x
								39.816,84 €			
3.2.1.4.	Uređenje parkirališta Novog groblja u Kijevu			*	*			243.503,00 kn	x	x	x
								32.318,40 €			
3.2.1.5.	Uređene parkirališta kod crkve Sv. Mihovila			*	*			307.602,00 kn	x	x	x
								40.825,80 €			
3.2.1.6.	Zaštita okoliša - Mobilno reciklažno vozilo ili financiranja punionice električnih vozila					*	*	300.000,00 kn	x	x	x
								39.816,84 €			

6.6. Usklađenost Strategije razvoja s Nacionalnim i Europskim strateško - planskim dokumentima

Mjere za provedbu Strategije razvoja Općine Kijevo dosljedno podupiru realizaciju ciljeva i mjera važećih nacionalnih strateško - planskih dokumenata koji predstavljaju polaznu točku za povlačenje sredstava iz europskih investicijskih fondova, a na taj se način potencijalnim korisnicima sredstava pružaju šire mogućnosti financiranja realizacije svih mjera te znatno raste vjerojatnost postizanja uspješnog ishoda postavljenih ciljeva.

Predviđene mjere Strategije razvoja formirane su prema općim razvojnim ciljevima, a podržavaju infrastrukturne investicije, jačanje upravljačkih kapaciteta, znanja i revitalizaciju aktivnih mjera zapošljavanja, održivosti gospodarstva i prelazak na kružni model gospodarstva te unaprjeđenje kvalitete života u Općini. Mjere Strategije razvoja usklađene su s brojnim relevantnim strateško - planskim dokumentima na razini EU, RH i regionalnoj razini.

Na razini Europske unije Strategija razvoja Općine Kijevo usklađena je s:

- **Strategijom Europa 2030.** – koja je temeljena na konceptu održivog razvoja. U rujnu 2015. na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda zemlje diljem svijeta potpisale su Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030., s njegovih 17 ciljeva održivog razvoja, te su usuglasile konkretan popis mjera za dobrobit čovječanstva i planeta. Svjetski čelnici obvezali su se da će iskorijeniti siromaštvo, zaštititi planet i osigurati mir i blagostanje svim ljudima. Ciljevi održivog razvoja, zajedno s Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama, plan su za bolji svijet i globalni okvir za međunarodnu suradnju u području održivog razvoja i njegove gospodarske, društvene, ekološke i upravne dimenzije. EU je bio predvodnik u donošenju Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i u potpunosti je predan njegovoj provedbi.³
- **Europskim zelenim planom** - strategija za postizanje održivosti gospodarstva EU-a. To će se postići pretvaranjem klimatskih i ekoloških izazova u prilike u svim područjima politike i osiguravanjem pravedne i uključive tranzicije. Europski zeleni plan obuhvaća akcijski plan za:
 - ✓ unaprjeđenje učinkovitog iskorištavanja resursa prelaskom na čisto kružno gospodarstvo,
 - ✓ obnovu biološke raznolikosti i smanjenje onečišćenja.

³ Strategija Europa 2030.;

Izvor: https://ec.europa.eu/commission/sites/betapolitical/files/rp_sustainable_europe_hr_v2_web.pdf

Na razini RH Strategija razvoja Općine Kijevo usklađena je s:

✓ **PLANOVI I PRAVILA ZA NOVO PROGRAMSKO RAZDOBLJE DO 2030.:**

➤ **Višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.** – prijedlog novog višegodišnjeg financijskog okvira sadrži sedam poglavlja:

1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalna pitanja
2. Kohezija, otpornost i vrijednosti
3. Prirodni resursi i okoliš
4. Migracije i upravljanje granicama
5. Sigurnost i obrana
6. Susjedstvo i svijet
7. Europska javna uprava

* Republici Hrvatskoj je za razdoblje 2021. – 2027. za provođenje kohezijske politike dodijeljeno 9,8 milijardi eura. Izraženo u stalnim cijenama to bi značilo da Republika Hrvatska za 2021. - 2027. u odnosu na trenutno razdoblje ima manju alokaciju za 6%.

➤ **Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. (PKK)** – postavlja ciljeve i prioritete za učinkovito korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda (KF) za razdoblje 2021. - 2027. Glavni cilj podržanih intervencija je ojačati gospodarstvo, poduprijeti digitalnu i zelenu tranziciju, digitalizacija za građane i poduzeća, poboljšati povezanost i mobilnost u cijeloj Republici Hrvatskoj i ojačati kvalitetu života stanovništva. PKK 2021. - 2027. provest će se u okviru Kohezijske politike (KP) Europske unije (EU) kroz cilj ulaganja u radna mjesta i rast, te će pridonijeti ispunjenju ciljeva politike 1 do 4 definiranih u članku 5. Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća.

➤ **Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.- 2027. (PULJP)** – definira ključne prioritete za djelotvorno korištenje sredstava Europskog socijalnog fonda + za razdoblje 2021. - 2027. Glavni cilj ulaganja je ojačati ekonomiju i društvo kroz postizanje više razine zaposlenosti, aktivnosti i jačanja vještina radne snage, kvalitetnog i dostupnog obrazovanja povezanog s tržištem rada (TR), s naglaskom na strukovno obrazovanje, snažnog sustava socijalne zaštite te kvalitetnih i dostupnih socijalnih i zdravstvenih usluga, uključujući usluga dugotrajne skrbi. Posebna pažnja bit će usmjerena na osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, posebice djecu u nepovoljnom socio-ekonomskom položaju, mlade kao i ostale ranjive skupine, uključujući i žene u cilju osiguravanja njihove pune ravnopravnosti u društvu.

PULJP 2021. - 2027. se temelji na Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH do 2030. (NRS 2030), koja određuje trenutno stanje, razvojne potencijale, viziju, smjernice razvoja, strateške ciljeve i scenarije razvoja, ali i izvješćima i preporukama za Hrvatsku u okviru europskog semestra. Uzimajući u obzir specifične okolnosti hrvatskog društva i gospodarstva, nacionalni ciljevi postavljeni su u skladu s ciljevima Europskog stupa socijalnih prava.

➤ **Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027. (ITP)** - uključuje korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Fonda za pravednu tranziciju (FPT). U

okviru ovog programa na raspolaganju je 1,569 milijardi eura, od čega iz Europskog fonda za regionalni razvoj 1,384 milijardi eura te iz Fonda za pravednu tranziciju 185 milijuna eura. Navedena sredstva bit će usmjerena prema jačanju regionalnog gospodarstva putem procesa industrijske tranzicije regija, ulaganja u razvoj pametnih i održivih otoka, razvoj pametnih i održivih gradova te ublažavanja učinaka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu u određenim županijama.

➤ **Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine**

*Donošenjem Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine koji je usklađen s Nacionalnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, Republika Hrvatska se pridružila naporima međunarodne zajednice u formiranju politika prema osobama s invaliditetom i nacionalnog okvira za provedbu istih.

Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine predstavlja akt strateškog planiranja kojim Republika Hrvatska nastavlja kreirati politiku prema osobama s invaliditetom poštujući UN Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom i ostale suvremene međunarodne standarde kao okvir za daljnji razvoj prava za osobe s invaliditetom.

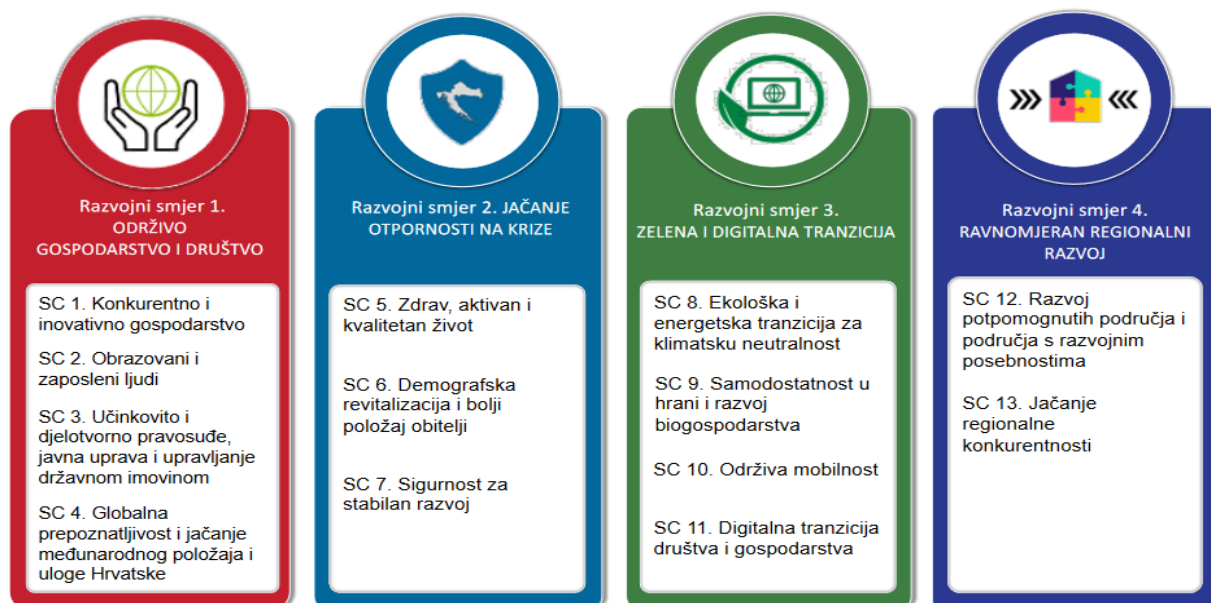
Ovaj dokument stavlja naglasak na jednakost, kao temeljno načelo svih ljudskih prava i temeljnih sloboda, a ima za cilj osigurati uvjete za ravnopravno uživanje prava i aktivno sudjelovanje osoba s invaliditetom u svim područjima života zajednice.

Cjelovito unaprjeđenje prava i mogućnosti za osobe s invaliditetom moguće je postići samo zajedničkim djelovanjem cjelokupnog sustava i svih dionika na državnoj, županijskoj te lokalnoj razini stoga je i Strategija razvoja Općine Kijevo za razdoblje od 2022. – 2027. godine u cijelosti usklađena s Nacionalnim planom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine.

Strategijom razvoja definirane su konkretne mjere u okviru prioriteta Poboljšanje kvalitete života u Općini koje imaju za cilj osigurati zadovoljavajuću kvalitetu života i neovisan život uz posebnu usmjerenost na proces deinstitutionalizacije, socijalnu zaštitu, pravo na inkluzivno obrazovanje, rad i zdravstvenu zaštitu te pristup svim sadržajima zajednice koje omogućuju potpuno i učinkovito sudjelovanje osoba s invaliditetom u svim područjima života.

➤ **Nacionalna razvojna strategija RH do 2030.** – krovni je dokument i sveobuhvatni akt strateškog planiranja kojim se dugoročno usmjerava razvoj društva i gospodarstva u svim važnim pitanjima za Hrvatsku, koja time prvi put od stjecanja neovisnosti, dobiva okvir za razvoj u narednom desetljeću. Dokument se temelji na konkurentskim gospodarskim potencijalima Hrvatske te na prepoznatim razvojnim izazovima na regionalnoj, nacionalnoj, europskoj i globalnoj razini.

Slika 16. Prikaz razvojnih smjerova i strateških ciljeva NRS-a 2030.

Izvor: Nacrt prijedloga NRS RH do 2030. godine

➤ **Priručnik o pojednostavnjenju** – sadrži 80 mjera za pojednostavnjenje u području kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027.

➤ **Provedbeni program Ministarstva poljoprivrede za razdoblje od 2021. – 2024. godine (PPMP)** – sadržava 69 mjera koje za cilj imaju pružiti odgovore na izazove i razvojne potrebe iz 8 područja:

1. Poljoprivredno zemljište, biljna proizvodnja i tržište
2. Potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju
3. Stručna podrška razvoju poljoprivrede i ribarstva
4. Veterinarstvo i sigurnost hrane
5. Šumarstvo, lovstvo i drvna industrija
6. Poljoprivredna politika, EU i međunarodna suradnja
7. Ribarstvo
8. Stočarstvo i kvaliteta hrane

➤ **Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. (SP ZPP)** - predstavlja nacionalni dokument kojim se osigurava potpora iz europskih poljoprivrednih fondova, a koji je usklađen sa Strategijom poljoprivrede do 2030. godine, odnosno Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027. doprinijet će ubrzanju procesa strukturne transformacije hrvatskog poljoprivredno - prehrambenog sektora u modernu djelatnost koja proizvodi visokokvalitetnu hranu po konkurentnim cijenama, koja, uz održivo upravljanje prirodnim resursima, stvara nova radna mjesta te doprinosi poboljšanju kvalitete života i rada u ruralnim područjima.

➤ **Operativni programi nacionalnih manjina za razdoblje 2021. - 2024.**

➤ **Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2017. do 2021. godine**

- Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine
- Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. – 2025.
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske (2017. do 2030.)
- Strategija zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine
- Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine
- Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine

Na regionalnoj razini Strategija razvoja Općine Kijevo usklađena je s:

- **Plan razvoja Šibensko - kninske županije za razdoblje od 2021. - 2027. godine** - predstavlja srednjoročni akt strateškog planiranja kojim se definira smjer razvoja Šibensko-kninske županije tijekom sedmogodišnjeg razdoblja koje se vremenski oslanja na novu financijsku perspektivu EU 2021.2027. godine. Plan razvoja usklađen je s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja čime je osigurano skladno djelovanje brojnih aktera koji djeluju na prostoru županije, a čija je misija doprinosti njezinom što uspješnijem razvitku. Poseban naglasak stavljen je na usklađenost strateškog okvira s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine (NRS 2030.).
- **Prostorni plan Šibensko - kninske županije (»Službeni vjesnik Šibensko - kninske županije, broj 11/02, 10/05, 3/06, 5/08, 9/12 - pročišćeni tekst, 4/13, 8/13, 2/14 i 4/17, 16/18)**

7. ZAKLJUČAK

Uvodni dio Strategije razvoja Općine Kijevo sadržava detaljnu analizu postojećeg stanja, a istom su analizirana sva područja koja izravno ili neizravno utječu na sadašnji i budući razvoj Općine. Radilo se dakle, o općem području (prostorne značajke i demografske karakteristike), gospodarstvu, infrastrukturi i društvenim obilježjima Općine Kijevo.

Analiza postojećeg stanja rezultirala je SWOT analizom i TOWS matricom te PEST(EL) analizom. U okviru SWOT analize prepoznate su unutarnje snage i slabosti Općine te vanjske prilike i prijetnje što je naposljetku omogućilo kreiranje TOWS matrice. Svrha TOWS matrice ogleda se u svrhovitom združivanju elemenata SWOT analize, odnosno združivanju snaga – prilika, snaga – prijetnji, slabosti – prilika, slabosti – prijetnji te stvaranju velikog broja strateških kombinacija s ciljem maksimiziranja njihovih učinaka.

Putem PEST analize istražene su potencijalne prijetnje i prilike iz vanjskog okruženja na koje Općina ne može u potpunosti utjecati, no ustrajnim koracima prema održivom razvoju može ih svesti na optimalnu razinu njihovog učinka. Za Općinu Kijevo prepoznata je pozitivna razvojna okolina te se upravo na tome i temelje kasnije formirani razvojni ciljevi za razdoblje trajanja Strategije razvoja.

Definirana su tri opća strateška razvojna cilja, a svaki od njih sadrži jedan ili dva prioriteta koji se potom granaju u mjere i razvojne projekte. Strategijom razvoja predviđeno je ukupno 14 prioritetnih razvojnih projekata ukupne vrijednosti do 34.557.252,36 kuna, odnosno 4.586.535,58 eura. Realizacija ovih projekata planirana je tijekom razdoblja trajanja Strategije razvoja, odnosno od 2022. do 2027. godine, a navedeni se provode uz sufinanciranje nadležnih Ministarstava, fondova Europske unije te uz pomoć poduzeća koja sudjeluju u realizaciji navedenih projekata.

8. LITERATURA

Pri izradi Strategije razvoja Općine Kijevo za razdoblje od 2022. do 2027. godine korišteni su sljedeći izvori i bibliografija:

Elektronski izvori:

- Zakon.hr - dostupno na <http://www.zakon.hr/>
- Narodne novine - dostupno na <http://narodne-novine.nn.hr/>
- Službena stranica Općine Kijevo - dostupno na <https://kijevo.hr/>
- Službeni vjesnik Šibensko – kninske županije - dostupno na <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/slubeni-vjesnik-ibensko-kninske-upanije/90>
- Službene stranice Ministarstva vanjskih i europskih poslova – dostupno na <https://mvep.gov.hr/>
- Državni zavod za statistiku – dostupno na <https://dzs.gov.hr/>
- Registar udruga Republike Hrvatske – dostupno na <https://mpu.gov.hr/>

Dokumenti:

- Planovi i pravila za programsko razdoblje do 2023.; Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije,
- Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.,
- Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.– 2027.,
- Integriranim teritorijalni program 2021. – 2027.,
- Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine,
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine,
- Priručnik o pojednostavnjenju - 80 mjera za pojednostavnjenje u području kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027. godine,
- Provedbeni program Ministarstva poljoprivrede za razdoblje od 2021. – 2024. godine,
- Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027.,
- Operativni program za nacionalne manjine za razdoblje 2020. – 2024. godine,
- Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2017. do 2021. godine,
- Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine,
- Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine,
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. – 2025.,

- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine,
- Strategija zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine,
- Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine,
- Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine,
- Plan razvoja Šibensko - kninske županije za razdoblje od 2021. - 2027. godine,
- Prostorni plan Šibensko - kninske županije,
- Plan vodoopskrbe Šibensko-kninske županije,
- Prostorni plan uređenja Općine Kijevo,
- Strategija razvoja Općine Kijevo 2015. – 2020.,
- Proračun Općine Kijevo,
- Provedbeni program Općine Kijevo za razdoblje 2021. – 2025.,
- Registar nerazvrstanih cesta Općine Kijevo,
- Drugi dokumenti ustupljeni od strane Općine Kijevo.

9. REZULTATI PROVEDENIH ANKETA

U izradi Analize stanja i formiranju strateških ciljeva Strategije razvoja Općine Kijevo sudjelovali su svi članovi predstavničkog i izvršnog tijela Općine. S ciljem dobivanja što točnijeg uvida u trenutno stanje na području općine provedena je anketa među ključnim dionicima iz tijela JLS, a ista se provela kroz anketni upitnik, koji je obuhvatio sljedeća prioritetna područja razvoja Općine:

- ✓ **OPĆI ANKETNI UPITNIK** (prioritetni razvojni ciljevi; zadovoljstvo stanovnika Općine s pružanjem javnih usluga);
- ✓ **INFRASTRUKTURA;**
- ✓ **GOSPODARSTVO;**
- ✓ **POLJOPRIVREDA;**
- ✓ **TURIZAM;**
- ✓ **OBRAZOVANJE;**
- ✓ **ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB;**
- ✓ **KULTURA I SPORT;**
- ✓ **OPĆE INFORMACIJE O SUDIONICIMA** (spol; dob)
- ✓ **PRIJEDLOZI I SUGESTIJE ZA RAZVOJ OPĆINE.**

Tijekom postupka anketiranja prikupljen je relativno mali broj anketnih upitnika te je važno naglasiti da njihova analiza i dobiveni rezultati nisu u potpunosti relevantni.

Kroz provedeni anketni upitnik želja je bila dobiti opće podatke o ispitanicima, uvid u njihovu percepciju stanja Općine, viziju i misiju te prikupiti prijedloge i sugestije kojima bi se doprinijelo razvoju Općine.

Prikupljeno je 13 anketnih upitnika, na temelju kojih je napravljena analiza prikupljenih podataka te njihov prikaz putem grafikona. U prikupljenim anketnim upitnicima pojedini podaci nisu bili do kraja ispunjeni ili nisu bili ispunjeni u skladu s uputama te su u obzir uzeti samo raspoloživi podaci.

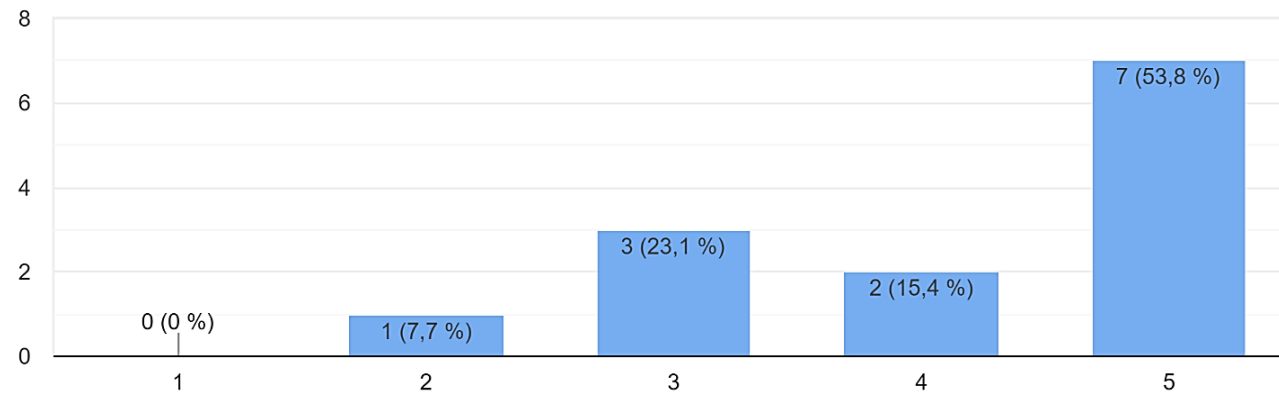
Ispitanicima je pružena mogućnost ocjenjivanja prioritetnih područja Općine kroz raspon ocjena od 1 do 5 pri čemu ocjena 1 predstavlja iznimno sam nezadovoljan/a, dok ocjena 5 predstavlja iznimno sam zadovoljan/a. Za svaku pojedinu skupinu i podskupinu rezultati su prikazani grafički.

ODJELJAK 1.: OPĆINA KIJEVO

Od navedenih prioritetnih ciljeva koje smatrate bitnima za razvoj Općine?

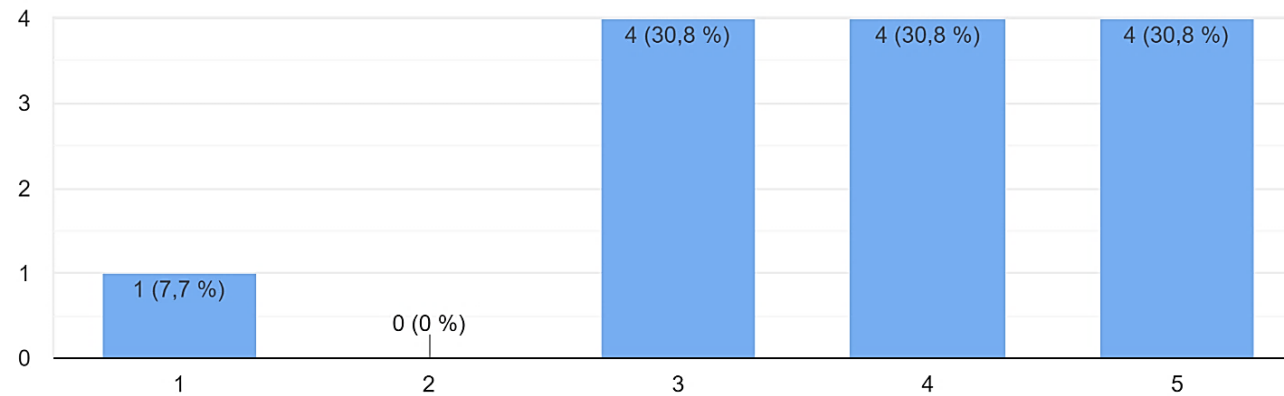
Prepoznatljiva Općina - stvaranje prepoznatljive Općine temeljem tradicije, prirodnog i kulturnog nasljeđa

13 odgovora

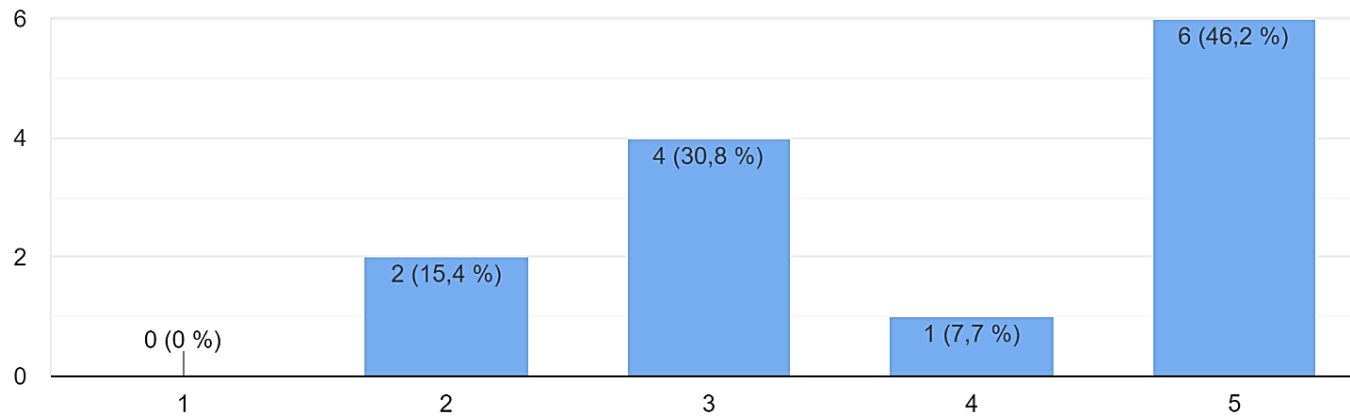
Ekonomski stabilna i učinkovita Općina

13 odgovora

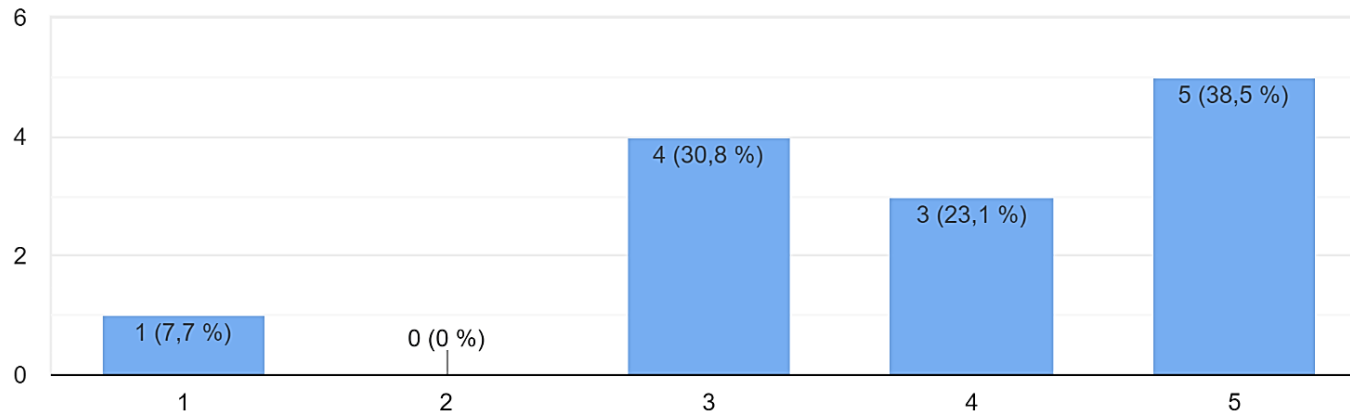
Konkurentna, poduzetna i inovativna Općina

13 odgovora

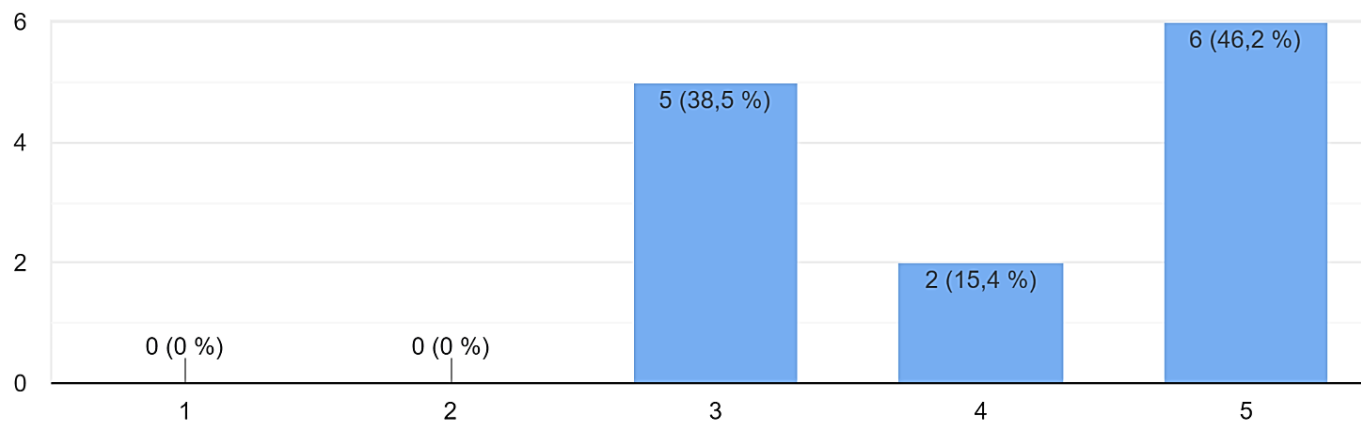
Povezana Općina - promicanje održivog prometa i poboljšanje mrežnih infrastruktura i pametnih prometnih sustava

13 odgovora

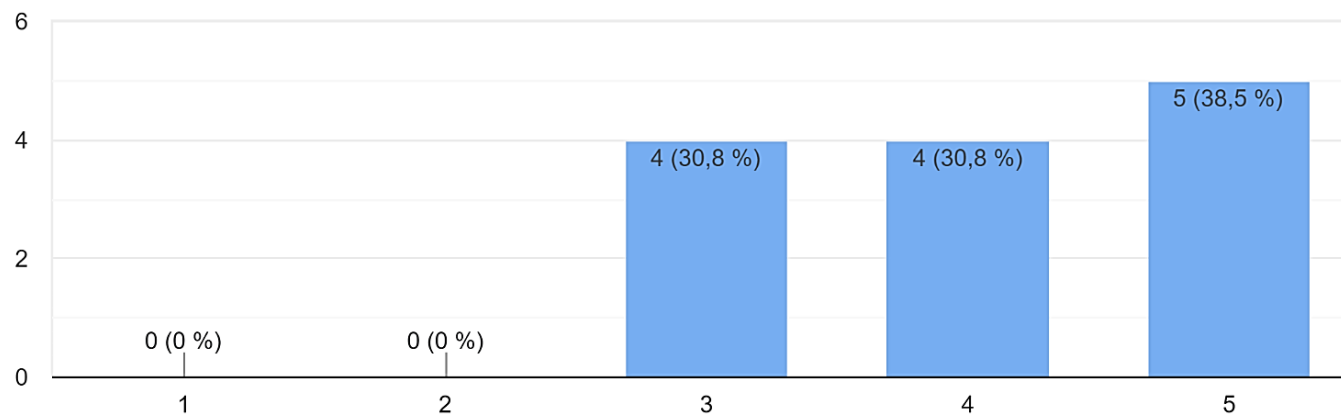
Zelena Općina - poticanje prilagodbe na klimatske promjene, prevencije opasnosti i očuvanje okoliša

13 odgovora

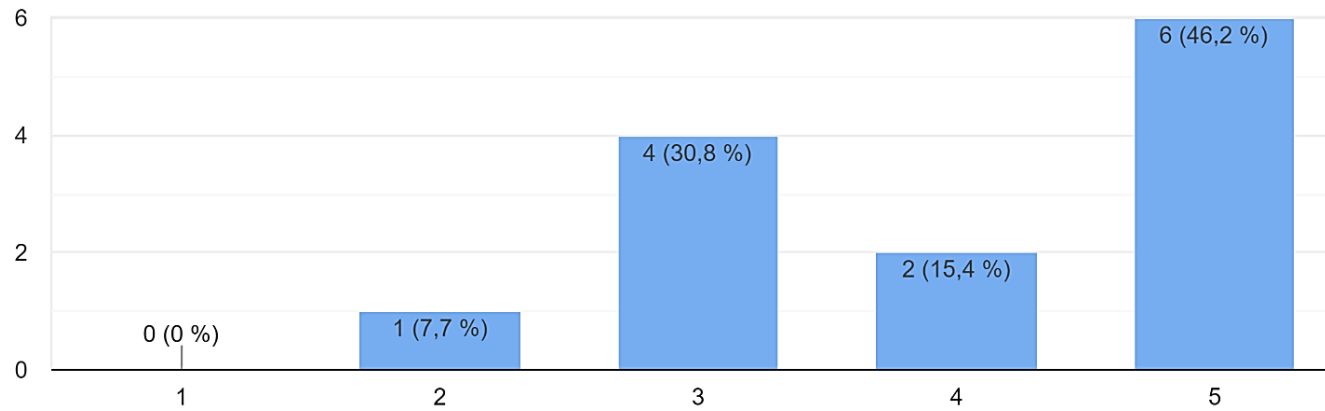
Sigurna Općina - jačanje sigurnosti stanovnika Općine, sigurno okruženje, povećanje sposobnosti prevencija i reagiranja na sigurnosne prijetnje

13 odgovora

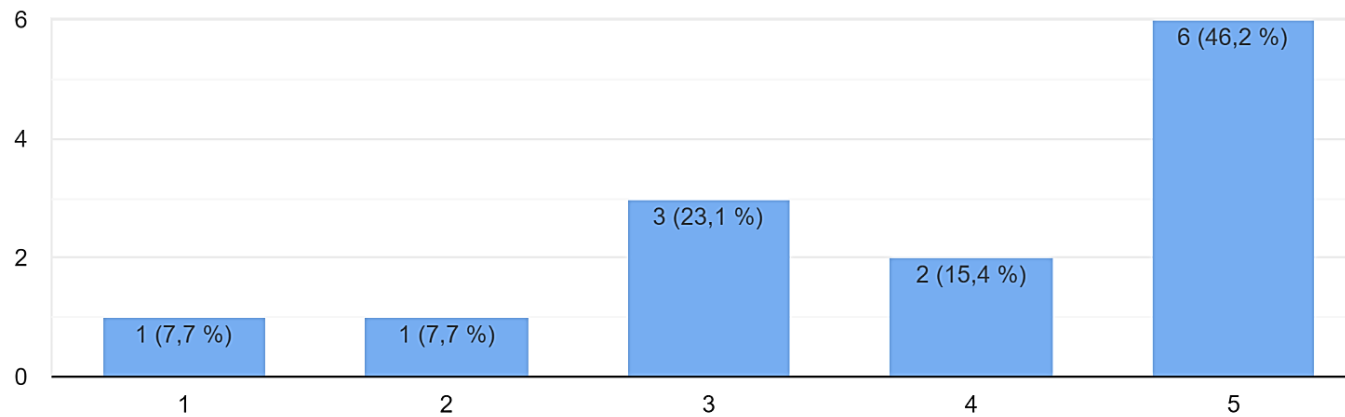
Uključiva Općina - pružanje jednakih mogućnosti u pristupanju odgoja, obrazovanja, osposobljavanju i cjeloživotnom obrazovanju

13 odgovora

Napredna Općina - rast Općine, podrška stvaranju novih radnih mjesta

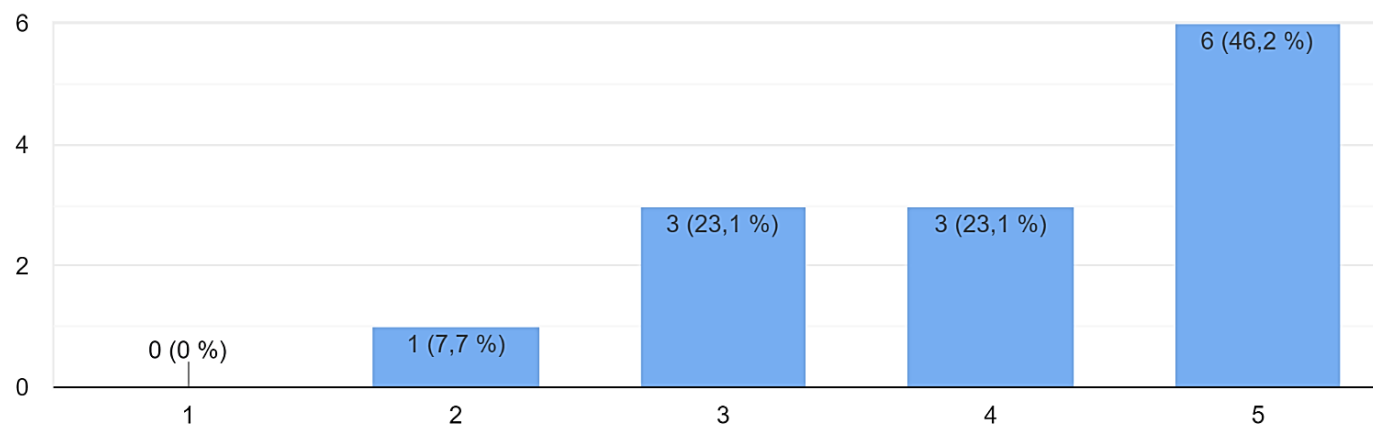
13 odgovora

Koliko ste zadovoljni sljedećim javnim uslugama na području općine?

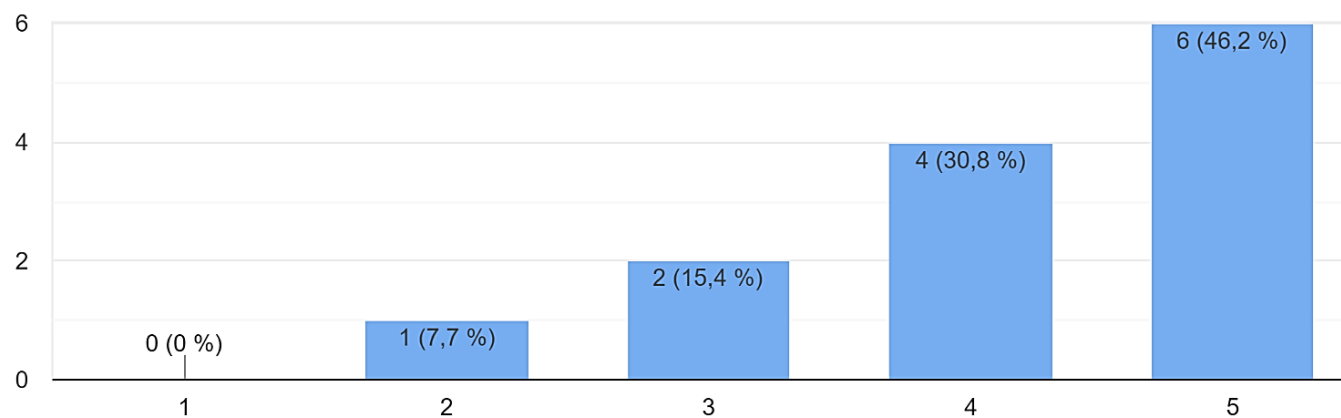
Pružanje usluga koje su pod nadležnošću Općine

13 odgovora

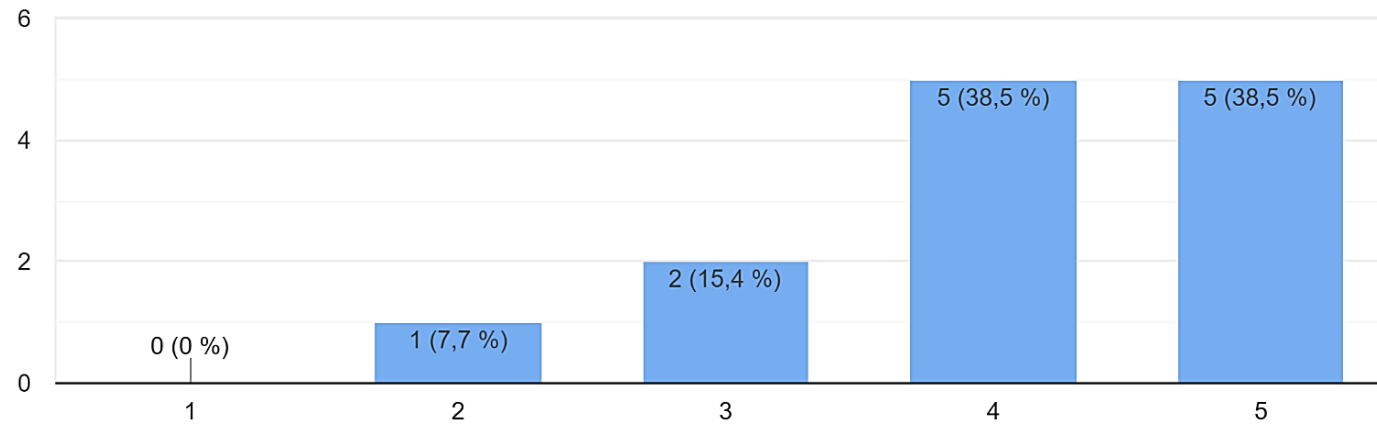
Održavanje komunalne infrastrukture

13 odgovora

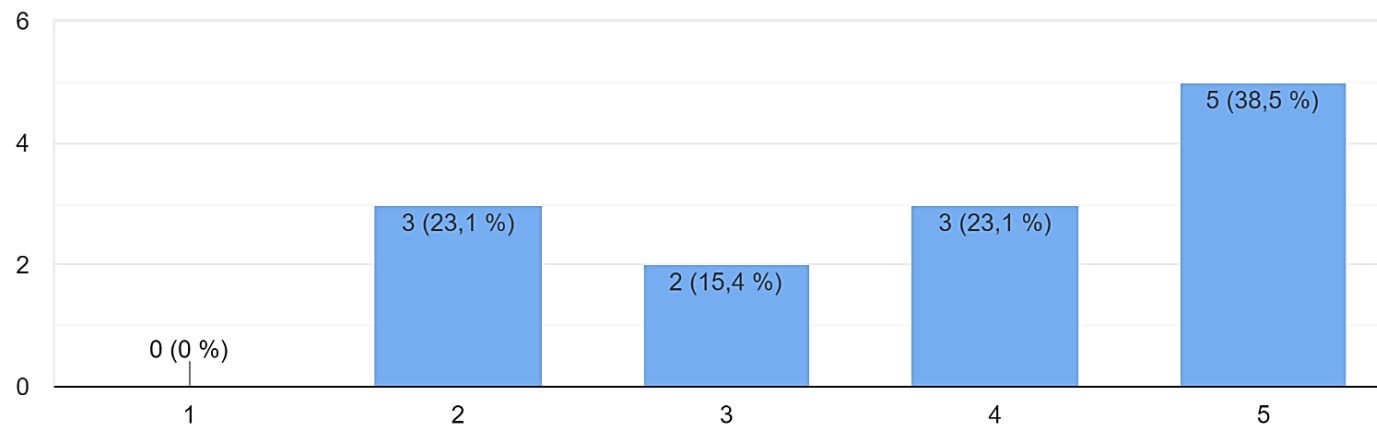
Prikupljanje i gospodarenje otpadom

13 odgovora

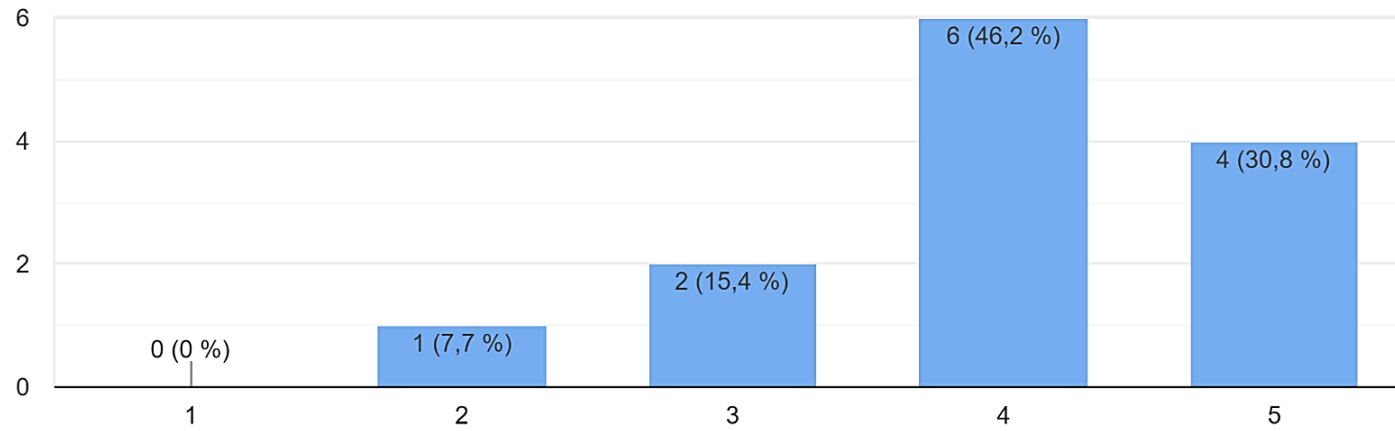
Pružanje zdravstvene skrbi

13 odgovora

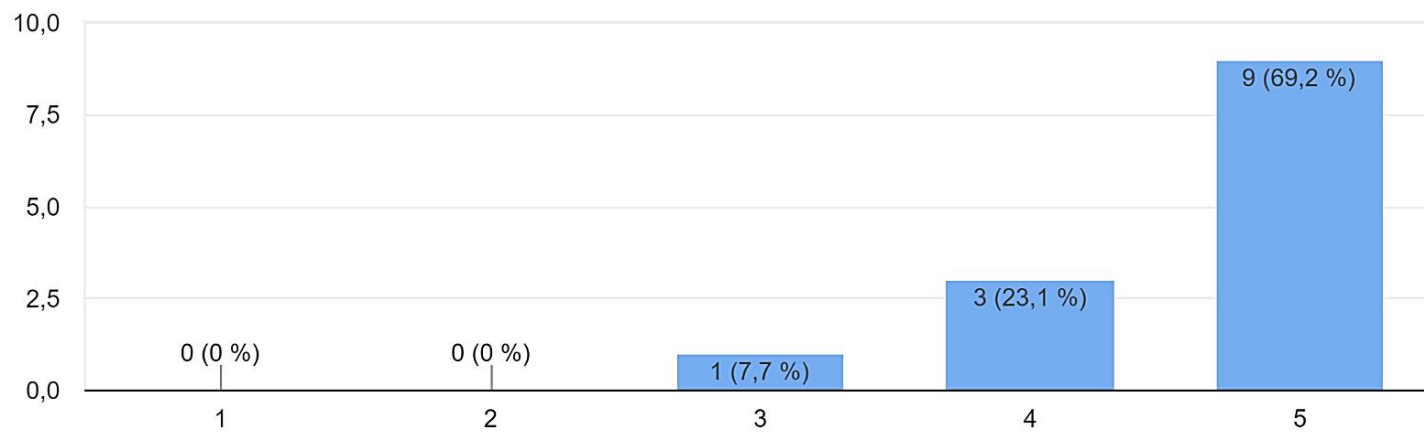
Pružanje socijalne skrbi

13 odgovora

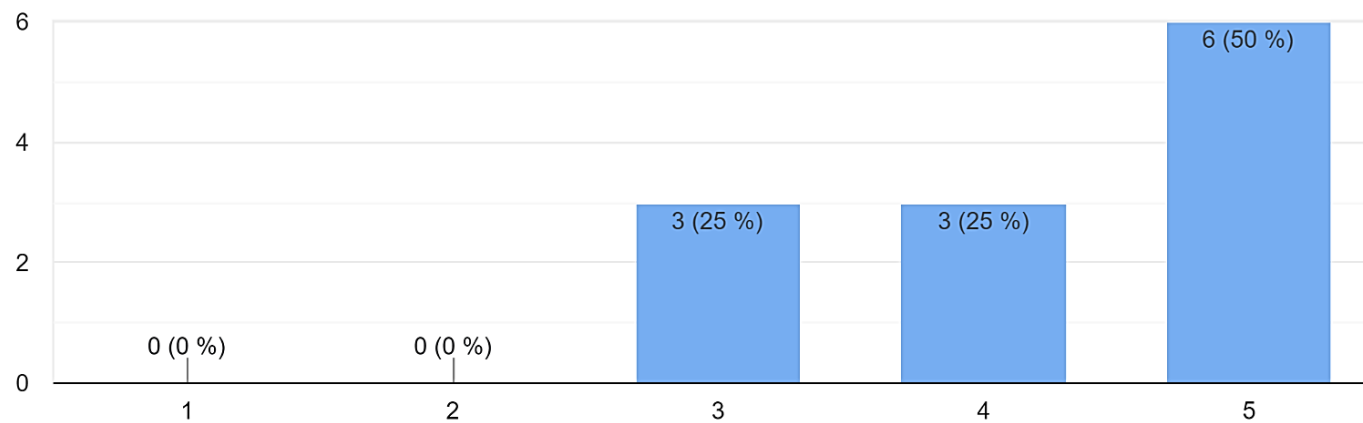
Pružanje zaštite od požara

13 odgovora

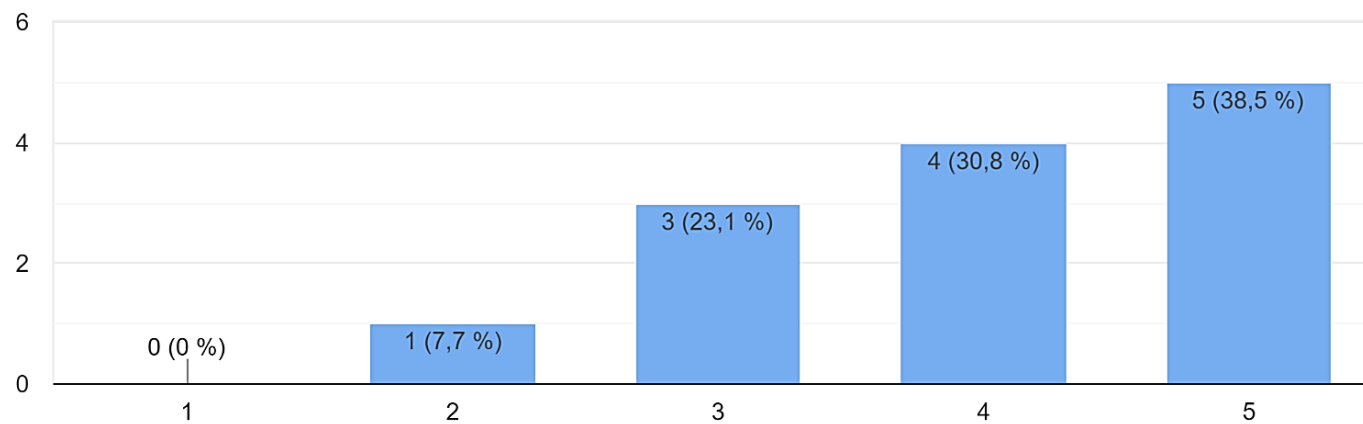
Kulturni i društveni razvoj

12 odgovora

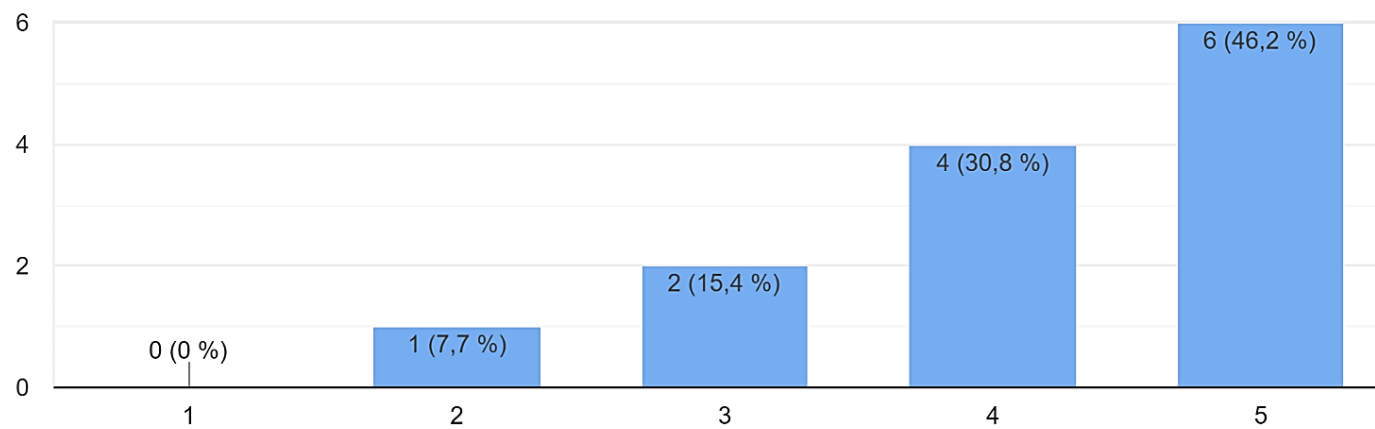
Održavanje cesta i poljskih puteva

13 odgovora

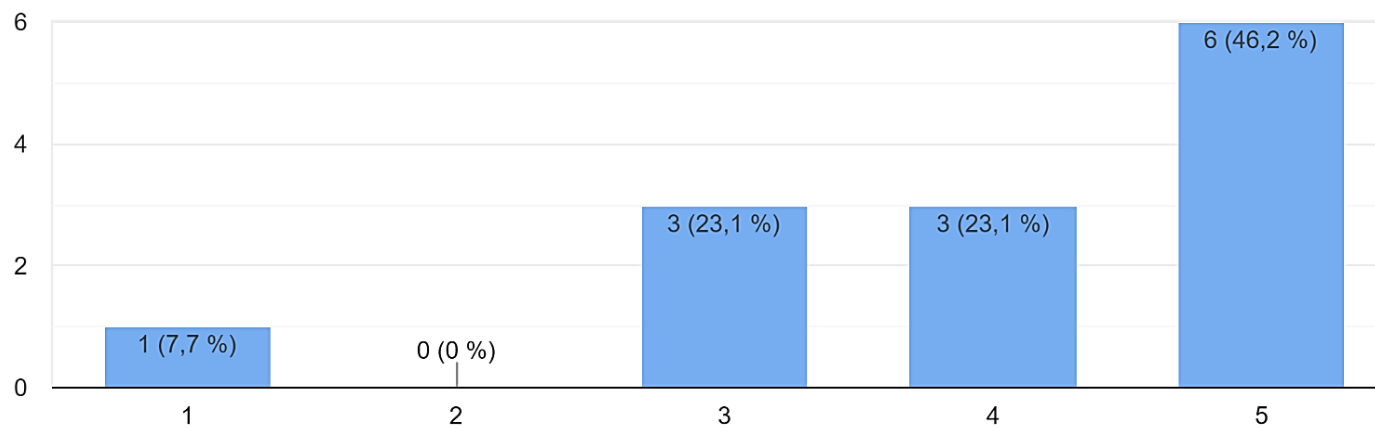
Održavanje javne infrastrukture

13 odgovora

Prostorno i urbanističko planiranje

13 odgovora

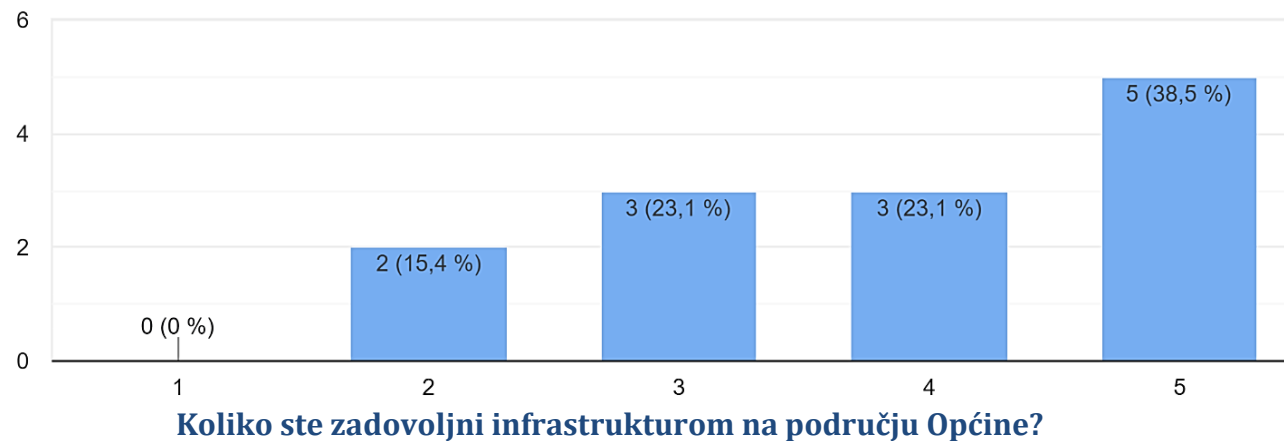

ODJELJAK 2.: INFRASTRUKTURA

Koliko ste zadovoljni trenutnim stanjem razvoja Općine Kijevo?

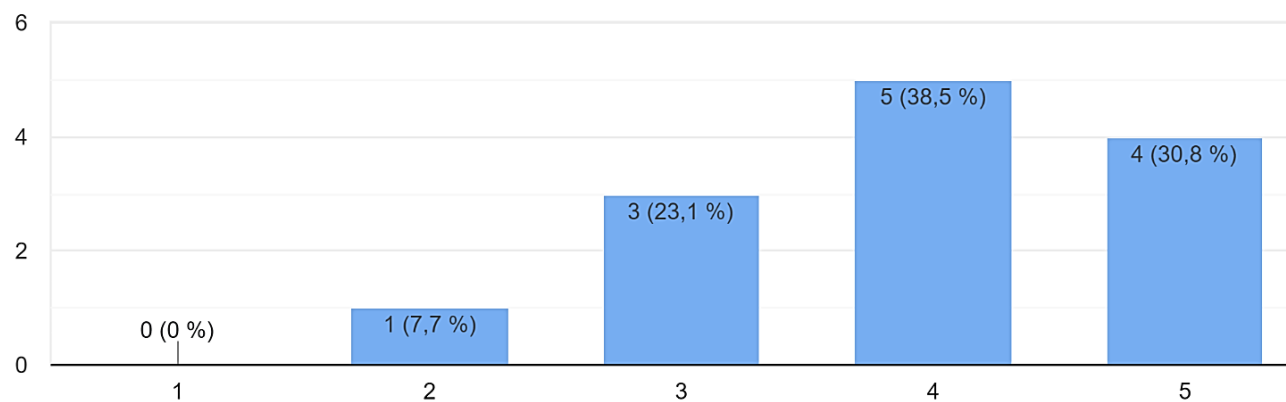
Koliko ste zadovoljni trenutnim stanjem razvoja Općine?

13 odgovora

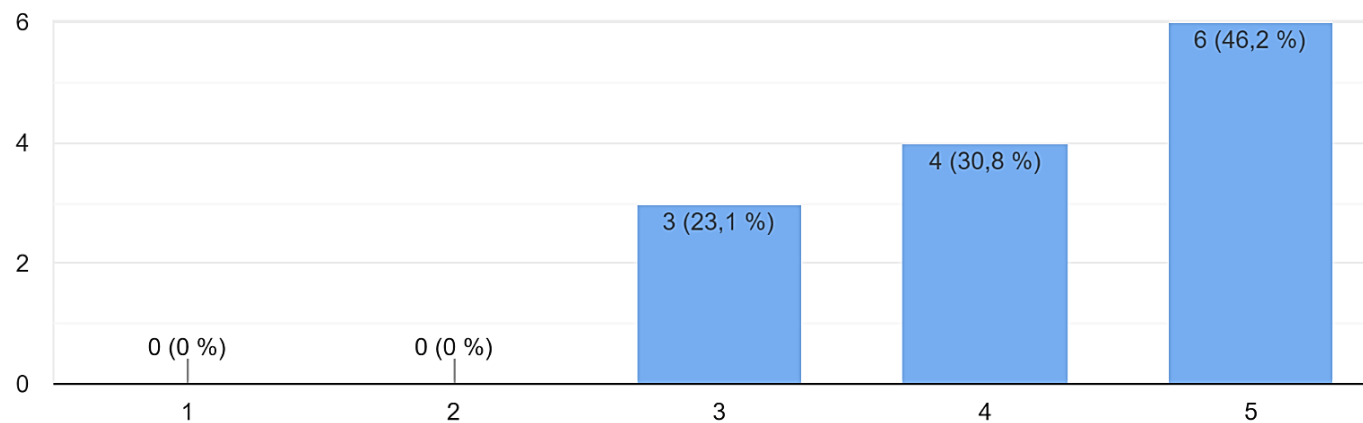
Kvaliteta nerazvrstanih cesta

13 odgovora

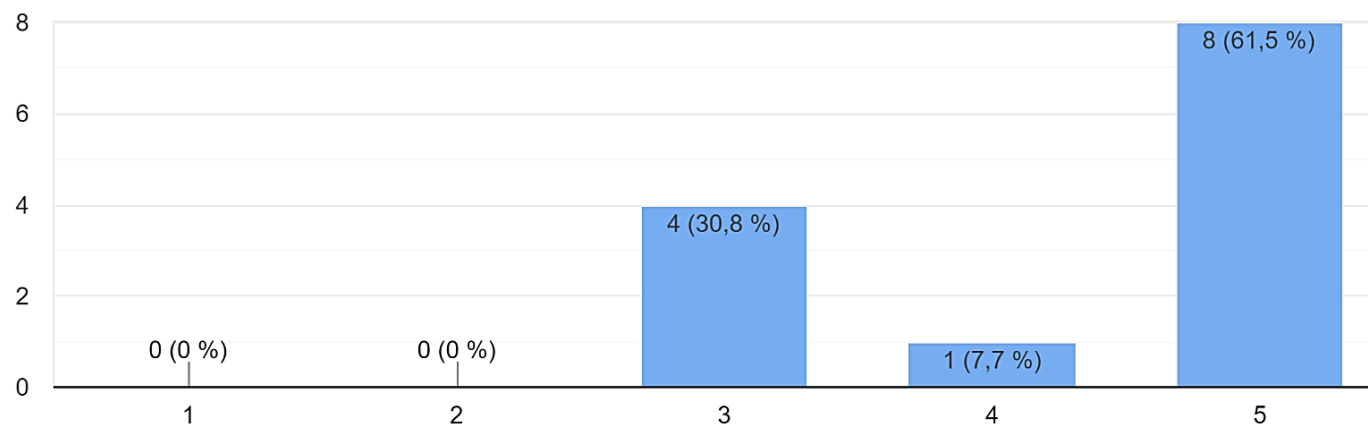
Telekomunikacijski sustav Općine

13 odgovora

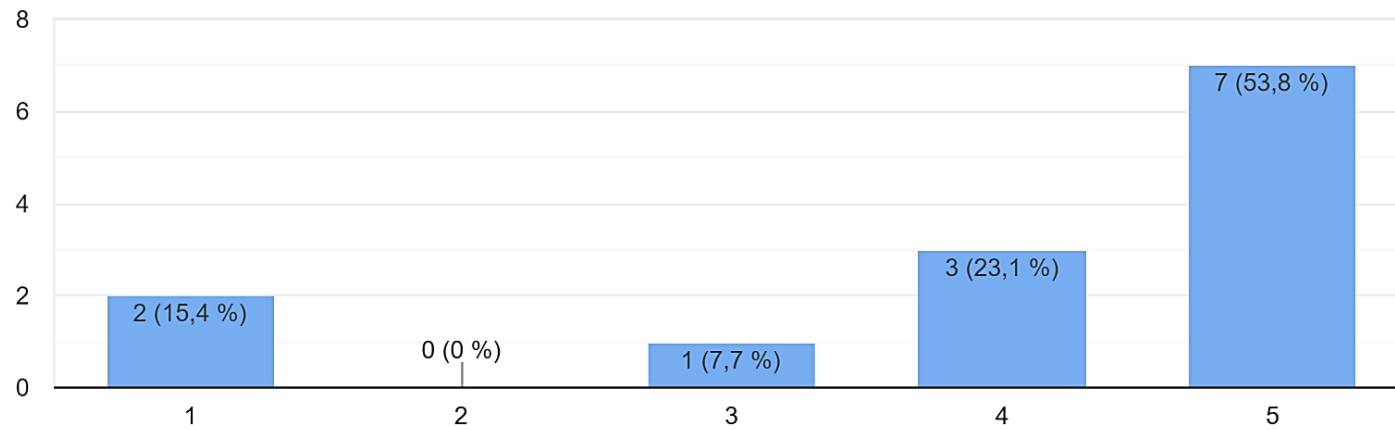
Dostupnost interneta

13 odgovora

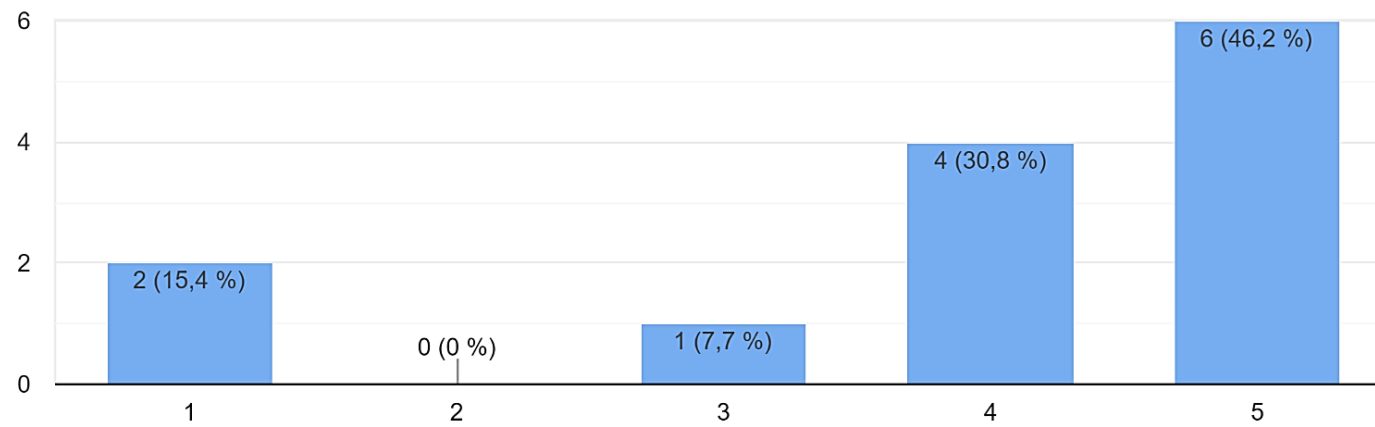
Dostupnost vode i kvaliteta vode

13 odgovora

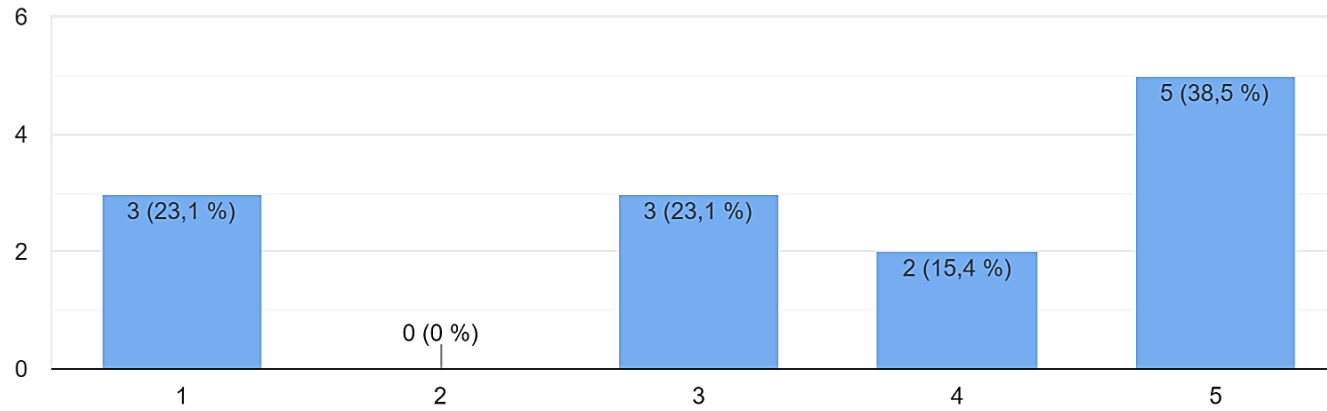
Kvaliteta mreže vodovoda

13 odgovora

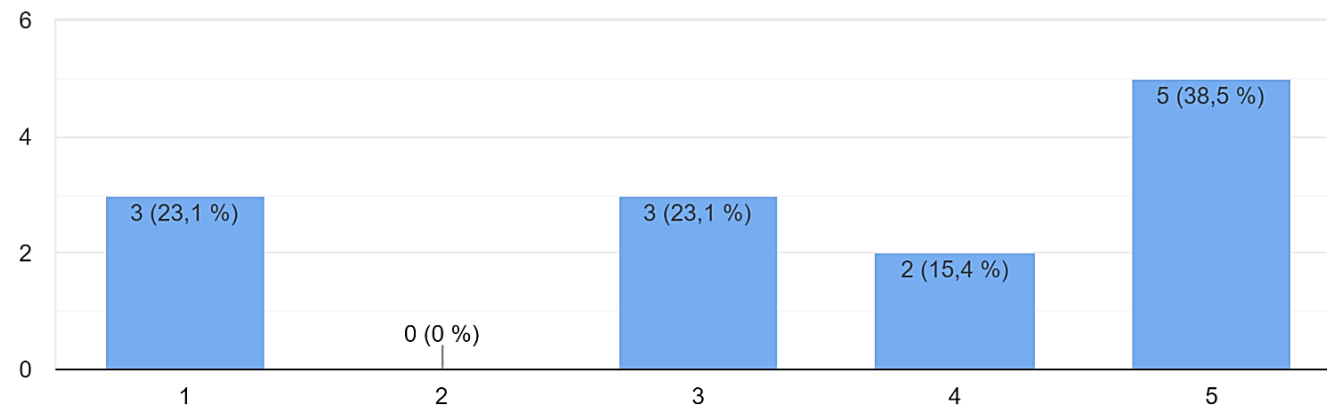
Postojeći sustav odvodnje i kanalizacije

13 odgovora

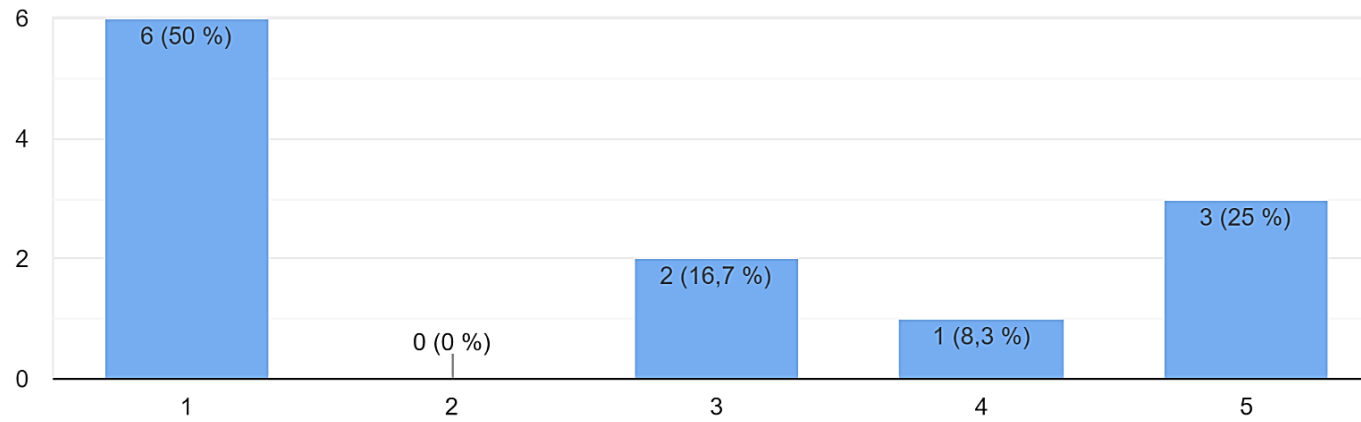
Sustav pročišćavanja otpadnih voda

13 odgovora

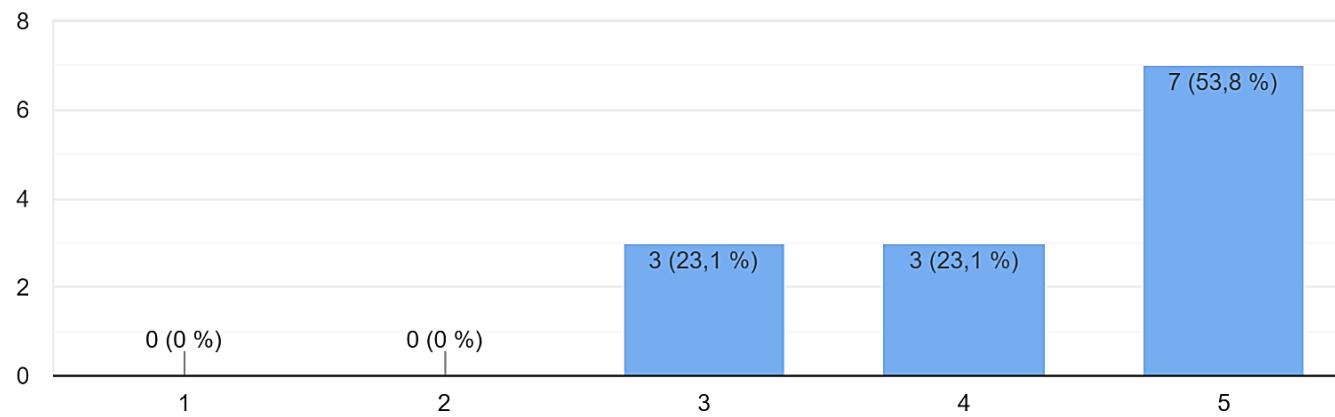
Dostupnost plina

12 odgovora

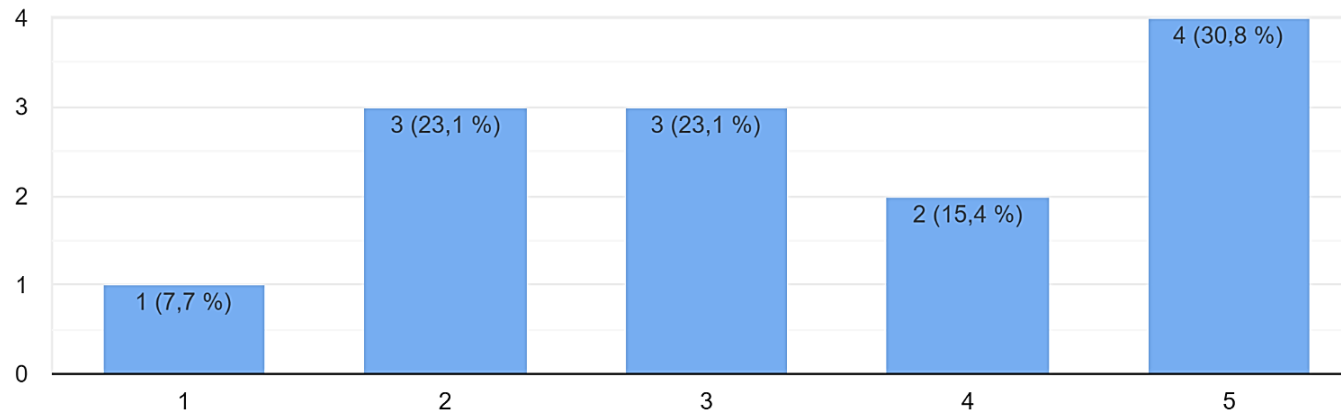
Pokrivenost općine električnom mrežom

13 odgovora

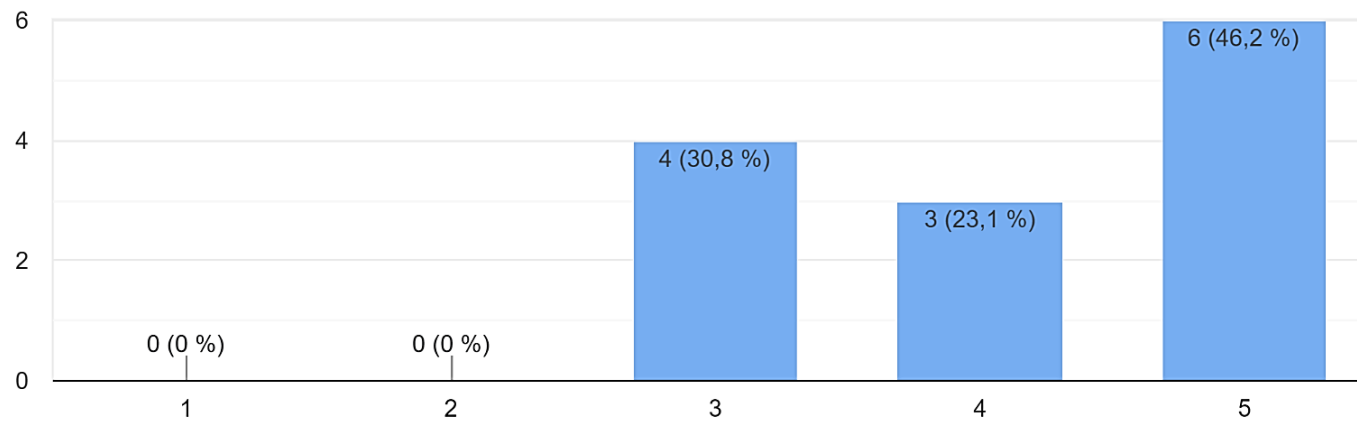
Postojanje divljih odlagališta otpada

13 odgovora

Korištenje EU fondova za financiranje infrastrukturnih projekata

13 odgovora

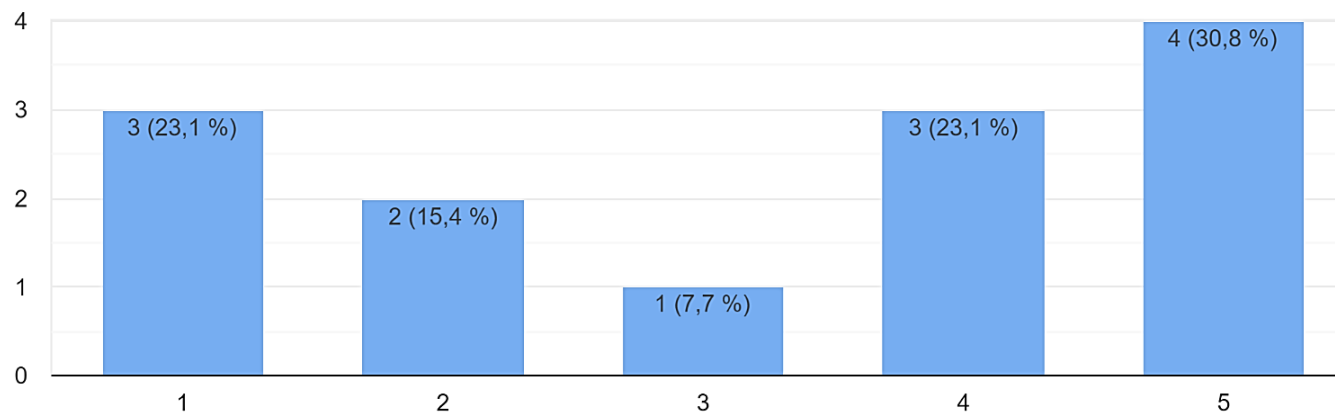

ODJELJAK 3.: GOSPODARSTVO

Koliko ste zadovoljni sljedećim elementima na području Općine?

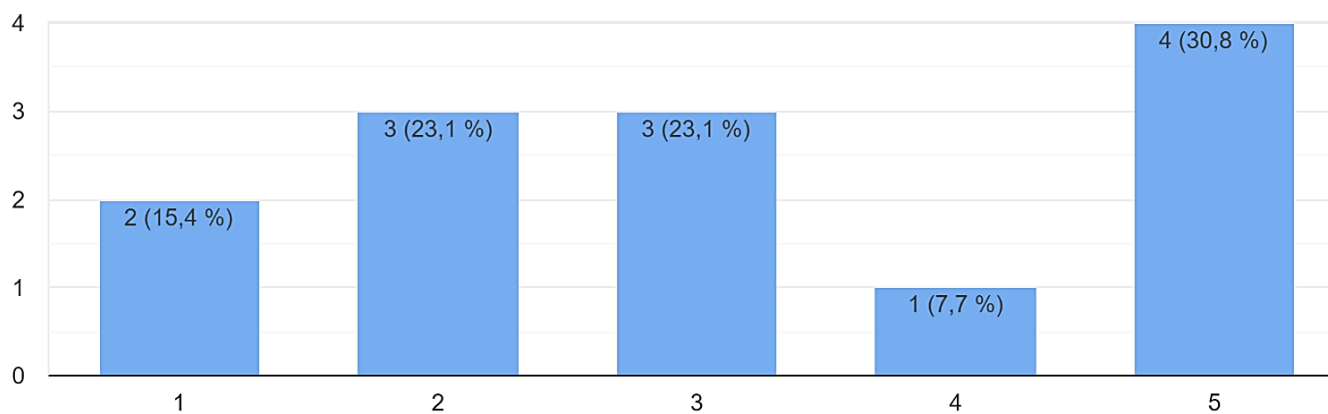
Razvijenost gospodarstva

13 odgovora

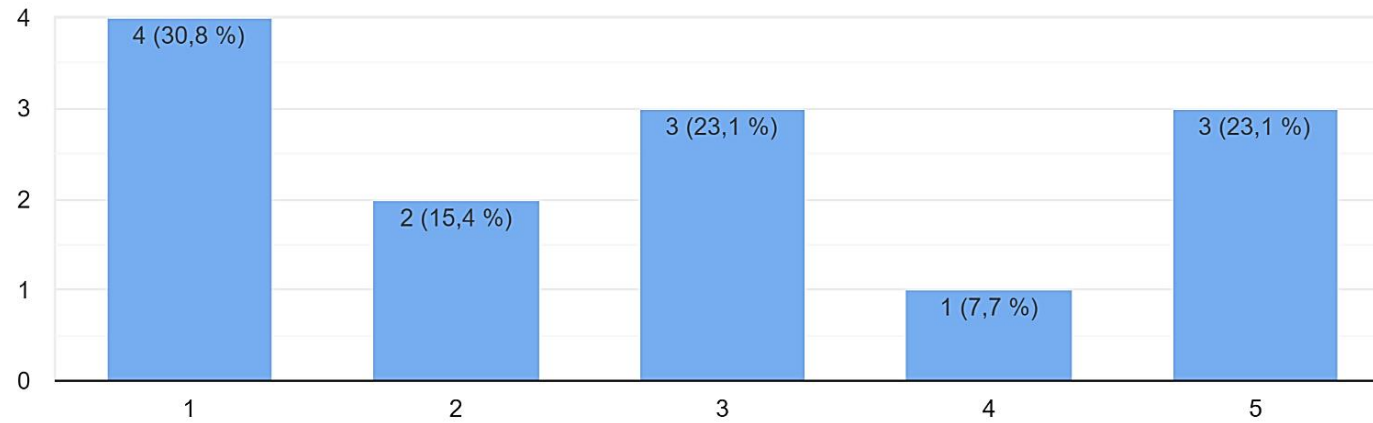
Privlačenja stranih ulaganja

13 odgovora

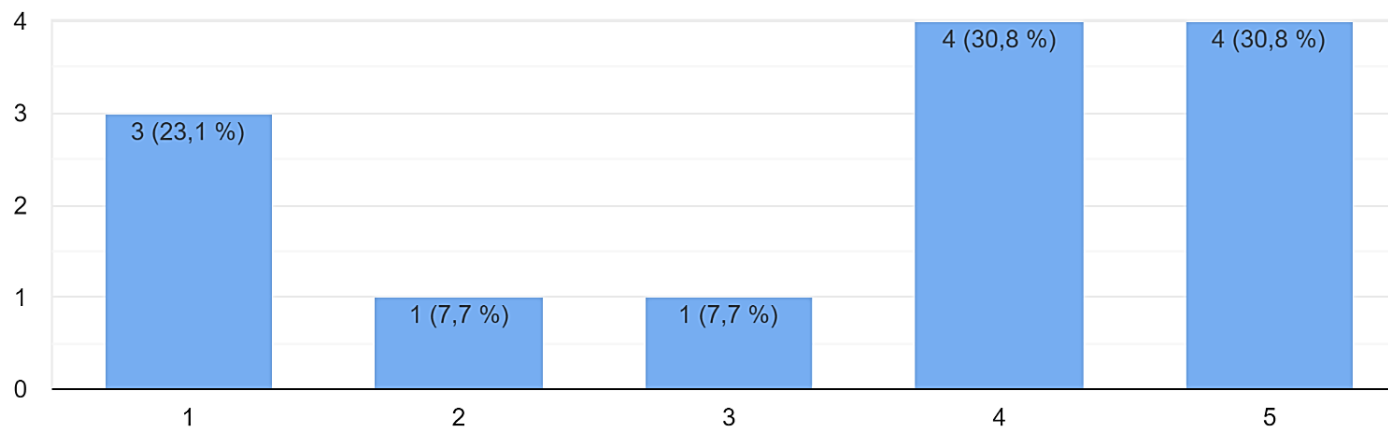
Razvijenost poduzetničke zone

13 odgovora

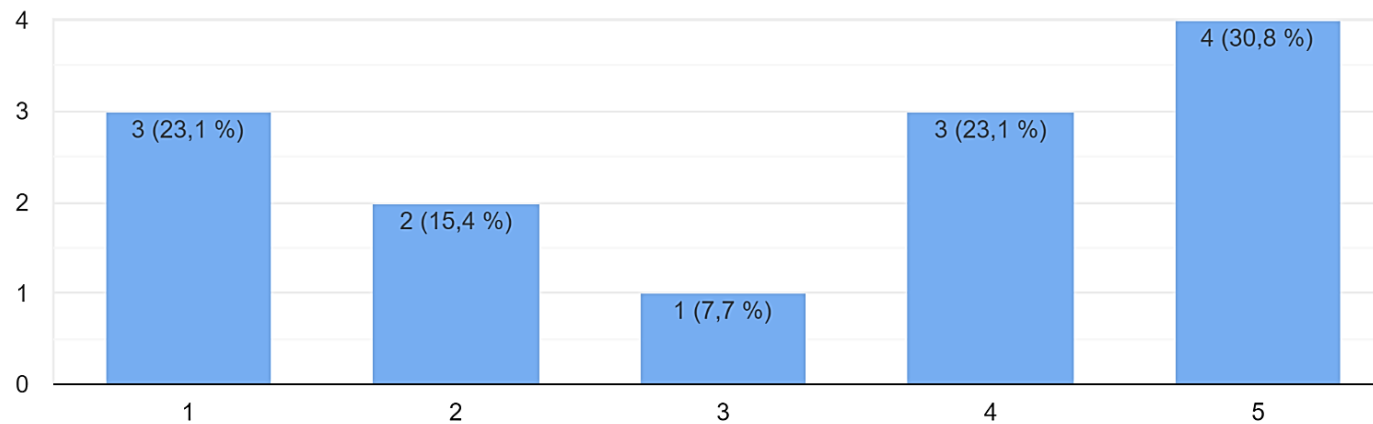
Pružanje potpore poduzetništvu od strane regionalne samouprave

13 odgovora

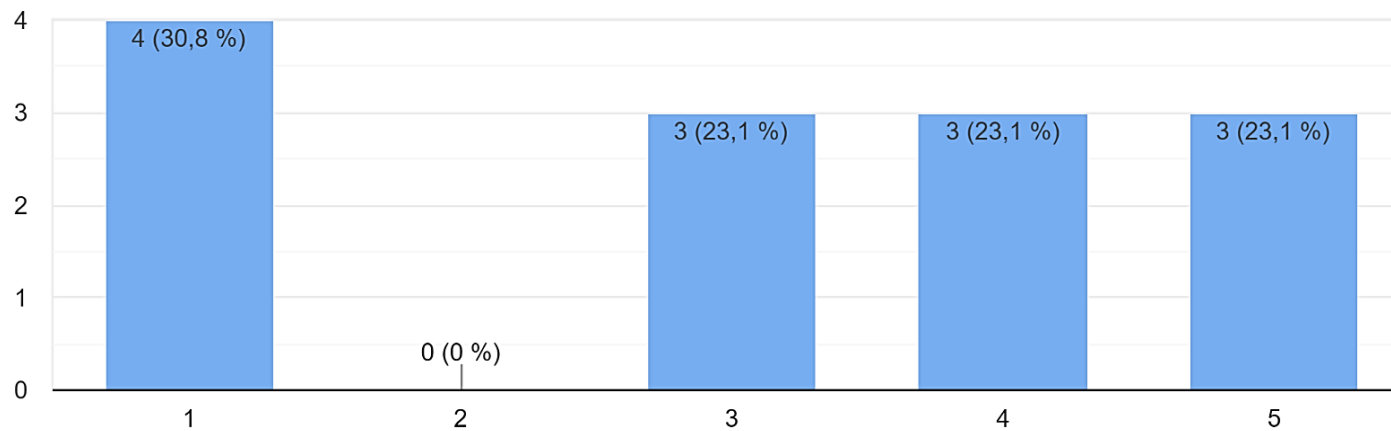
Pružanje potpore poduzetništvu od strane lokalne samouprave

13 odgovora

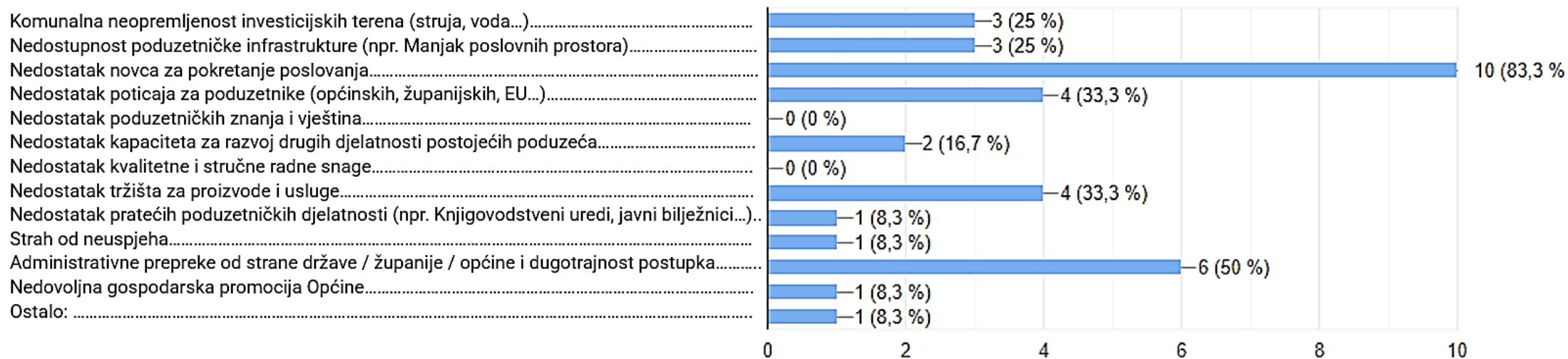
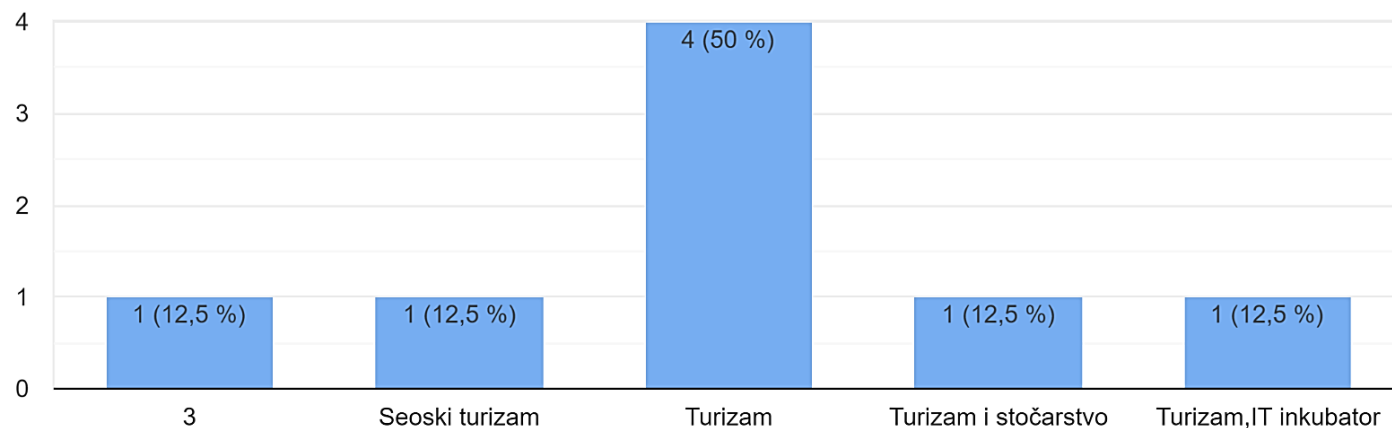
Infrastrukturna podrška razvoju gospodarstva (npr. postojanje poslovnih prostora za najam)

13 odgovora

U razvoju Općine koju granu Gospodarstva smatrate ključnom za njen razvoj?

8 odgovora

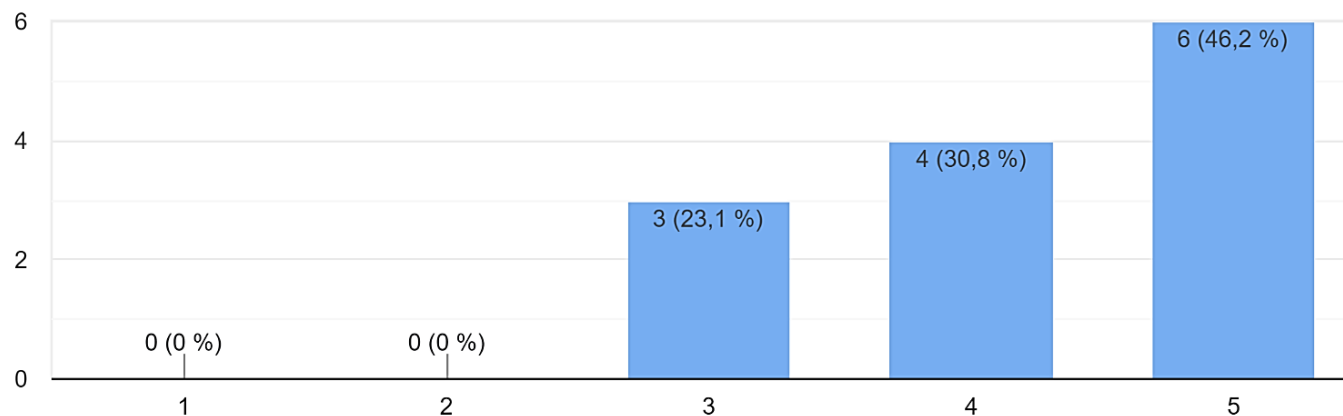

ODJELJAK 4.: POLJOPRIVREDA

Koliko ste zadovoljni sljedećim elementima na području Općine?

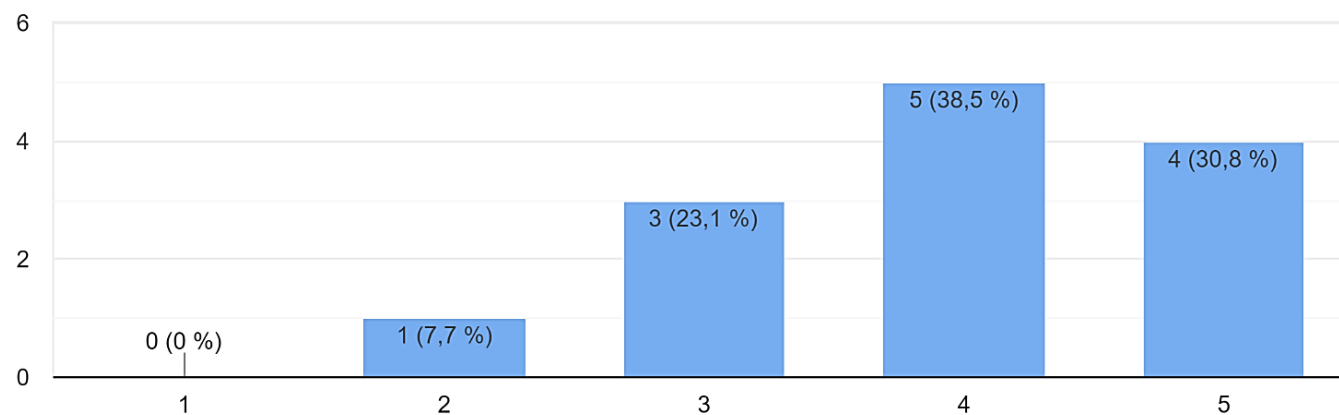
Prirodni potencijali za razvoj poljoprivrede

13 odgovora

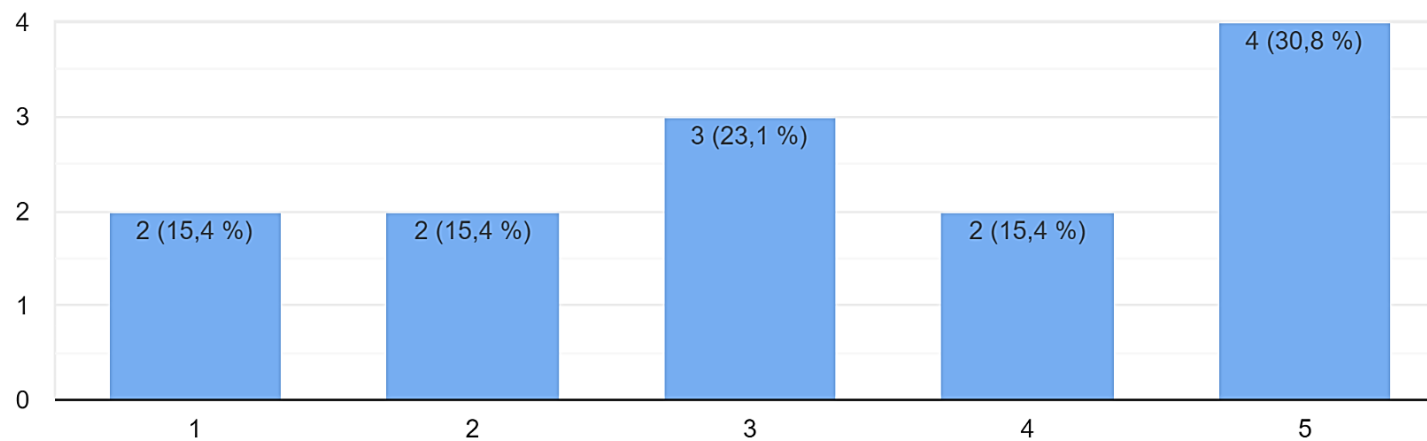
Uvjeti života stanovnika ruralnog područja

13 odgovora

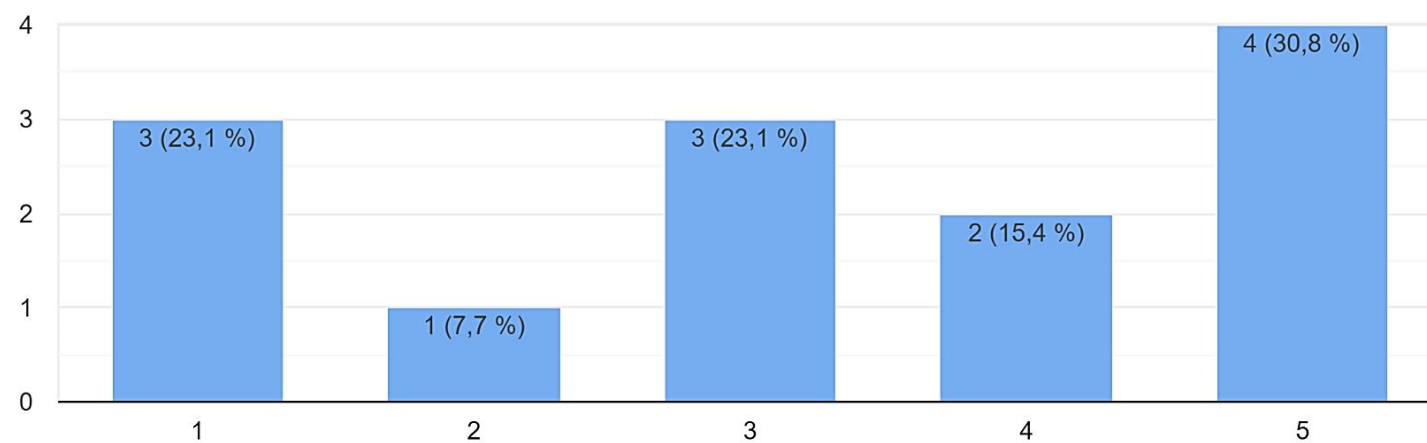
Razvijenost mreže otkupa poljoprivrednih proizvoda

13 odgovora

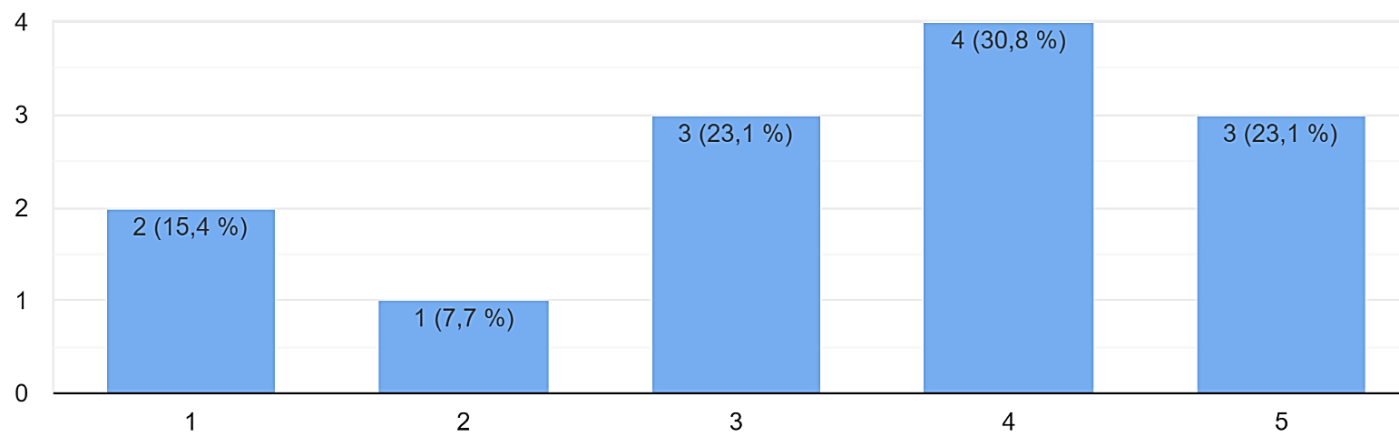
Izvoz poljoprivrednih proizvoda

13 odgovora

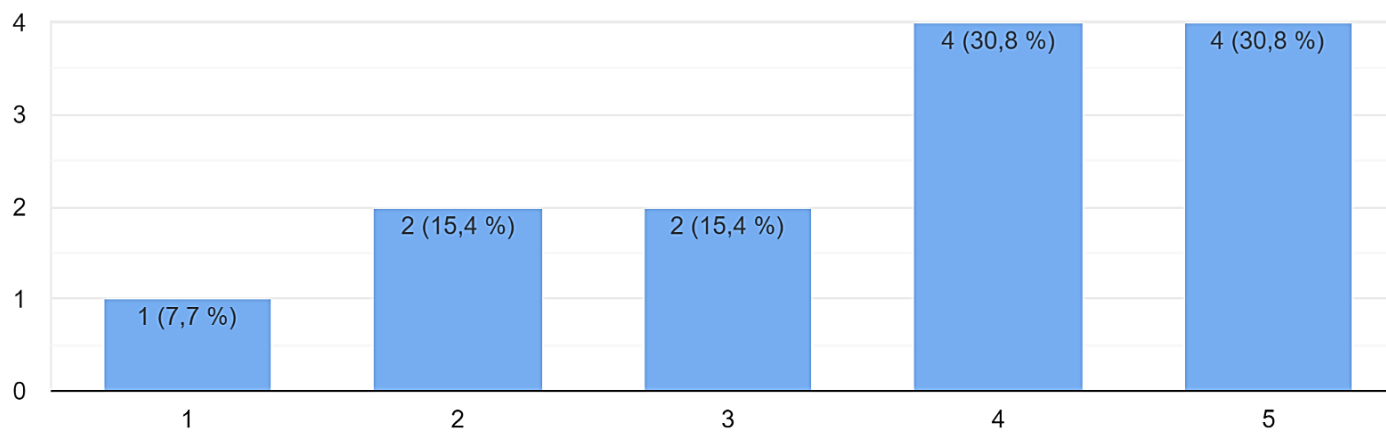
Povlačenje bespovratnih sredstava za OPG-ove

13 odgovora

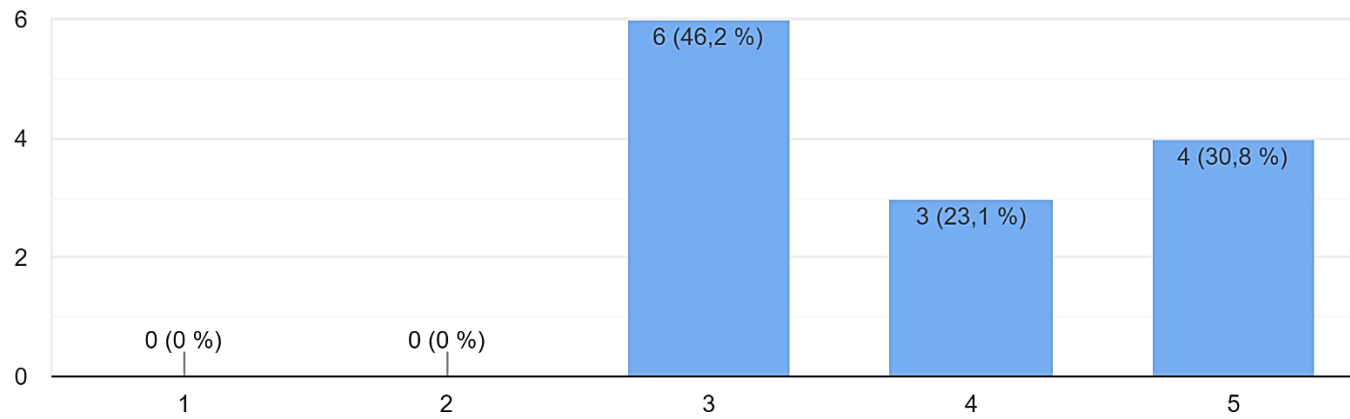
Stručnost i stručna osposobljenost poljoprivrednika

13 odgovora

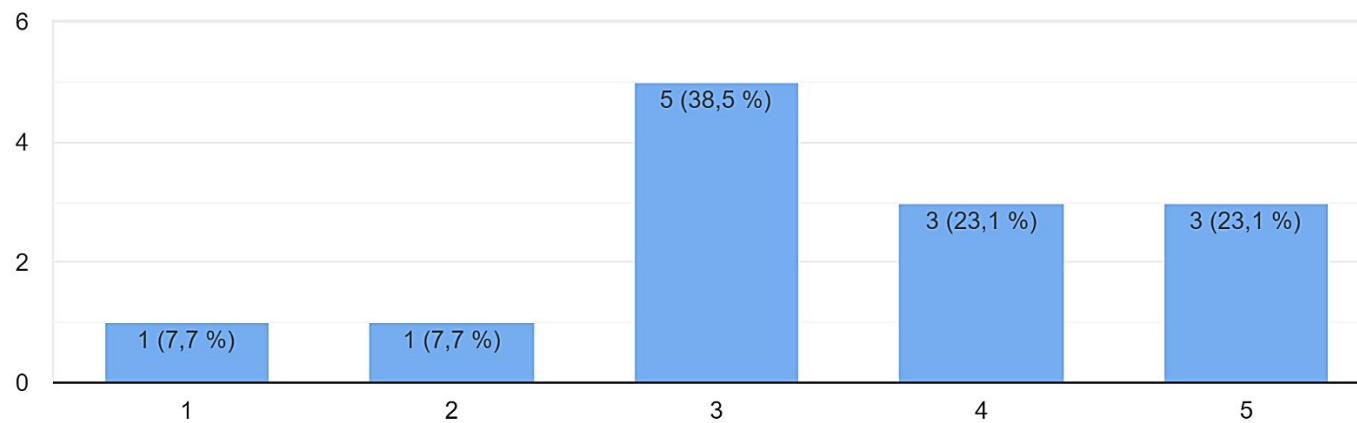
Dostupnost informacija o poljoprivredi (edukacije o natjecajima, o sprečavanju bolesti i nametnika, i slično)

13 odgovora

Iskorištenje poljoprivrednog zemljišta

13 odgovora

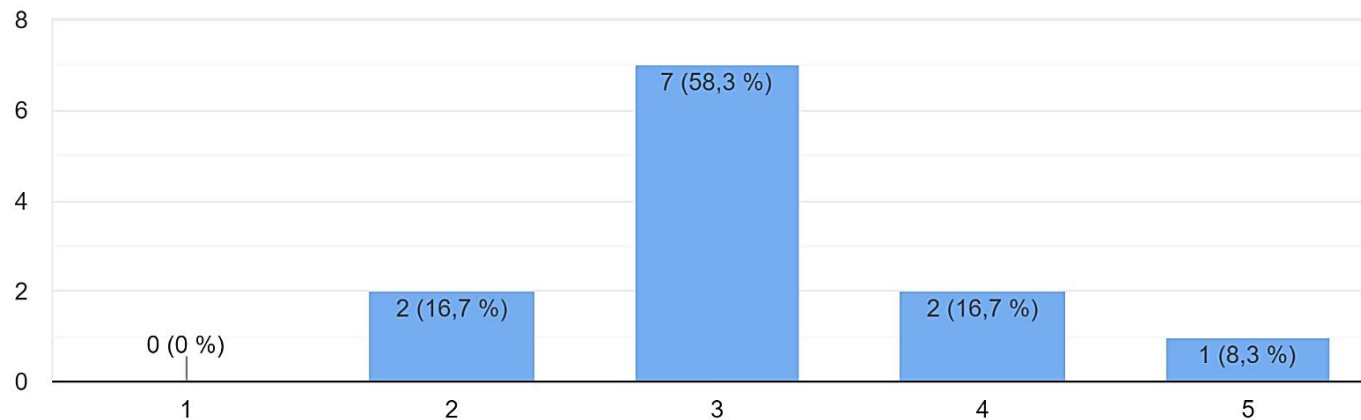

ODJELJAK 5.: TURIZAM

Koliko ste zadovoljni sljedećim elementima na području Općine?

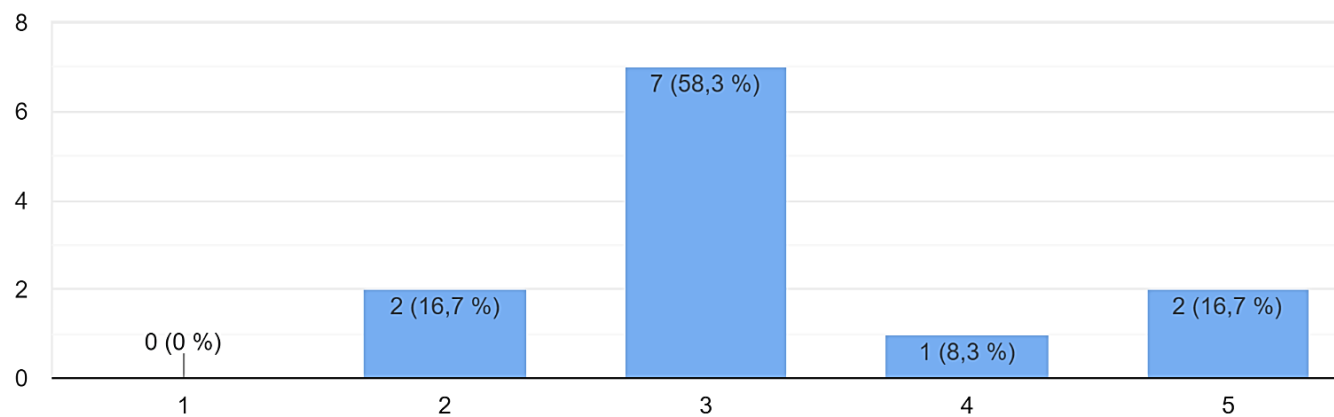
Razvijenost turizma na području Općine

12 odgovora

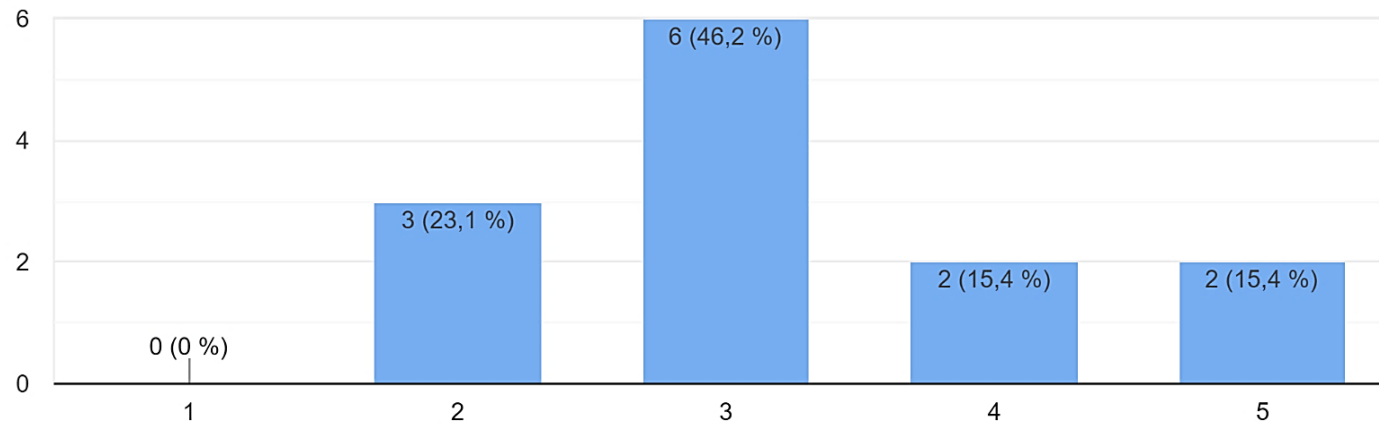
Razvijenost seoskog turizma

12 odgovora

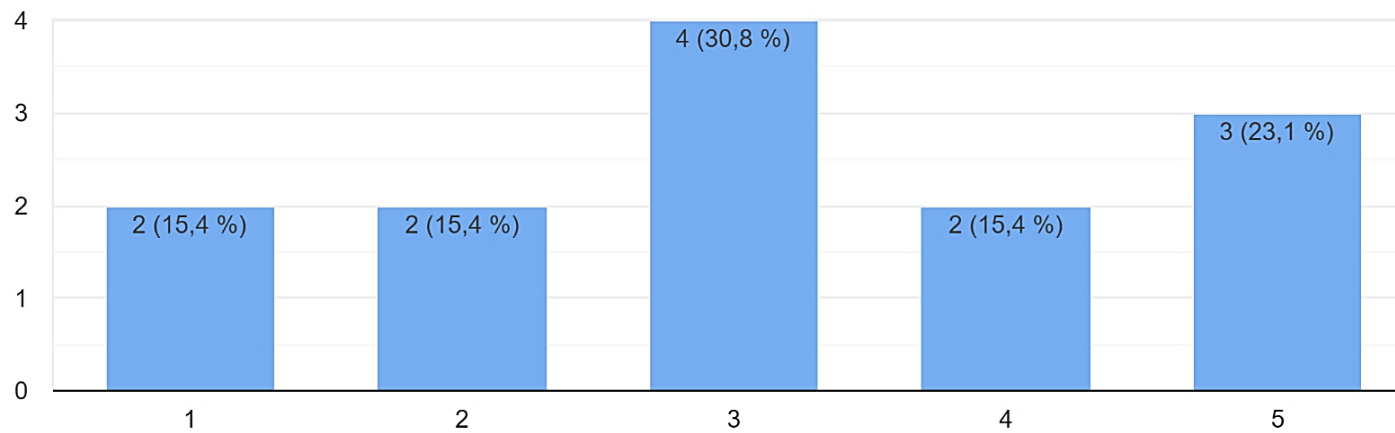
Sadržaji posebnih oblika turizma (seoski turizam, avanturizam, kulturni turizam...)

13 odgovora

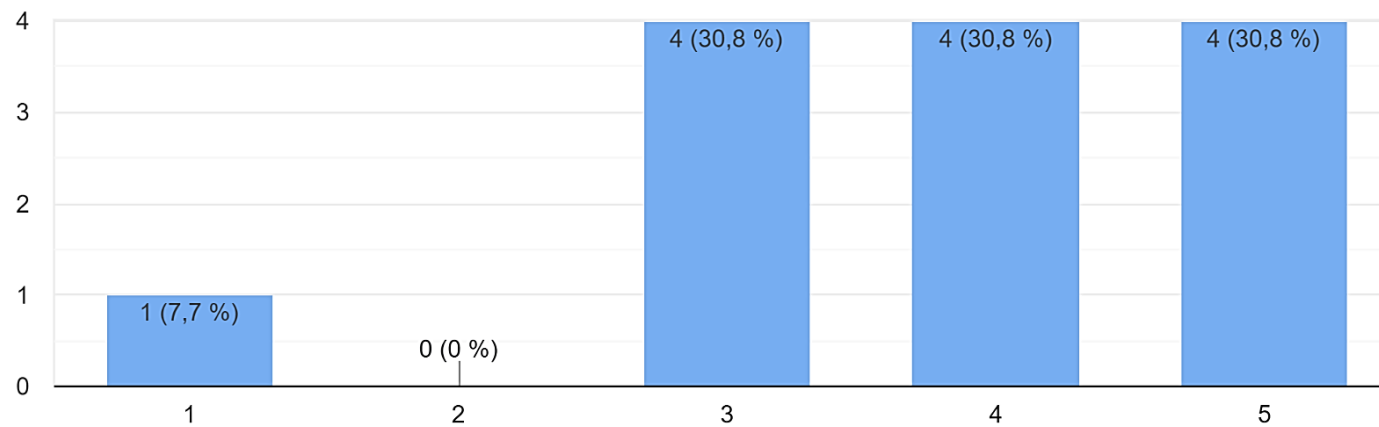
Korištenje kulturne baštine u turističke svrhe

13 odgovora

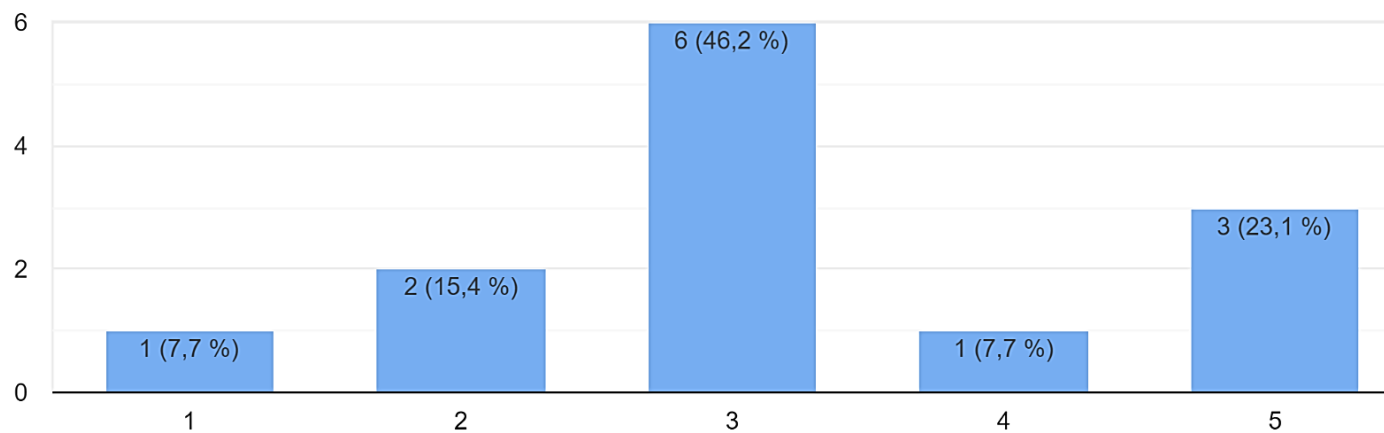
Potencijal općine kao turističke destinacije

13 odgovora

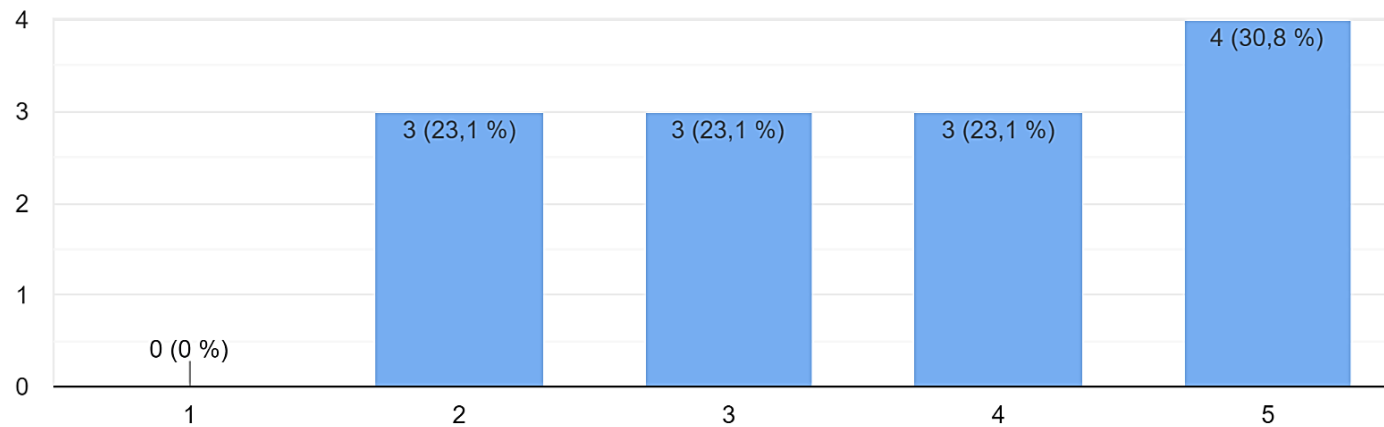
Lokalna gastro ponuda

13 odgovora

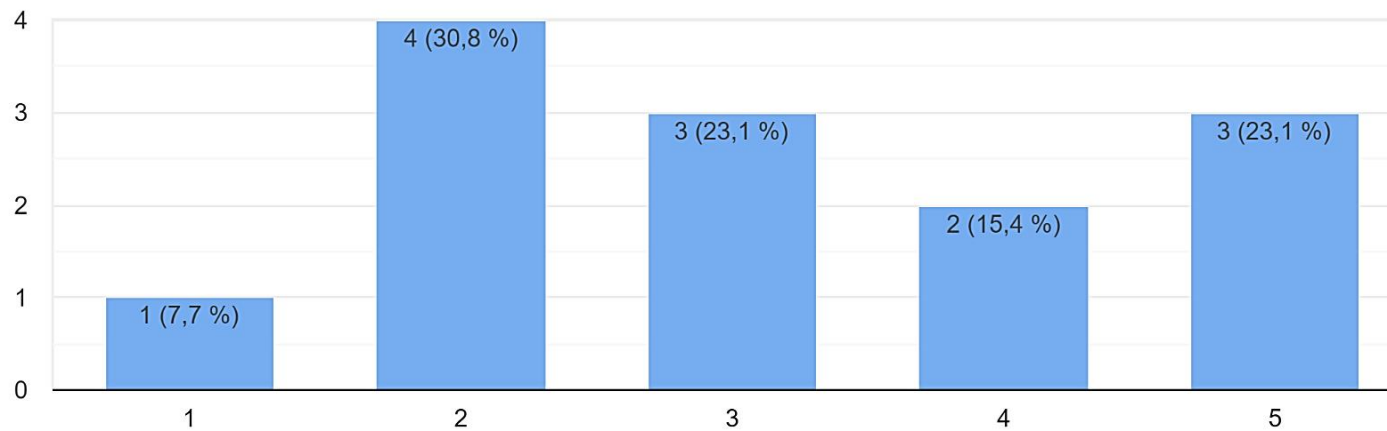
Otvaranje novih turističkih sadržaja- posebnih oblika turizma (seoski turizam, agroturizam, lovni turizam, pustolovni turizam, promatranje ptica...)

13 odgovora

Korištenje bespovratnih sredstava za financiranje razvoja posebnih oblika turizma

13 odgovora

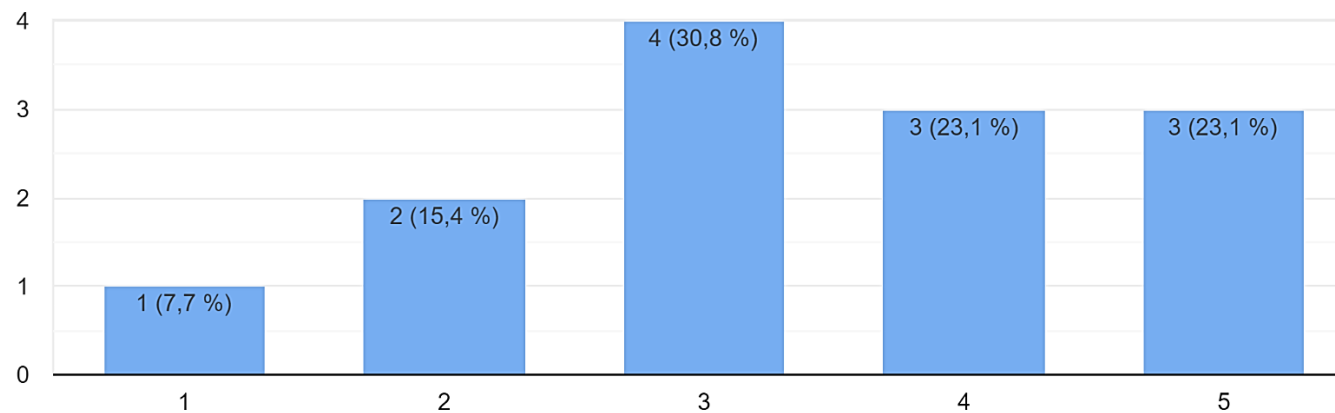

ODJELJAK 6.: OBRAZOVANJE

Koliko ste zadovoljni sljedećim elementima na području Općine?

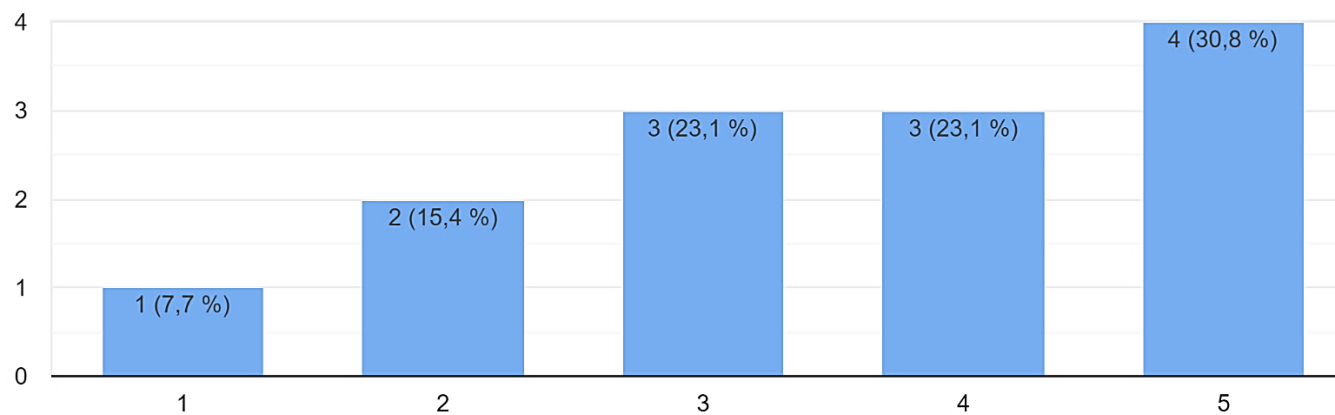
Opremljenost postojeće odgojno-obrazovne ustanove

13 odgovora

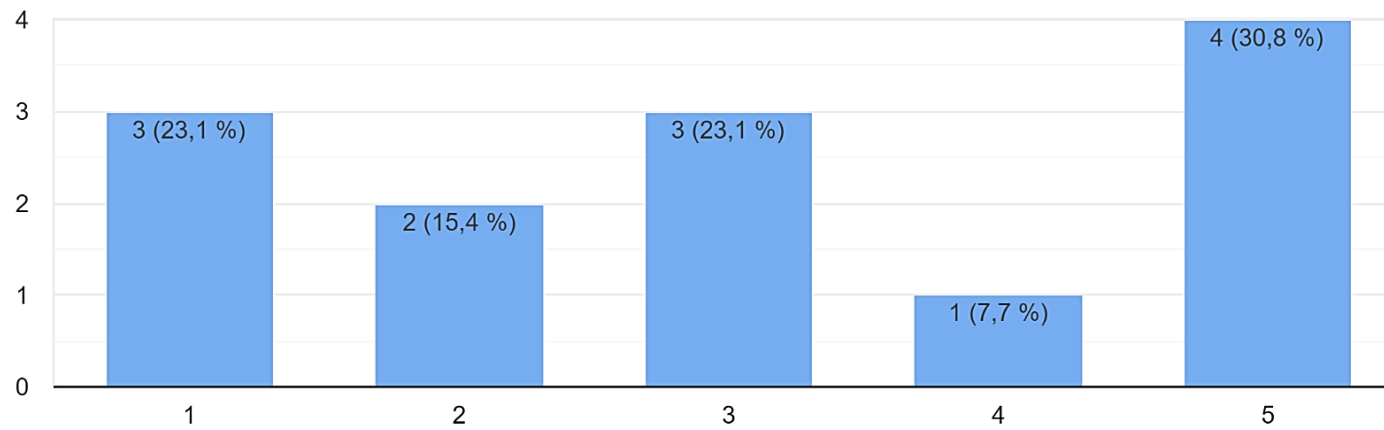
Pristupačnost osnovnog obrazovanja

13 odgovora

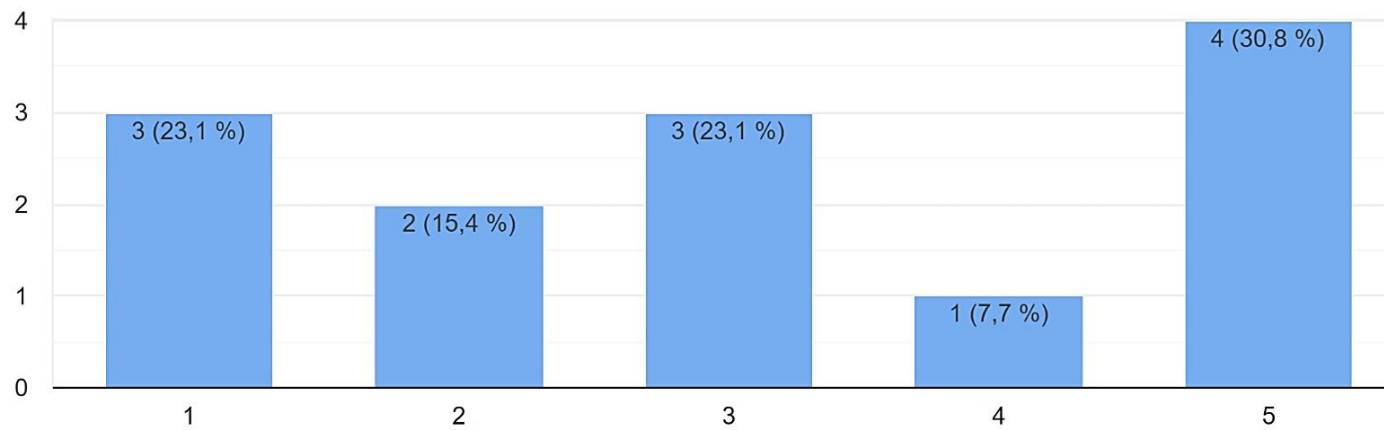
Pristupačnost srednjoškolskog obrazovanja

13 odgovora

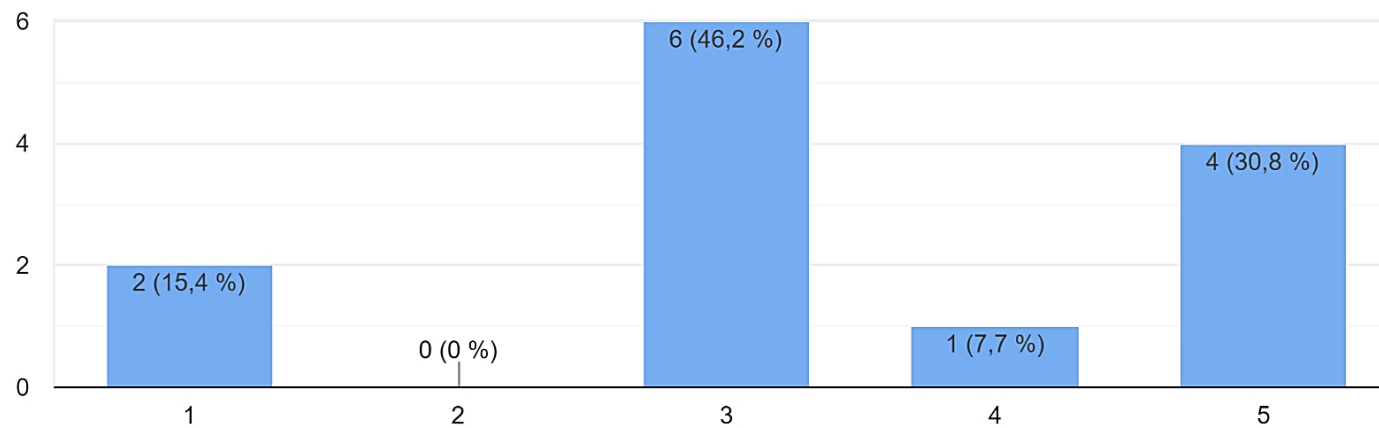
Ljudski kapaciteti postojeće odgojno-obrazovne infrastrukture

13 odgovora

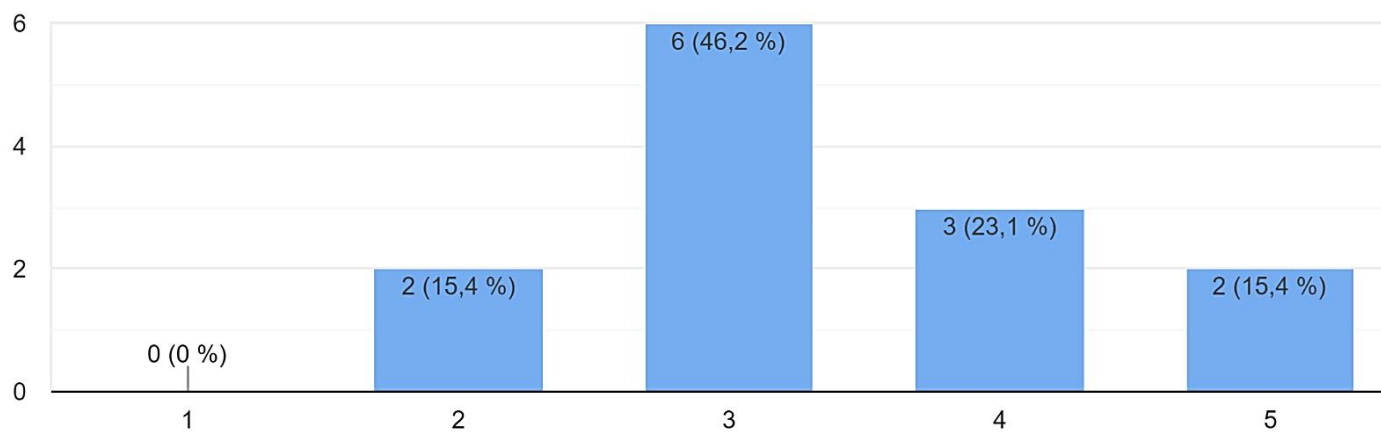
Ponuda različitih edukacija, radionica, prezentacija, usavršavanja na področju općine

13 odgovora

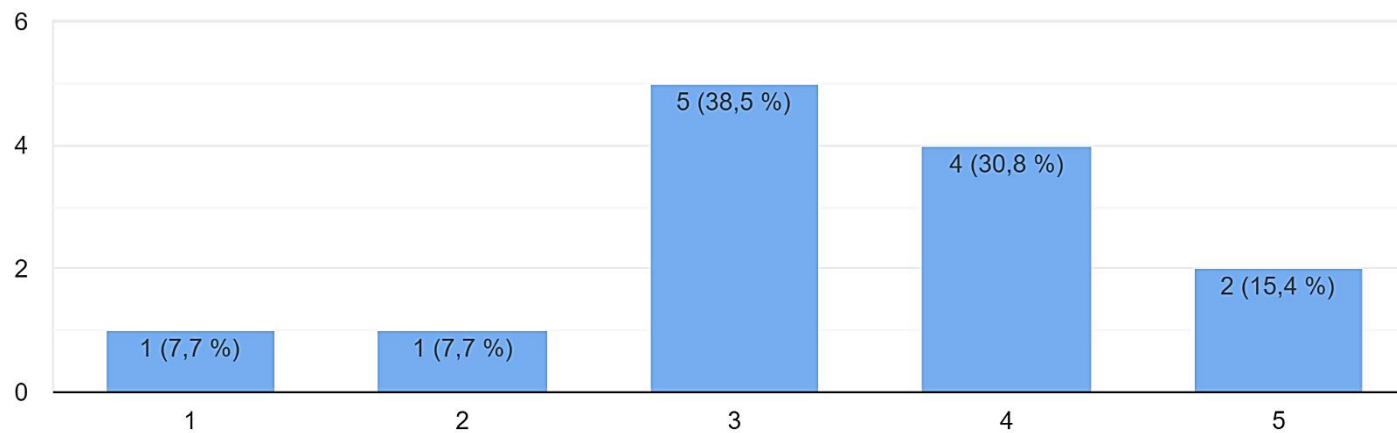
Mogućnosti obrazovanja

13 odgovora

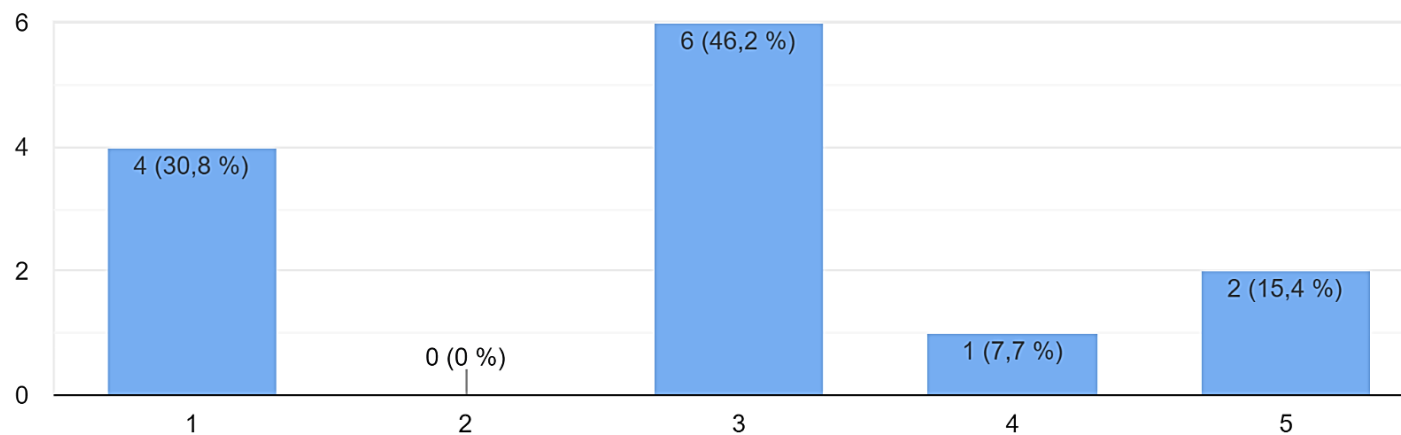
Blizina fakulteta

13 odgovora

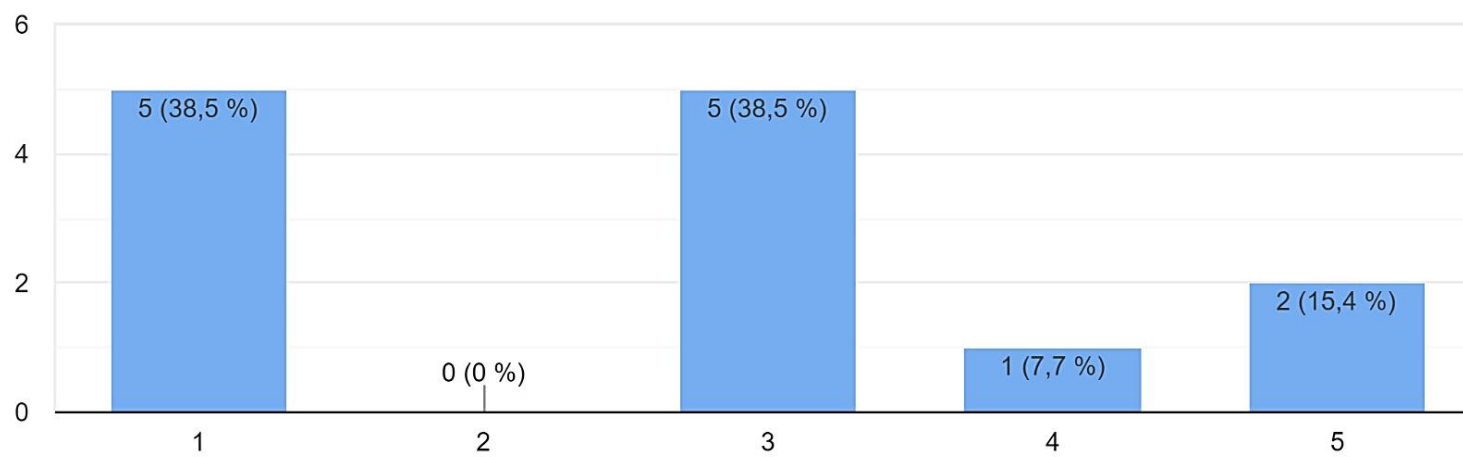
Usklađenost rada vrtića s radnim vremenom roditelja

13 odgovora

Razvijenost usluga vrtića (jaslice, posebni programi - jezik, sport...)

13 odgovora

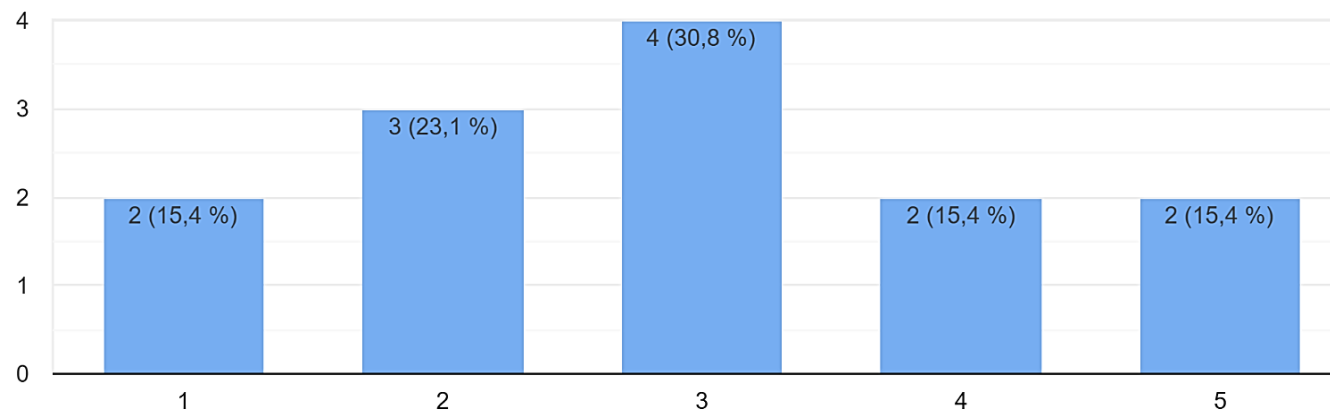

ODJELJAK 7.: ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB

Koliko ste zadovoljni sljedećim elementima na području Općine?

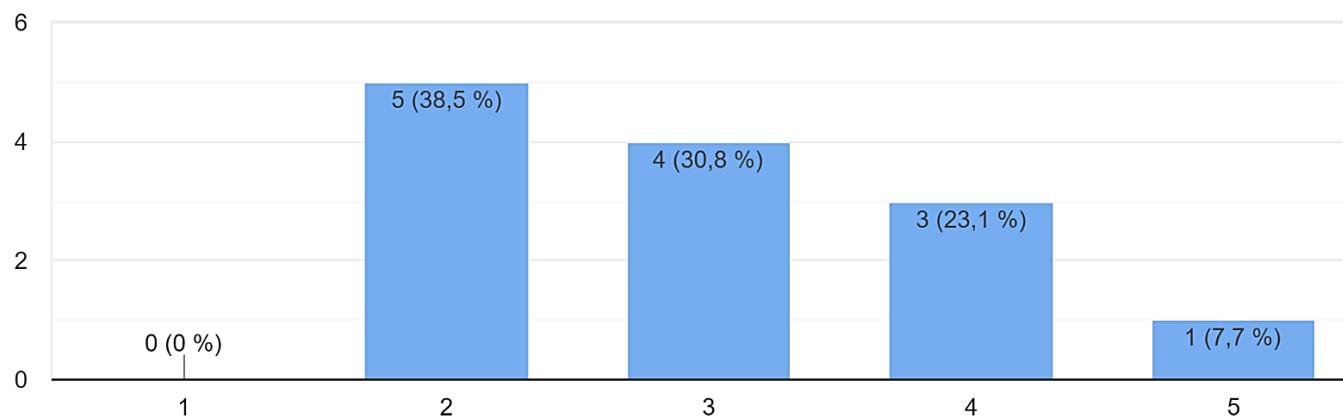
Opremljenost postojećih zdravstvenih objekata

13 odgovora

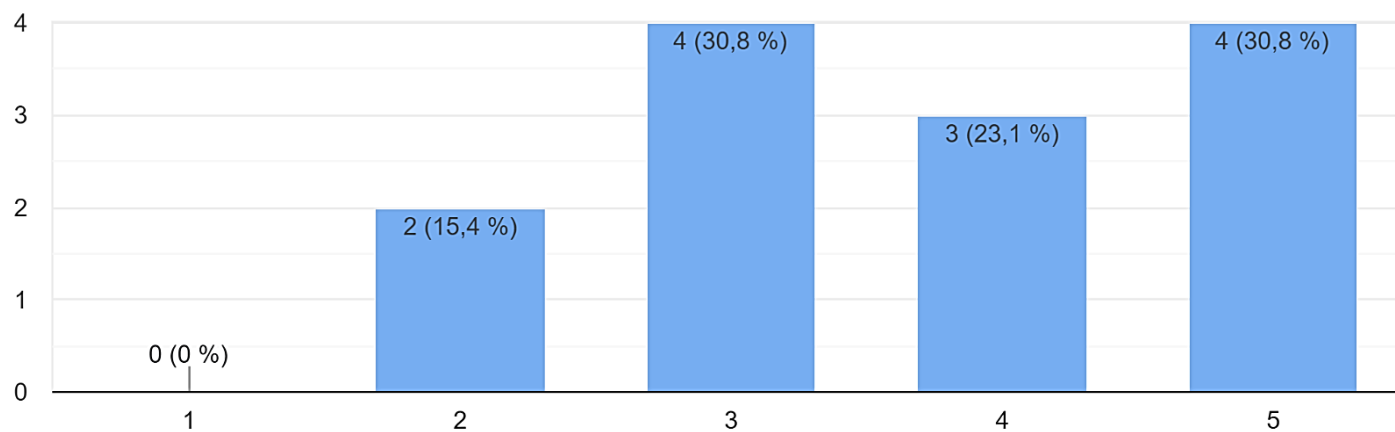
Ocjena ponude zdravstvenih usluga

13 odgovora

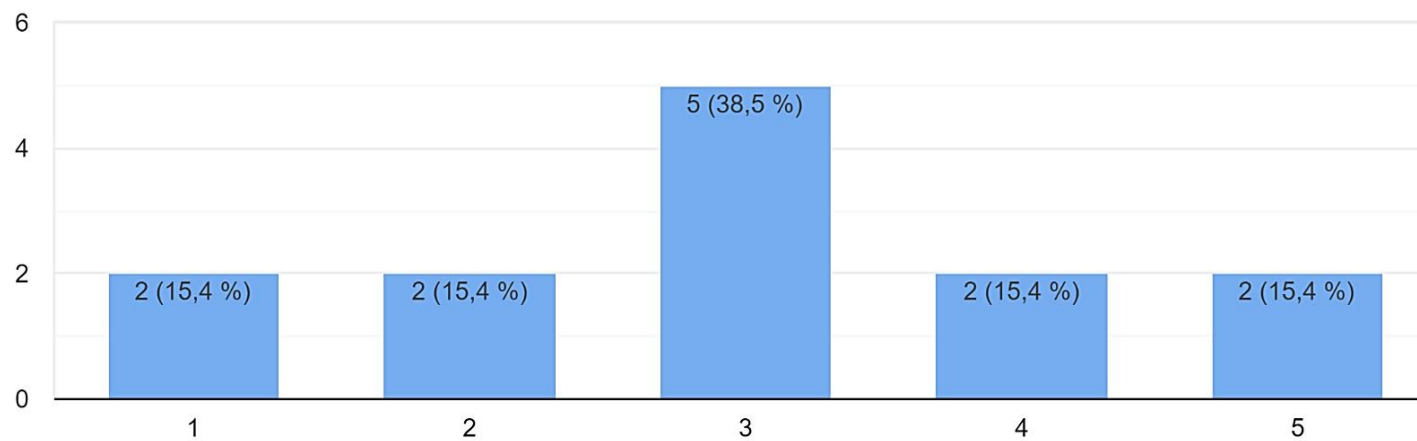
Razvijenost usluga socijalne skrbi za osobe u nepovoljnem položaju

13 odgovora

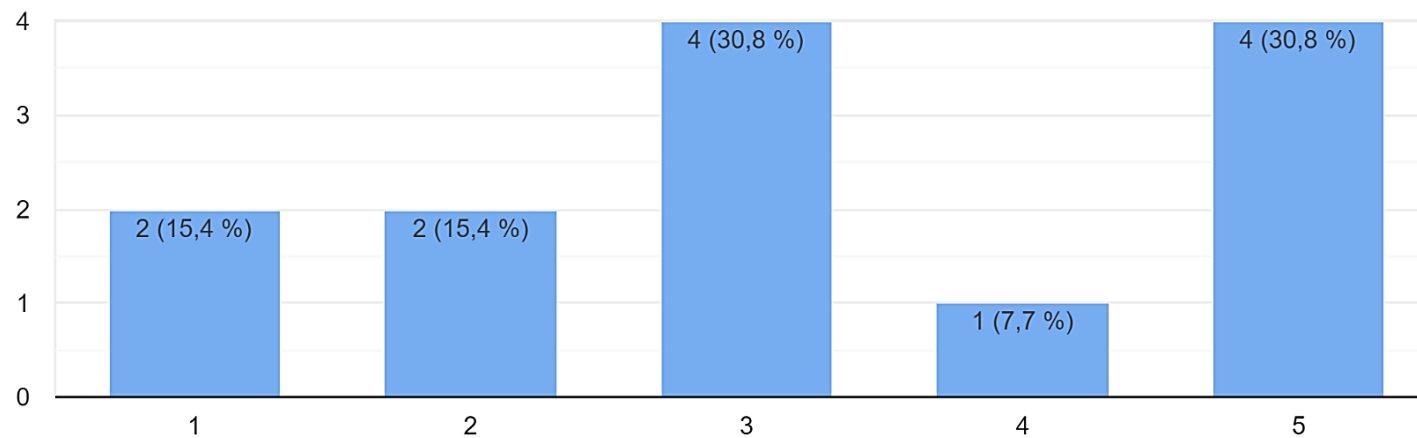
Učestalost humanitarnih akcija na području Općine

13 odgovora

Potreba dolaska liječnika specijalista

13 odgovora

Za kojim liječnikom specijalistom postoji najveća potreba?

3 odgovora

Opća medicina

Okulist

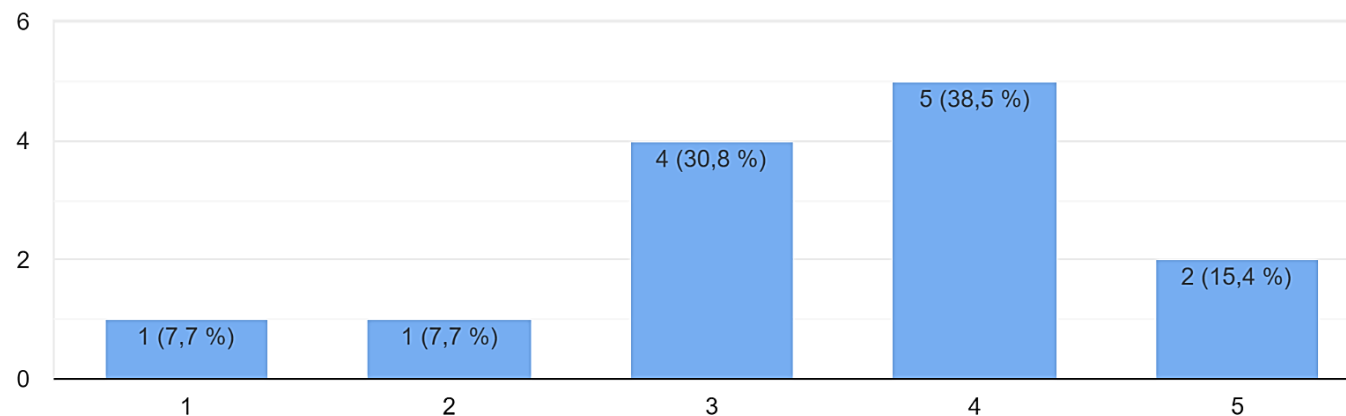
Opće medicine

ODJELJAK 8.: KULTURA I SPORT

Koliko ste zadovoljni sljedećim elementima na području Općine?

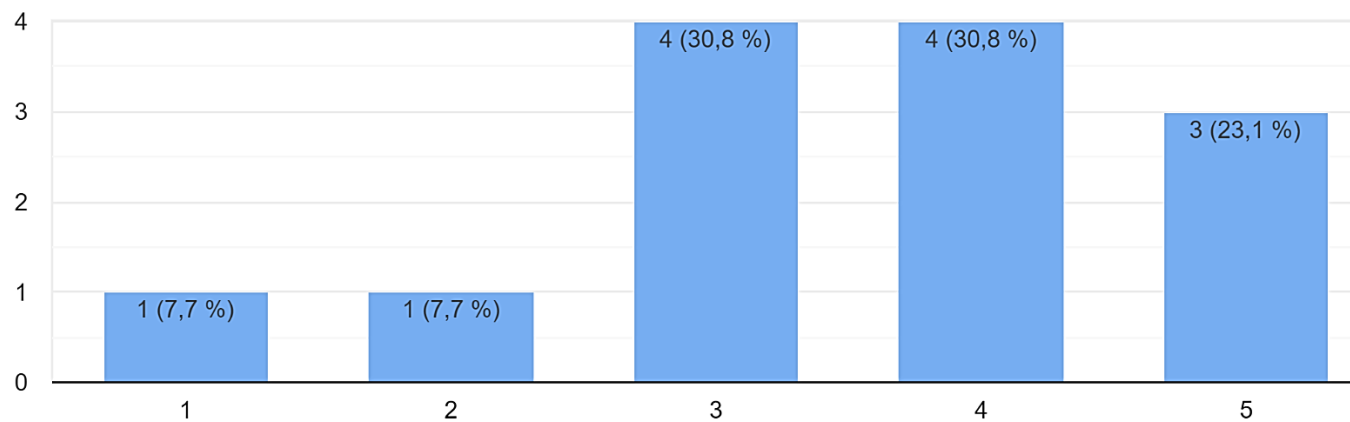
Ponuda kulturnih sadržaja i događaja u općini

13 odgovora

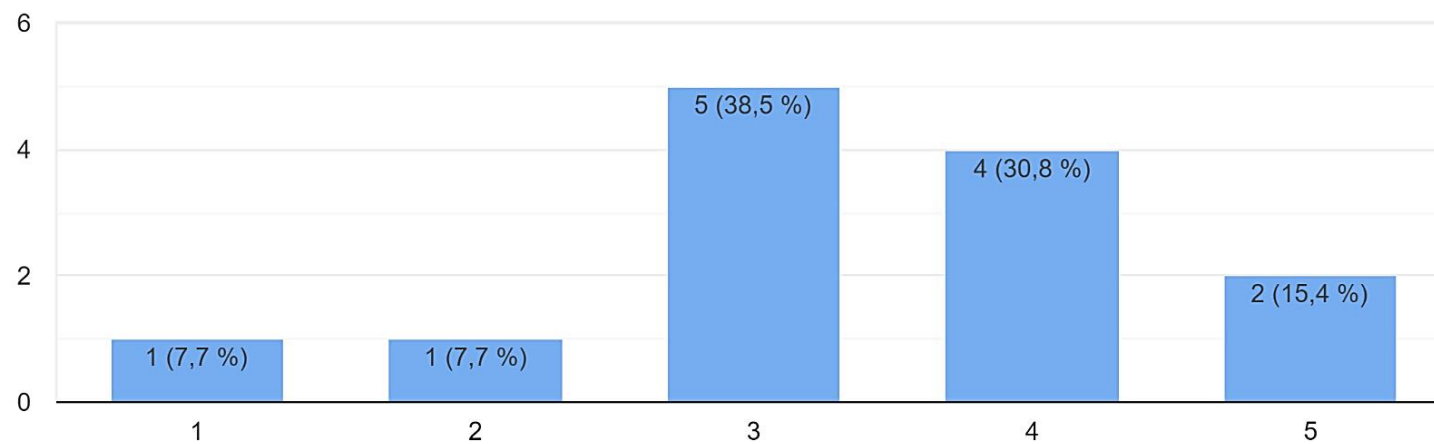
Postojeća kulturno-društvena infrastruktura

13 odgovora

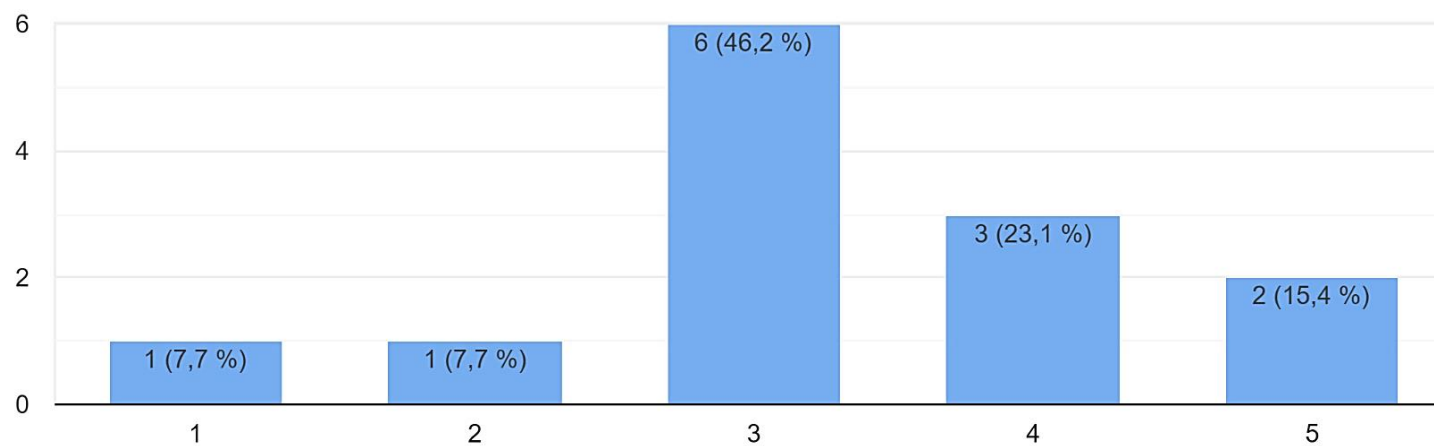
Ponuda sportsko-rekreativnih sadržaja u općini

13 odgovora

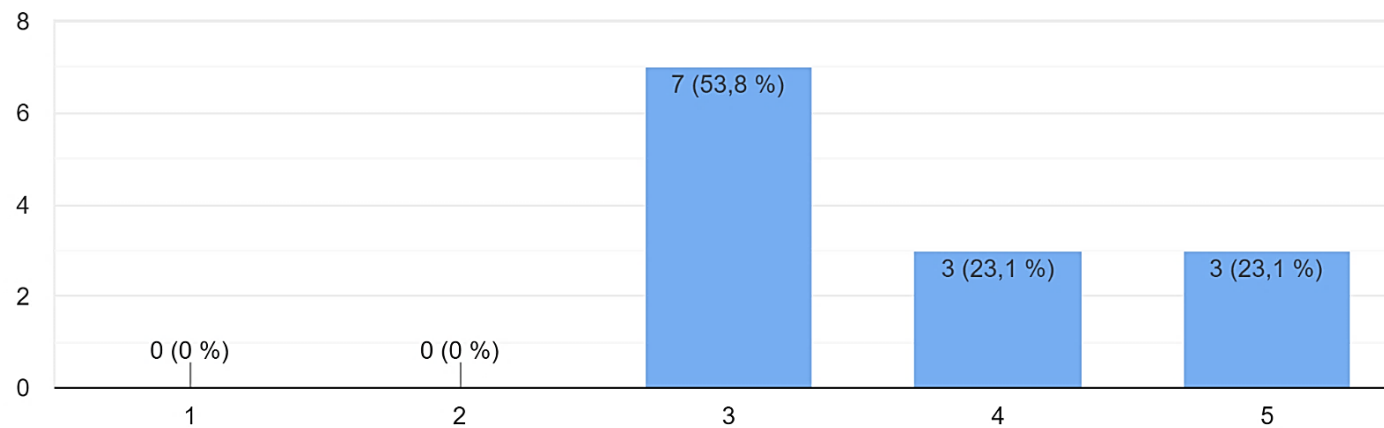
Postojeća sportska infrastruktura

13 odgovora

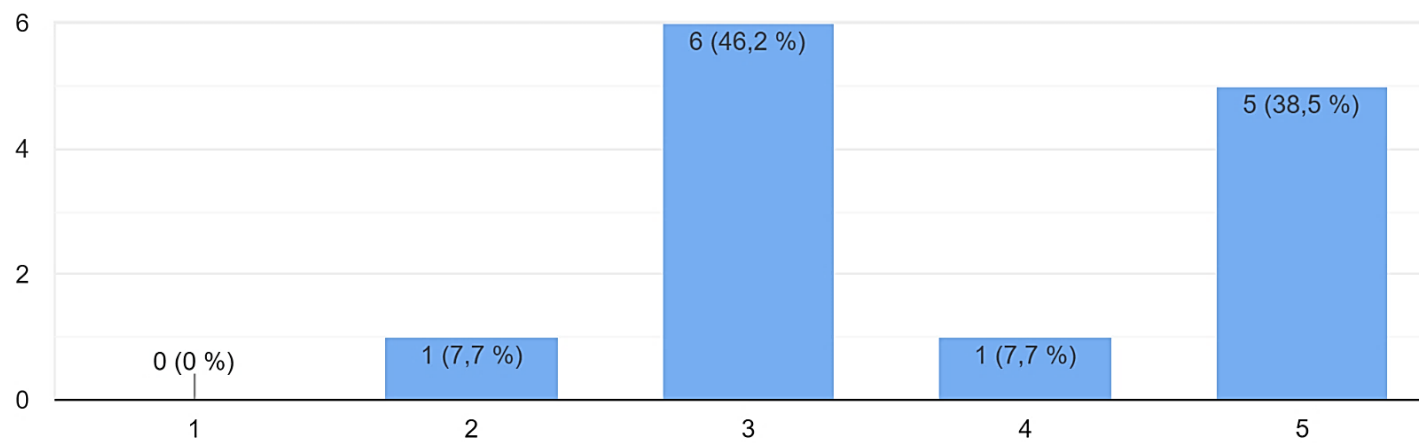
Suradnja udruga s javnom upravom

13 odgovora

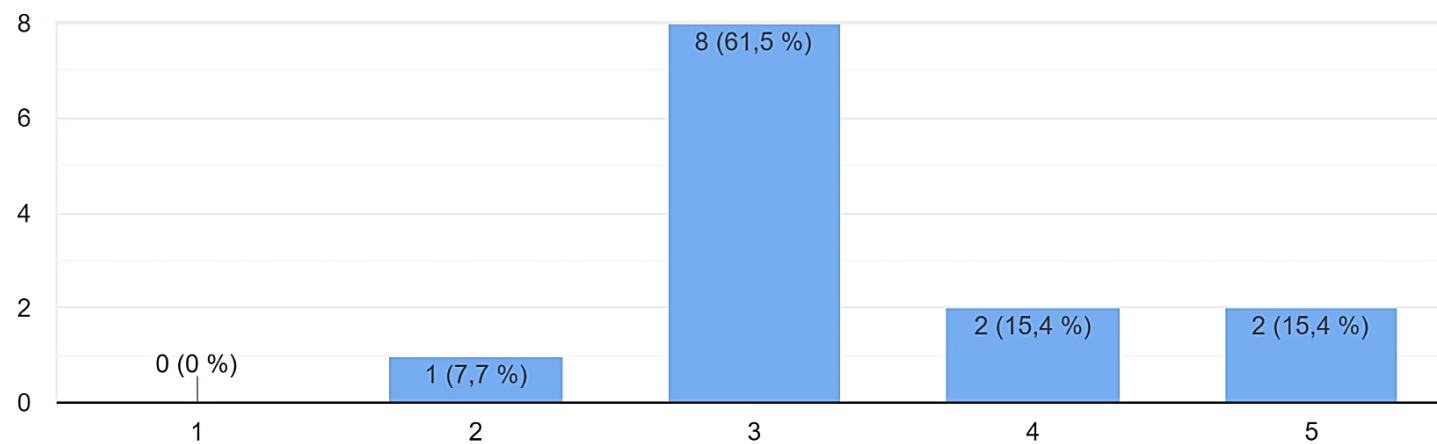
Financijska podrška općine razvoju organizacija civilnog društva

13 odgovora

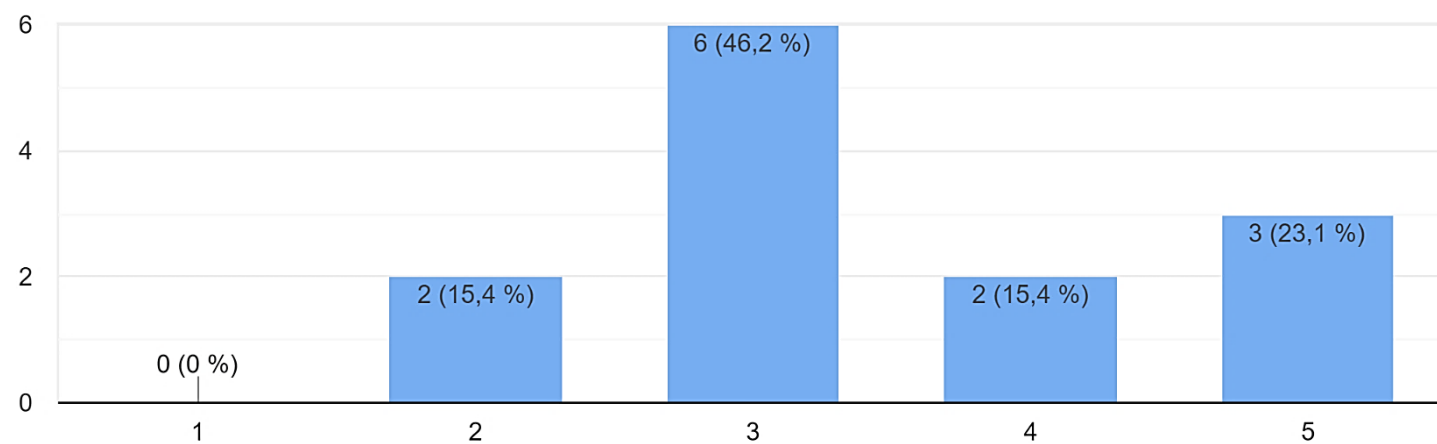
Povlačenje bespovratnih sredstava za aktivnosti udruge

13 odgovora

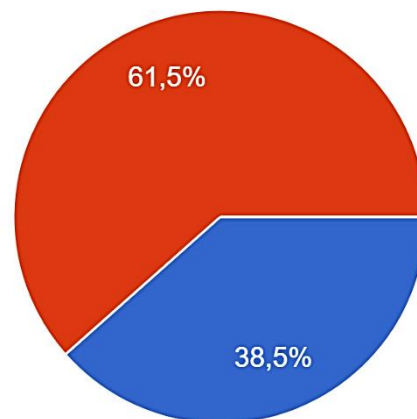
Educiranost i osposobljenost predstavnika udruge

13 odgovora

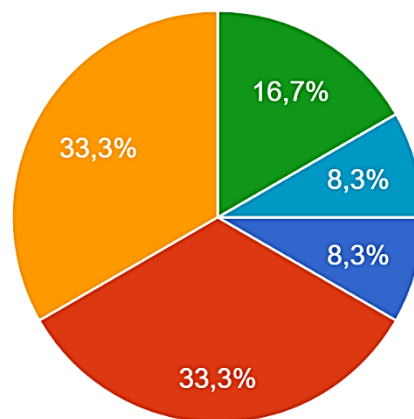
OPĆE INFORMACIJE

Spol
13 odgovora

Muško
Žensko

Dob
12 odgovora

18-25
26-35
36-45
46-55
56-65
66 i više

U nastavku možete navesti prijedloge i sugestije kojima bi doprinijeli razvoju Općine:

1 odgovor

Učestaliji autobusi u smjeru Knin-Kijevo